

enit nup̄ ad manus meas quēdam scedula
 quam sinouumam dicunt cuius formula p̄sua
 sit animo qdā lamentum mihi uel misericon
 dere. imitatus p̄fecto nouitius operis eloq
 uum sed meum affectum. Quisquis ergo ille
 es/ libenter id p̄lege. & dum aduersitatib;
 mundi tangeris. te ipsū censorio iudicio dis
 cute. & statim agnoscis quia quas cumq; afflic
 tiones pateris in hoc sēlo. rētributione iustis
 sima tibi inferunt. Quorū autē p̄sonę hic
 introducuntur. deflentis hominis & admo
 nentis rationis. Anima mea in angustus ē.
 sp̄s m̄s estuat. cor meū fluctuat; angustia animi
 possidē me. angustia animi affligit me. Circum
 datus sum enī malis. circum septus sū crīmib; ex
 cūclusus aduersitatib; Obsitus miseriis. op̄t infē
 licitate. obp̄ssus angustus. n̄ repperio uspiā tantā ma
 li p̄senti. Tanta doloris n̄ inuenio argumētū. Quaden
 de calamitatis inditia n̄ cōphendo. m̄nūendi dolo
 ris argumēta n̄ colligo. effugiendi funeris uestigiū n̄
 inuenio. Vbiq; me infelicitas mea p̄sequit. do
 mi forisq; me calamitas mea n̄ deserit. Ubicūq; fu
 gero. mala mea mē insequuntur. Ubicūq; me cūer
 tēro. malorū meorū me umbra comitat. uelut umbra.

enit nup ad manus meas quidam scripta
 quam sinu unam dicunt. cuius signum est
 sit animo quidā lamentum multū inel. m. l. m. con
 dero. imitatus pfecto non est. p. p. p. eloq
 um sed meum affectum. Quisquis ergo ille
 es/ libenter id plege. & dum aduersitatib;
 mundi tangeris. te ipsū censorio iudicio dis
 cute. & statim agnoscis quia quas cumq; afflic
 tiones pateris in hoc sdo. r. & tribulatione iustis
 sima tibi inferunt. Quoru autē psonę hic
 introducuntur. deflentis hominis & admo
 nentis rationis. Anima mea in angustus ē.
 sps mī estuat. cor meū fluctuat; angustia animi
 posside me; angustia animi affligit me. Circum
 datus sum enī malis. circum septus sū crūnis. ex
 cū clusus aduersitatib; Obsitus miserus. optē in se
 licitate. obpssus angustus. n̄ repperio uspiā tantā ma
 li p. Tanta doloris n̄ inuenio argumētū. Quaden
 de calamitatis inditia n̄ comprehendō. m̄ n̄ uendi dolo
 ris argumēta n̄ colligo. effugiendi funeris uestigiū n̄
 inuenio. Vbiq; me infelicitas mea psequitur. do
 mi forisq; me calamitas mea n̄ deserit; Ubicūq; fu
 gero. mala mea me insequuntur. Ubicūq; me euer
 tto. malorū meorū me umbra comitatur uelut umbra.

INCIPIT EPISTOLA S. HIERONIMI PRBRI
CONTRA IOQUENTIANUM.

Pauci admodū dies sunt qđ scī ex ur̄be fratres cuiusdam mihi iouianū commentariolos transmiserunt. rogantes ut eorū ineptiis responderē. Et epicurū xpī anoz. euangelico atq. aptico rigore contererē. Quos cū legissem & omnino non intellegerē. coepi reuoluere crebrius. & n̄ uerba modo atq. sententias. sed singulas penesyllabas discutere. uolens prius scire quid diceret. Et sic uel probare uel redarguere quod dixisset. Uerū scriptorū tantabarbaries est. et tantis uitii spurcissimus sermo confusus. ut nec quid loquat. nec quib; argumentis uelit probare qđ loquit potuerim intellegere. Totus enim tumē. totus iacē. Attollit se p̄ singula. et quasi debilitatus coluber in ipso conatu frangitur. Non est contentus mō id ē humanomore loqui. Altius quiddā adgredit. parturiens montes. nascetur diculus mus. Quod ipse non sām esse hominis. non sanus iurē orestes. Preterea sic inuoluit om̄ia. et q̄busdā inextricabilib; nodis uniuersa p̄turbat. ut illud plauti narū litterarū ei possit aptari. Has quidem p̄ter syllabā leget nemo. Nam diuinandū ē. furiosas apollinis uatis legim. Et illud uirgilianū. dat sine mentes om̄um. heraclitū q̄q. cognomento croti non sudantes philosophi uix intellegunt. Sed quid ad m̄m. ANIMATICUM. cuius libros multo difficilius ē nosse. quā uincere. Quamq. et in uictoria non parua sit difficultas. Quis enī eū superare queat. cuius assertionē penit̄ ignorē. Et ne lectorē longius traham cuiusmodi eloquentie sit. & q̄b; uerborū florib; ornat incedat. secundi libri eius monstrabit exordium. qđ hesternā erapulā ructans ita euomuit. Satisfacio munitatis. n̄ ut elapo

verbalium
771

INCIPITINTEPLAE SCI HIERONIMI PRBRI
CONTRA IOQUINTANUM.

Dauci admodū diesunt qđ scī ex urbesi atres cuiusdam
mihī iouianū commentariolos transmiserunt. ro-
gantes ut eoz ineptiis responderē. et epicurū xpi
anoz. euangelico atq. aptico rigore contererē. Quos cū legis-
sem & omnino non intellegere. coepi reuoluere crebrius.
& n̄ uerbamodo atq. sententias. sed singulas pene syllabas discu-
tere. uolens prius scire quid diceret. et sic uel probare uel re-
darguere quod dixisset. Verū scriptoz tantabarbaries est.
et tantis utiis spurcissimus sermo confusus. ut nec quid loquat.
nec quib; argumentis uelit probare qđ loquit potuerim intel-
legere. Totus enim tumē. totus iacē. Attollit se p singula. et
quasi debilitatus coluber in ipso conatu frangitur. Non est
contentus mō id ē humanomore loqui. altius quiddā adgredit;
parturiens montes. nascet ridiculus mus. Quod ipse non sām esse
hominis. non sanus iurē orestes. Preterea sic inuoluit omā. et q
busdā inextricabilib; nodis uniuersa p̄turbat. ut illud plauti
narū litterarū ei possit aptari. Has quidem p̄ter syllabā leget
nemo. Nam diu mandū ē. furiosas apollinis uatis legim. et illud un-
giliarū. dat sine mentes om̄um. heraclitū qđ cognomento croti
non sudantes philosophi uix intellegunt. Sed quid ad m̄m. Anis
matietūq. cuius libros multo difficilius ē nosse. quā uincere. Quamq.
et in uictoria non parua sit difficultas. Quis enī eū superare
queat. cuius assertionē penit̄ ignorā. Et ne lectorē longius
traham cuius modi eloquentie sit. & qb; uerboz florib; ornatus
incedat. secundi libri eius monstrabit exordium. qđ hesternā
crapulā ructans ita euomit. Satisfacio inuitatis. n̄ ut clapo

uerba iouiana
m

Doctissimi uiri uox est pudicitia inprimis esse commendanda. Quia amissa om-
 nis iustus fuit. In hac muliebrum iustitia principat est. haec pauperem
 commendat. diuites extollit. De forme redimit. exornat pulchrum.
 Bene meret de maioribus. quae sanguine furta uas sobole nutrit.
 Bene deliberis. quibus nec de matre erubescendum. nec de patre dubi-
 tandum est. Bene inprimis desce. quae a contumelia. externi corpo-
 ris uindicta. Captiuitatis nulla maior calamitas est. quae aliena
 libidine trahi uiros effert. militaris gloria. triumphosque uoues gentes
 consecrat. Multae sunt quae pse clara ingenia nobilitent. mulie-
 ris proprie iustus. pudicitia est. haec luxuria bruto aequauit. Ne
 scias sane protulerit. quoniam brutum non posse seruire. a femina didicit.
 haec aequauit cornelia gracco. haec porcia alteri bruto. Notum
 est marito suo tanaquil. Illi uero multae regum nomina la abscon-
 dit antiquitas. hanc rara uero feminas uirtute. altius seque. omnium memo-
 rie. quae excidere possit in fixit. Mittent ergo nuptiae hea num
 cleobolima. gorgon timoclia. claudias atque cornelias. & cu aptum.
 malis mulieribus digamia uiderint ignoscentem. legant. antequam
 religionis fulgeret immunda. unucubis semphabuisse uero matronas
 decus. per illas fortune muliebria sacra fieri solent. nullum sacer-
 dote digamum. nullum flamine bimartum. hiero phantas quoque
 atheniensium. usque hodie cicute sorbitione castrari. & post qua
 in pontificatum fuerint adlecti. uiros esse desinere. **EXPLICIT**
LIBER PRIMVS. INCIPIT SECVNDVS.

SECUNDA PROPOSITIO EST. EOS QUIE VERUM
 baptizati. a diabolo non posse temptari. Et ne hoc stulte
 dicere uideatur adiecit. Quicumque autem temptati fueris.
 ostendit eos aqua tantum & non spiritu baptizatos quod in si-
 mone magistro legimus. Unde & iohannes dicat. Omnis qui nat est

†
 †
 †
 Consulat illu-
 trat eloquentia.
 in omni geniu

Vides ergo quod & in celis sit maximus & minimus. & inter
 angelos quoque & inuisibiles creaturas sit multiplex & infinita
 diuersitas. Quare apostoli dicunt. domine auge nobis fidem sionum
 una mensura est. & dominus ad discipulum. quid dubitasti modi-
 ce fidei. In iherosolyma quoque defuturo regno legimus. Cecedi
 es ueniunt dicit dominus. & feriam domum israel & domum iuda-
 fedus nouum. non secundum pactum quod pepigit cum patribus uest-
 ris. Et post paululum. Dabo legem meam in uisceribus eorum. & in corde-
 eorum scribam illam. & ero eis in deum. & ipsi erunt mihi in po-
 pulum. & non docebit ultra uir proximum suum. & uir fra-
 trem suum dicens. cognosce deum. Omnes enim cognoscent me.
 a minimo usque ad maximum. Perspicue ex contextu ip-
 sius loci futurum christi regnum propheta describit. Et qua
 consequentia erit ibi minimus & maximus. sionis aequa-
 les futuri sunt. utique ea quae in euangelio dicitur. Qui
 docuerit & fecerit. uocabitur maximus in regno celorum.
 Qui autem docuerit aliqua & non fecerit erit minimus.
 Inconuiuio saluator praecipit ut inferiore occupemus locum.
 nec cum maior uenerit de superiori turpiter detrudemur.
 Sicut deus non possumus. sed tantum per poenitentiam suble-
 uamur. Quid sibi uult scala illa in bethel per quam angeli
 descendunt atque conscendunt. Quid de celis ad terram ueni-
 unt. certe inter oues & ad dexteram stabant dum ibi essent.
 Angeli de celo descendunt. & iouianus de caelo possessione se-
 curus est. Quis autem risum tenere queat. in eo quod multas
 mansiones apud patrem ecclesias arbitratum in toto or-
 be diuisas. cum manifestissime scriptura doceat. secundum
 euangelium iohannis non de ecclesiarum numero sed

Ad omnes qstio
duas h' partes:

sio: ut unus qdē affirmationis partē. negationis alē defendat. et hic qdē ad astruendā affirmatio
nē. Ille v̄ ad destruendā. quē poterit argumēta pquirat. Nihil v̄. utrū ē. utrūq; affirmationē
ponat. an destruat negationē. aut negationē defendat. An oppugnāt affirmationi. Age enī.
Sit qstio utrū celū rotundū sit. Siq; sibi eam partē questionis assūpserit quē eē defendit. ad eā est
tuendā. cuncta necesse ē sibi cōparet argumēta atq; in hoc affirmatiq; qdē ponit. sed destruit
negationē. Siq; v̄ id neget ac dicat n̄ eē celū rotundū. sup̄sit sibi partē altā questionis quē su
erat reliqua id ē negationē in eaq; qstio. et ad hanc pbandā pquisitis nititur argumētis. Itaq; nega
tiōnē ponit et labefaciat affirmationē. Quē cū ita sint demonstratū arbitror n̄ totā questionē sed
ei aliquā partē ad defensionē uenire. Sed quāq; defendat ad hoc qdē argumēta pqr̄. Ad partē q
questionis astruendā destruendāue argumēta sumuntur. Atq; hec qdē siq; mun̄ intelligit. ne a nob
obscurē dicta eē causet. Si enī q̄ indialectica t nob latina oratione t grecis scripta signorabit
mirū ē si quā partē ex quē dicim̄ adūtere ualeat. ne dū stupeam̄ qd n̄ om̄a cōphendat. Sed qm̄
dubitabile ppositionē. questionē eē p̄dixim̄. euenit ut quas partes habeat ppositio. easdē et qstio
retinere uideat. Om̄s aut simplex ppositio duas habet partes terminis cōstitutis. Simplex v̄ ppo
sio ē huiusmodi. Om̄s homo animal ē. Terminos v̄ uoco simplices orationis partes. quē cōtinet
ppositionē. ut animal et homo. Illi v̄ s̄ p̄dicatus atq; subiect. Predicat ē in ppositione maior t̄m
nus collocat. subiect v̄ minor. Maior v̄ t̄min̄ de subiecto dr̄. minor aut de maiore nullom̄ p̄dicat.
ut animal qm̄ mai' ē quā homo. de homine p̄dicat. Dr̄ enī. om̄s homo animal ē. homo v̄ de ani
mali n̄ dr̄. Hemo enī uere dic̄ om̄e animal homo ē. Hac ḡ ratione utrūoscere possum̄ q t̄minis
in ppositione maior. quero sit minor. Om̄s aut qstio ut dictū ē qm̄ dubitabiles partes habet. et
ad easdē cōphendas argumēta sumunt. necesse ē ut quicqd i qstionib; cōpbat. id argumētū ratione
fermet. Argumētū v̄ nisi sit oratione platū et ppositionū cōtione dispositū. fidē facere dubitatio
ni. n̄ potit. Ergo illa ppositiones platū ac dispositio argumēti. Argumētatio nuncupat. q dr̄ en
tymema t syllogismus cui diffinitionē in topicis differentis apti explanabimus. Om̄s v̄
syllogismus t entymema ppositionib; cōstat. Om̄e ḡ argumētū syllogismo t entymemate p̄fert.
Entymema v̄ ē ip̄fectus syllogism̄ cui aliquę partes t p̄t breuitatē t p̄t noticiā p̄misse s̄.
Itaq; hec qd argumētatio a syllogismo ḡnē n̄ recedit. Qm̄ ḡ syllogism̄ om̄s ppositionib; cōstat.
Ppositiones v̄ t̄minis. t̄miniq; utrūq; se differ. eo qd un' maior alē minor. fieri n̄ potest. ut ex
ppositionib; cōclusio nascat. nisi p̄t̄minos p̄gressē ppositiones extremos t̄minos alieu' t̄m medi
etate cōiunxerint. Id facillimo demonstrat exemplo. Sit enī qstio utrū homo substantia ē an
minime. Sumo m̄ qstionis altā partē cōphandā. Ea ē hominē. substantia eē. In hac ḡ duo
t̄mini s̄. substantia atq; homo. Quę maior substantia. homo v̄ minor. qd ex eo qd potit ostendi
qm̄ postius substantia i p̄latione p̄fert. uelut in hoc ip̄so qd dicim̄. homo substantia ē. p̄us homi
nē. post substantia nominam. ut ḡ substantia atq; hominē iunga. necesse ē mediū t̄mini
reppiri quosq; t̄minos copulet. hic sit animal. fiatq; una ppositio. Om̄s homo animal ē. In hac
ḡ ppositione. animal p̄dicat. homo subiectur. Rursus adiungo. Om̄e aut animal substantia ē.
In hac rursus animal supponit. substantia p̄dicat. Itaq; cōcludo. Om̄s ḡ homo substantia ē. de
phoc qdē semp subiectū ē homo. Animal v̄ ad hominē qdē p̄dicatū ē. ad substantiā v̄ subiec
tū. substantia v̄ ipsa semp p̄dicata p̄mansit. Unde sit ut minor qdē sit homo. maior v̄ ho
mine substantia. mediū aut t̄min̄ animal. Qm̄ ḡ extrema t̄mini. mediū in ppositione copulam.
eoz modo qstionis utrūq; mēbra cōueniunt. adhibitaq; p̄batione soluitur dubitatio. nihil ē aliud
argumētū quā mediocritas inuentio. Hec enī t cōiungere si affirmatio defendat. t disiungere si nega

Ad simplex ppo
sio duas h' par
tes

Quid p̄dicat t̄min
q subiectus.

Ita sit inter p̄fals
t̄minanda est non
t̄minanda est non
t̄minanda est non
t̄minanda est non

Entymema

Ita sit extrema t̄mini
et cōiunxerint in
ppositione mo
di.

UM IN AFRICAM VENISSEM. AD QUIBUS
cor. 6. 1. ad ciartam legionem tribunus ut scis. ultimum mihi
fuit potius. quā ut maximam conuenirem regem. familie nre
de causis apicissimum. Ad quem ut ueni. cōplexus me senex co
rimauit. aliquantūq; post suspexit ad celū. & gratias inquit
ago summe sol. uobisq; reliquis celnes. qđ ante quam ex hac uita migro
spicio in meo regno. & his rectis publiū corneliū scipionē. cui ego nomi
ipse recreor. Itaq; numq; ex animo meo discedit illi optimi atq; inuicti
uiri memoria. Deinde ego illum de suo regno. ille me de nra re publ. pte
multisq; uerbis utro utroq; habuit. ille nob̄ consumptus ē dies. Post aut
tu regio accepti. sermone inmulta nocte p̄duxim. cū senex nihil
no loqueretur. om̄aq; eius non facta solum. sed & dicta meminī. Den
cubitū discessim. me & de uia et qui ad multa nocte uigilasse. artior quā
somnia cōplexus ē. Hic mihi. credo equidē ex hoc qđ eramus locuti. su
fere. ut cogitationes sermonesq; nri pariant aliqd̄ insomnio. tale quale
homero scribit euius. de q̄ uidelicet sepissime uigilans solebat cogitare
africanus se ostendit ea forma q̄ mihi ex imagine ei qua ex ipso erat
ue ubi agnouī. equidē cohorrui. Sed ille ades inquit animo. & omnia
scipio. & qđ dicā trade memorie. Uidesne illa urbe que parere publice re
pme. renouat pristina bella. nec potē quiescere. ostendebat aut castagn
ex celso. & pleno stellarū illustri. & claro quodā loco. ad quā tu oppug
dam nunc uenis pene miles. hanc hoc biennio consul euerteris. Eratq; cog
id tibi pte partū. qđ habes anōb̄ adhuc hereditariū. Cū aut castagn
ueris. triumphū egeris. censorq; fueris. et obieris legatus aegyptū. iura
grecia. deligere uerū consul absens. bellūq; maximū conficiēs. numidiam
scindēs. Sed cum eris curru in capitolū inuectus. offenderis re publ. consili
turbata nepotis mei. Hic tu affricane ostendas oportebit patri lum̄ anim
ingeni. consiliq; tui. Sed ei temporis ancipitē uideo quā tūc. uia. Hāc cū
tua septenos oculos solis amfractus reditusq; euerteris. uiaq; innumeri quā
plenus alter altera de causa habetur. circumi n̄rāli sumam tibi fata
cfecerint. uide unū atq; unū nom. & uerteret ciuitas. te senat
te om̄s boni. te socii. te latini inuicturi. Tu eris unus inquitio. n̄ratur
tatis salus. Ac ne multa. dictator re publica conficiēs oportet
impas p̄p̄inquoꝝ manus effugeris. Hic cum exclamasset

Lat 6362
35✓

illud gen^o essentia^e. cōsumptū erat hui^umodi sectionib^{us}. par
cium. Tunc hanc ipsā seriē inlongū secuit. & ex una serie
duas fecit. easq^{ue} mediā medię inspecie. chi. grece litterę coar
tauit. curuabitq^{ue} in orbes. quo adeo irent int^{er} se capita. or
bemq^{ue} orbi sic int^{er} seruit. ut alt^{er} eorū aduerso. alt^{er} obliquo
circuitu rotarent^{ur}. Et exterioris quidē circuli motū eun
dē. qđ erat eiusdē naturae consanguineus cognouit. Interi
oris aut^{em} diuersū. Atq^{ue} exteriorē quidē circulū. quē eundē
cognominatū ēē dixim^{us}. a regione dextera p^{er} sinistrū latus usq^{ue}
ad dextrum inflexit. Diuersum ū p^{er} diamet^{rum} in sinistrum
latus. eidē & simili illi circūactioni. uirtute pontificioq^{ue}
rotat^{us} dato. Vnā quippe ut erat eā & indiuisā reliquit.
Interiorē uero scidit sexies. septemq^{ue} in pares orbes fabricat^{us}
ēst iuxta dupli & tripli spacia. Orbesq^{ue} ipsos contraria fer
ri iussit agitatione. Ex quib^{us} septem. tres quidem pari uelo
citate. quattuor uero & sibi m^{ut} & ipsis & ad cōparationē cōe
rē in pari dissimiliq^{ue} sed cū ratione motu. Igit^{ur} cū puolun
tate pat^{ris} cuncta rationabilis animae substantia nasceret^{ur}.
aliquanto post omⁿe corporeū utera conseptum eius effin
xit. mediūq^{ue} applicans medię modulamine apto iugabat.
At illa complectens caeli ultima. circūfusaq^{ue} eidē exteriorē
cōplexu. operiensq^{ue} ambitu suo. ipsaq^{ue} inferna^m euerrens. diui
nā originē auspicata ē. Indefesse sapientisq^{ue} & sine int^{er}mis
sione uitę. & corpus quidē caeli siue mundi uisibile factū.
ipsa ū inuisibilis. rationis tam^{en} & itē modulaminis cōpos. cun
ctis intellegibilib^{us}. p^{re}stantior^{is} ap^{er}stantissimo auctore facta. Vt
igit^{ur} ex eidē. & diuersi natura cum essentia mixtis. coaugmentata
indigete motu. & orbiculata circuitione in se ipsā reuēns.

Bay. Staatsbibliothek München

(Photocoll.)

cod. *Vol. 6365*

lit. *32*

b Nam certa spatii definitio ē ad quā cū unaqueq; erra-
tica stella recedens a sole puenit tāquā ultra p̄hibeat
accedere agi retro uidet̃. Et rursus cū certā partē
recedendo ēt̄gerit ad directi cursūs cōsuetā reuocat̃.
Ita solis uis & potestas motū reliquorū luminū cōstituta
dēm̄sione moderat̃. Mens mundi ita appellat̃. ut
ph̄sici eū cor celi uocauer̃. Inde nimirū qđ om̄ia
que statuta ratione p̄ celū fieri uidemus diē noctēq;
& migrantes int̄ utrūq; p̄lixitatis breuitatisq; uicē
& certas tēporib; aequā utrūq; m̄surā deuieris
clēm̄tem tēperiem torridū cancri & leonis estū
mollicie autūnalis aures uī frigoris int̄ utrāq;
tēperie om̄ia hec solis cursūs & ratio dispensat.
Iure q̄ cor celi dicit̃ p̄ quē fiunt om̄ia que
diuina ratione fieri uidemus. Est & hec causa
p̄pt̄ quā iure cor celi uocat̃ qđ natura ignis
semp̄ in motu p̄petuo q̄ agitati ē. Solē autē
ignis etheris fontē ēē dictū reuolimus. Hoc ē
ergo sol in ethere qđ in animali cor. Cuius
ista natura ē. ne umquā cesset a motu aut
breuis eius quocūq; casu ab agitatione cessa-
tio mox animal int̄imat. Hec de eo qđ solem
mundi mentē uocauit.

Staatsbibliothek München
(Photostelle)
Vol. 6369
34v

cū negatione pferat. atq. earū quid naturā atq. ordi
nē explicib. informauim. Sī plices aut in quantitatū
differentiis cōstitutas quattuorq. ēē monstrauimus. Sit
q̄ p̄ma quid affirmatio uniuersalis quę pponit omnē hominē
animal ē. aduersū hanc collocet affirmatio uniuersalē quę nō so
lū cūuersis t̄minis enuntiet. uerū in uno q̄q. t̄mino negatiuū
adiubiū habet adiunctū hoc/ī omne n̄ animal n̄ homo ē.
Rursus pponatur uniuersalis negatio ea q̄ ē nullus hōo
animal ē hunc adūsū teneant locū uniuersalis negatio
t̄minis cū negatione conūsus. i. nullū n̄ animal n̄ hōo est.
Itē sit particularis affirmatio simplex. Quidā homo ani
mal ē. hunc em̄ atq. ex adūsō referat particularis
affirmatio quę cōmutatis in ordine t̄minis negationes
utrisq. gestat oppositas. ut ē. quidā n̄ homo n̄ animal n̄ hōo ē.
Itē sit particularis simplex negatio q̄ pponat quēdā
hōem animal n̄ ēē. hanc ex adūsō respiciat particularis
negatio q̄ p̄mixtis ad ordinē t̄minis adubiū negationis
adiecerit. ut ē. quidā n̄ animal n̄ homo n̄ est. omnis
hōo animal ē. omne n̄ animal n̄ homo ē. nullus hōo animal
ē. nullū n̄ animal n̄ hōo ē. Quidā homo animal ē. quidā
n̄ animal n̄ homo ē. Quidā homo animal n̄ ē. quidā non
animal n̄ homo n̄ ē. Sed quāq. huiusmodi participationis
plures ēē differentiās nouerim. ad institutionē tam
cathegoricę fillogisimę. De hac tam pposuisse sufficit.
Quarū quidē ppositionū pars exp̄plicib. nōib. constat.
Pars ū ex infinitis. Nā ppositio uniuersalis q̄ ē. omnis
homo animal ē. ex utrisq. finitis nominib. cōstat. Nā
quę & homo & animal finita nōa ēē manifestū est.

Bayer, Stuttgart 7 München
Photostudat
cut 6372
65 r

In his uero conversionibus. quae per contrarietatem positionem sunt contra
 est. Nam generalis affirmatio. & particularis negatio.
 per contrarietatem positionem sibi ipsis conuertere possunt. Generalis
 uero negatio & particularis affirmatio per contrarietatem posi-
 tionem sibi ipsis conuertere non possunt. Et generalis negatio
 & particularis affirmatio quae contra iacentes scilicet inueni-
 falsique. distantia ut demonstratum est sibi ipsis inuicem con-
 traria patiuntur. Haec decathegoricarum sillogismorum. cathe-
 goriarum propositionum. dicta sufficiunt. Si qua uero his
 praetermissa scilicet in praetermissis aristotelis commentario dili-
 genti subtilique tractata sit.

INTRODUCTIONIS IN CATHEGORICOS SILLOGIS-
 MOS DECATHGORICIS PROPOSITIONIBUS; LIBER. I.
 explicuit. Incipit Secundo de cathegoricis
 sillogismis.

Superioris uoluminis series quod ad cathegoricarum sillogismorum pro-
 positiones attinebat explicuit. Hec autem quantum introductionis
 patet tempera^{mentum} de ipsa cathegoricarum sillogismorum ratione
 tractabit; et quoniam omnium compositarum firmitudo tuti-
 tuti aut in his maxime repperitur. ex quibus est compo-
 situm. aut penes bonam malamue compositionem ei laus
 uituperatioque tenet. Namque domus sicut foras; lapidibus
 debilibus; ue constructa. ipsa quoque fortis aut debilis. Por-
 ro aut si artificis compositionem aequabilem sollemtemque
 fuerit nata. ipsa quoque constructionis. merito stabili-
 tatis. erit laudabile fundamentum. Sin ueroⁱⁿ et sollemtemque
 compositio sit. tota quoque quamuis ex bonis ordinata la-
 pidibus. nulla sese gerens fabrica stabilitate numbit.

Lat 6372
82n

archantibus di grā donante
 humilis ep̄s. omnib; fratrib; ^{libr. ap. v. alim}
 xp̄o militantib; n̄ dñō satm. ^{sup. Job. Greg.}
 denique cognoscat beniuolen
 tia urā q̄quidā uir. n̄ felix p̄
 missū suū deman dant senorenro
 roge dicens se corp̄ sc̄i partholomei
 apti & aliq̄ sc̄q̄ corpora secū nris pastib;
 dēulere qd̄ nos cū gaudio & libenti animo
 dñm laudando audiuim̄ sed adhuc in cer
 tū habem̄ utrū credibile nob̄ existeret
 debeat an non contigit igit̄ fideles
 senioris n̄ri insimul uenisse in suā
 p̄sentia & de eo incipiebam̄ meditat̄
 & tunc demū quando p̄tractauim̄ ita
 nos coadunauim̄ r̄duā nā ieiunium
 agere quaten̄ ad ōm̄p̄tente in aliquib;
 signis nob̄ ostendē n̄r̄e amor̄ si p̄ se sup̄
 dictus felix uerū dicat aut alit̄ & ne fallente
 diabulo nos decipiat. rogam̄ uero & iubeam̄
 qui spontanea uoluntate hanc ieiunium
 uolēte c̄piat ut abstineat suōs aum̄ & car̄
 & medo & mel scada ceruisa & delatte & oīo
 & sequim̄ in cruce ad horā nonā in x̄u te
 x̄ik & x̄k & ut istā n̄r̄a alius in ante
 t̄neglegatis transmittere

lat 6382
442

825—c. 838

23.

Erchanbertus Frisingensis episcopus de reliquiis sancti Bartholomei a Felice quodam nuper allatis caute agi iubet suisque ieiunium triduanum indicit. 836—c. 838.

Cod. Monac. 6382 (quond. Frisingens.) s. IX. autogr. fol. 44, quem contul. K. Hampe.

Edd. B. Pez, Thesaur. anecdotor. VI, 1, 76—77, Migne Patrol. lat. CXVI, 31.

ERCHANBERTUS DEI GRATIA DONANTE HUMILIS EPISCOPUS¹ OMNIBUS FRATRIBUS CHRISTO
MILITANTIBUS IN DOMINO SALUTEM. 5

Denique cognoscat benivolentia vestra, quod quidam vir nomine^a Felix² per
missum suum demandavit seniore nostro rege³ dicens se corpus sancti Partholomei^b
apostoli et aliorum sanctorum corpora secum nostris partibus detulere, quod nos cum
gaudio et libenti animo Deum laudando audivimus. Sed adhuc incertum habemus, 10
utrum credibile^c nobis existere debeat an non. Contigit^d fideles senioris nostri insimul
venisse in sua presentia et de eo incipiebamus meditare. Et tunc demum, quando
pertractavimus, ita nos coadunavimus triduanam ieiunium agere, quatenus a Deo om-
nipotente in aliquibus signis nobis ostendere mereamur, si ipse supra dictus Felix
verum dicat aut aliter, et ne fallente diabulo nos decipiat. 15

Rogamus vero et iubeamus, qui spontanea voluntate hanc ieiunium implere
cupiat, ut abstineatis vos a vino et carne et medo et melscada cervisa, et de lacte et
ovo, et sequimini crucem ad horam nonam in XII. Kal. et XI. Kal., et X. Kal., et ut
istam noticiam aliis inantea non neglegatis transmittere.

24.

*Tatto monachus Augiensis Otkerum archiepiscopum Moguntinum hortatur, ut pro
se precetur membranasque sibi mittat, in quibus lectionarium et missalem Gregorianum
perscribat.* 825—838.

Cod. Vindobon. 751 (Theol. 259) s. X. fol. 74, quem contulerunt Pertz et Jaffé.^a

*Edd. Serarius Epistolae S. Bonifatii n. 114, Al. Würdtwein n. 138, Giles n. 128, Jaffé Bibl. rer.
German. III, 323.* 25

✠ SANCTISSIMO ET IN CHRISTI MEMBRIS DILECTISSIMO PATRIQUE PISSIMO OTKERO
ARCHEPISCOPO TATTO⁴, HUMILIS VERNACULUS VESTER ET FIDELIS ORATOR,
SUMMAE BEATITUDINIS INVIOLABILEM ATQUE INMARCESCIBILEM
IN DOMINO DEO NOSTRO SALUTEM.

Omnium huius ordinis virorum amantissimae atque mihi dulcissimae, ne despicias 30
exiguam petitionem fidelissimi oratoris tui. Sed secundum inmensam benivolentiam
ac solitam caritatem tuam, esto mei indigni memor, ut, dum me Christus vocare
iusserit et vestrae intimatum fuerit mellifluae caritati, prout visum fuerit, per vestros
meae parvitatis animulae, hinc abeuntis vel in hoc corpuseculo commorantis, memores
esse dignemini. Nam si me Deus, quod non opto, superstitem vobis reliquerit⁵, quan- 35
tumcumque per me sive per familiares meos amicos laborare sufficio, in orationibus

23. ^a) $\bar{N}$ C. ^b) barth. corr. in parth. C. ^c) ceeidib. corr. in cred. C. ^d) contigitigit C.

24. ^a) sine lemmate C.

1) a. 836—854. 2) Cf. Liutolfi Transl. S. Severi c. 1 (SS. XV, 292): Fuit quidam clericus de Galliae partibus nomine Felix. Huic erat consuetudo per diversas vagari provincias et sanctorum 40 reliquias, ubicumque potuit, furari questus causa (a. 836); Rudolphi Mirac. sanctor. Fuld. eccl. c. 9 (ib. 336): quidam clericus Italicus nomine Felix anno ab inc. dom. DCCCXXXVIII. 3) Ludowico, qui dicitur Germanicus, tunc Bavariae regi. 4) De Tattono, Augiensi monacho, qui anno 847. obiit, cf. supra p. 302. 5) Ambo in eodem anno mortui sunt.

bene si sicut cecus trahemur.

cunctis extasis et corporibus. Sed o seculus qui lingua abscessa
loque la non perdidit sed in grecorum fabulas oculorum pua
tione uitae sibi perclauit quae multis ad praeuic usque in p sen
te die esse non desit. fabulae uoludum cur cece plurimu
uiuant sed in grecorum inperia hic uideramus quae alio est
Zeus. kai. hpa. hrisan. peri. afrodision. tis. pte na. echi
hdo. ad. en. th. synnouci. k. tote. trefon. epon. yon
ezh. th. en. duros. p. on. tou. lufoter. k. p. y. e. e. o. i.
h. t. d. u. o. p. p. a. t. h. e. p. i. d. i. d. a. k. o. n. t. a. e. p. a. t. h. e. n. o. y. t. o. c.
o. y. a. k. a. t. a. t. h. e. h. r. a. t. a. p. e. r. k. y. n. a. t. a. k. a. i. h. p. a. o. p. t. e.

Clem.

6388,

f. 53^v

apello. Sibi recta uiuat ac bene uiuendi nob exemplum prebet. Te impri.
flectit inq. qd dicitis nihilq. gratius nob. qua ut et qui hunc scie et uniuersali
sedi pponat inueniri possit. His dictis omis una uoce dixit. Leonem uene
rabile scie romane ecclie proscripturum uirum approbatum et adsumum sa
cerdotum gradu dignum nob in pastorem eligim ut summus et uniuers
salis papa scie romane ecclie reprobato obimprobos mores lotie apostata.
Cumq. hoc tertio omis dixissent annuente impri nominatum Leonem ad lre
ranense palatium sedm consuetudine cu laudib; dicit. et certo tempore
in ecclia scie pxi ad sumum sacerdotium scie consecratione accollunt. et
fideles ei adfuturos iure iurando pmittunt. His ita gestis sperans scissim
impri cu paucis romae se degere posse ne consumerentur romani pti ob
multitudine exercitus multis ut redirent licentiam dedit. Cuiq. hoc
scis q dictus e papa cognoscere non ignorans qua facile romanorum inter
pecunia posset corrumpere. clam roma mittit nuntios. beati pxi omniumq.
eccliarum pecuniam repprobaens si sup priu impri et dominu Leonem pxi
irruent. eosq. impissime trucidarent. Quid minus inderet. Romanu
qua mox exercitus paucitate confisi Immo decepti. et pecunie pmissi
one arumati. bucina congrepante sup impri ut eum occiderent
festinare contendunt. Quib; impri sup ponte yberis que romanu
plaustris impeditu habebant occurrunt. Cuius fortis multos assuesacti

Clem.

6388,

fol. 72

atq; ex duab; sororib; incesti crimine eē accusatos. Dicunt, auditu
 ipso horridū. diaboli uos in amore uinū bibisse. In ludo aleae iouis
 ueneris celerorūq; demonū auxiliū poposcisse. Oram; itaq; patrū
 tatē urām obnixē ne romā uenire atq; ex his omnib; uos pur
 gare dissimulāis. Si forte uim temerariae multitudinis formidatis

Data. viii id nouembris. hanc eptam cū legisset huiusmodi apologe
 ticū scripsit. Iohs ep̄s seruus seruoz dī. Omnib; ep̄s. Nos audiui^{us} vā ioh̄s
 dicere qā uos uultis aliū papā facere. Si hoc facitis ex cōmunico uos
 a dñm ompm ut n̄ habeatis licentiā ullū ordinare & missā celebrare.
 Cū haec epta in scā synodo legeretur aduener; q̄ prius defuerant religi
 osi. alotharingia henricus treuerensis archiep̄s. ab emilia & liguria.
 Guido mutinensis. Gēho terconensis. Sigulfus placentinus. quoz con
 filio domno papae ita rescribunt. Summo pontifici & uniuersali vñ sū modō
 papae domno Iohi. Otto diuina respectu deitiae. Imp̄r aug. ho

Sed & scā synodus romae di obseruatū congregata in dñō salutē.
 Preterea synodo quē celebrata ē viii id nouembris. litteras uob; direxim;
 In quib; accusatoz ur̄oz uerba atq; accusationis causae dēinebantur.
 Rogauim; & iā eisdē litteris magnitudinē urām quē admodū iustū est.
 romā uenire seq; ex his quē obiciunt; purgare. Recepim; autē litteras
 a uob; n̄ quales temporis qualitas sed in consultoz hominū uanitas
 expoposcit. Non ueniendi ad synodū rationabilis eē excusatio debuit.
 Sed & p̄sentes magnitudinis ur̄ae debuerunt nuntii intēē. qui aut egi
 tudinis aut certae difficultatis causa satisfacerent. scām uos synodū decli
 nasse. Est & aliud ur̄is in litteris scriptū qā n̄ ep̄m sed puerilē ineptiā
 scribere decebat. Ex cōmunicastis & enī om̄s ut haberent licentiā canendi
 missas. ordinandi ecclesiasticas dispositiones. si aliū romanā sedi cōstituerent
 ep̄m. Ita enī scriptū erat. n̄ habeatis licentiā nullū ordinare. nō usq;
 putauim;. Immo uere credidim; duo gatiua unū facere dedicatū

Abb 2

ANCIP LIBELLUS DE TEMPORIBUS Dñice INCARNAT
 anno imperii Octavianii caesaris xl. ii. Id est xj. c. filius
 dñi natus est. Eadem nocte ab angelis euangelizatur. apa
 storibus uisitatur. Octaua die circumcidit. xiii. die stella
 duce amagis adoratur. et mysticis munerib; predicatur.
 xl. die in templū cum oblatione aparentib; inducitur. asy meo
 ne suscipit. Ab anna cognoscit. Posthæc in ægyptū deportat.

Herodes mittens in bethlehem et in omib; finib; eius pueros inno
 centes iugulare precepit. Deinde in domesticos arma conuer
 tens. multos perimit. Nam ex dilectā sibi conjugem mariāne
 interfecit. filiosq; quos ex ea suscepit. Aristobolū alexan
 drum infamaria strangulari iubet. nouissime antipatru
 ex doside natum. inuentorem et uisumulatorem omnium malo
 rum gladio percutit. Post hæc ipse miserabili morte perit.
 Anno dominice incarnationis .ii. regni v. sui. xxx. .ii.

Anno dominice incarnationis .ii. regni v. sui. xxx. .ii.

Archelaus filius herodis in iudea regnat. Dñs ihs ex egypto redi
 citur. ppter meritū p̄dicti regis. in nazareth ciuitate galilee
 diuersit. ibiq; usq; ad tēpora baptismi habitauit.

Dñs ihs ierosolimā conscendit. ibiq; in templo in medio doctorū residens. aparentib; postmodū inue
 nitur.

partibus it' arripuit. & celeb' nat' dñi inuilla que dr
selec'histat inelisatio.

ANNO DOMINICE INCARNATIONIS. DCC. LXX. VI.

Carolus rex italiam ingressus fore milanorum partes petiuit.
rotyaudū rebellem captū decollare iussit. ad tarursum
ciuitatē uenit ibiq; pasca celeb' & ordinatis reb; derelictisq;
custodib; ex francis inciuatib; que aduersus eum
senserant. infranciā cūspertate reūsus ē. Inter ea saxo
nes cognita absentia regis. more solito ruptis sacramen
tis munū conglobati herespurgh castrū adgrediuntur;
fraudent' francis suadent. ut de castro exeant. et cum
pace in patriā p'gant; Sed cū illi fallacib; moniti sunt minime
assensum p'berent machinas p'parant.munitionē obsidione
cingunt et summis uirib; certant sed nihil p'ficiunt; Qua
dam itaq; die cū iterū rediituo certamine bellū parassent.
apparuit g'ta dī manifestē sup' domū ætē. que erat infra
ipsum. castrum. uidentib; multis tā xp'ianis quā paganis.
Nam duo scuta apparuer' sup' p'fatā. basilicam. sanguineo co
lore flammantia. et uelut in p'lio quibusdā motib; agitan
ta. itaq; pagani hoc signū aspicientes. timorē et formidine
repleti mox infugā conuersi sunt. et incerta amercia deu
ner' ut stricis gladiis mutuis se armis cōfoderent;

Nec uirorum magis quam feminarum uirtutibus clauere.
 Quippe cum ipsi parthos bactrianosque feminæ autē eorum
 amazonum regna concluderint. Propterea ut res gestas uirorum
 mulierumque considerantibus incertum sit ut apud eos
 sexus inlustrior fuerit. Darium regem persarum turpi
 abscythia sumouerunt fuga. Cyrum cum omni exercitu
 trucidauerunt. Alexandri magni ducem sophriona
 patri ratione cum uniuersis copiis deleuerunt.
 Romanorum audire non sensere arma. Laboribus
 et bellis asperi uires corporum inmensæ. Habundant
 uero tanta multitudine populorum ut eos gentiale
 solum non sufficiat alere. Septentrionalis quippe pla
 ga quanto magis ab æstui solis remota est et niuali fr
 igore gelida tanto salubrior corporibus hominum
 et propagandis gentibus coaptata. Sicut e contra
 omnis meridiana regio quo solis est feruore uicinior
 eo semper morbis habundat et educandis minus est
 apta mortalibus. Unde fit ut ante populorum mul
 titudines arctos sub axe oriantur ut non in merito
 uniuersa illa regio usque ad occidentum hæ
 et propriis loca in ea singula nuncupentur nomi
 nibus generali tam uocabulo germania uocetur.

a Tarni Hæro
 +

ensis regni negotia, prout sibi uidebatur disposuit. Crecantius uirzi
 burgensis coenobii abbas obuit. et imperator electione monachorū
 adalbtū rugis ordinatū ep̄m eidē monasterio p̄fecit. Starkant
 rubilocensis ecclesie ep̄s obuit. cui reginold^s successit in episcopatu. Udo
 comes ē. iuratio nē cū adalbtō berengariū filio habens. et in italiā ad exor
 candū uualdonē cumariū ep̄m ire disponēs. imperatoris maiestatis
 reus esse cūiunctur. et sacramento ne aliquatenus ullas partes regni p̄sumat
 ingredi. regno expellitur. Yuikerus treuerensis coebū^{ng} abbas obuit.
 Cui asolfus in abbacia successit. Imperator iterū in italiā ire disponens
 assumptionē scē marie uuormacie celebrauit. ibiq; habito cū om̄ibus
 regni maiorib; concilio. idē p̄laciā. et curiā. alpes transcidentis ita
 liā intrauit. et sigolfum placentinū ep̄m quosdāq; ex comitib; itali
 cis p̄pter adalbtū priori anno a se deficientes. intrans alpinas partes
 francie et saxonie custodiendos direxit. Tunc romani imperatoris metu
 grates aduertit. rothredo iā mortuo a custodia quatenebatur lohannē
 apostolicū absoluunt et ueniā promalis quę ei ingesserant poscentes in
 locū et sedē suā illū restatuunt. Eodē anno comes ebhard^s obuit. Eodē anno
 berengarius quondā italię rex exul morit^r. et in babenberg regio more se
 pelitur. Cuius uidua uuilla ante quā sepeliretur. uelū sibi sc̄imoniale assūp̄sit.
 Udo comes sacra^{nta} oblit^s franciā ingredit^r. unde iterū absq; om̄i utilitate re
 uertitur. Imperator romie natale dñi celebrauit. et excepto p̄fecto urbis qui
 aufugerat. xiii. ex maiorib; romanorū qui auctores expulsionis domni lohan
 nis pape uidebantur. suspendio interire iussit. Inde p̄grediens p̄ spoletum

uicissitudinem ut supra cuiusdam accipe daq; fidem? Metentius armaq; se
 inicit latenter timorem ne forte possit collectis auxiliis inregnare meare. /
 Violentaq; p't supba ut quos illi bello p'fugos e' f' / Admonet immiscetq; p'ces.
 partim rogat partim admonet hoc esse tutum humane uitę solacium suel mutua
 dentur auxilia uel in p'p'is positis & iam obiecta considerent. / Tarthon hoc
 nomen ubiq; ce. ponit excepto uno loco ut est ad p'culi hinc tartho quod fecit
 p'pter metum. / Ecce facit / Libera facis exempta necessitate fatali qua pugnare non
 poterat p'pter illud externos optare. d / Prima tenet morte iuri fortis in principis
 alibi princeps ante omnes d. p. a. a. / Rostro frigio sub uincta. b. uinct p'ugo transfrum nauis
 fuisse depictos. sane hoc loco notant critici quem admodum tam cito potuerunt fieri
 naues ante q' excusat pictura qua solam mutata debemus accipere. / Catullus tuens
 p'pter illic nauigia fabricata. / Iuuenis belluarios. Licet haberet fortissimu militem
 cogitabat tamen incerta bellorum. / Opac noctis iter aut p' que nox decurrit aut
 que intuentes naues iter peragunt noctibus iam modo ut iamq; hos cursu iam pre
 terit. / Helicon par. usus mons. thessalic uicta boetiam qui induo fingitur iuga
 etheron liberi ethelicon apollinis & musarum. / Massicus acatas licet sit catalogus in quo
 enumerantur qui de iussa uenerunt matrem tamen aliquam varietatem quod hos paucis
 uenisse commemorat eum in septimo tum socios pertinem uenisse memorauit sane
 sciendum amare uerq; uim.

1. Servius.
 I.

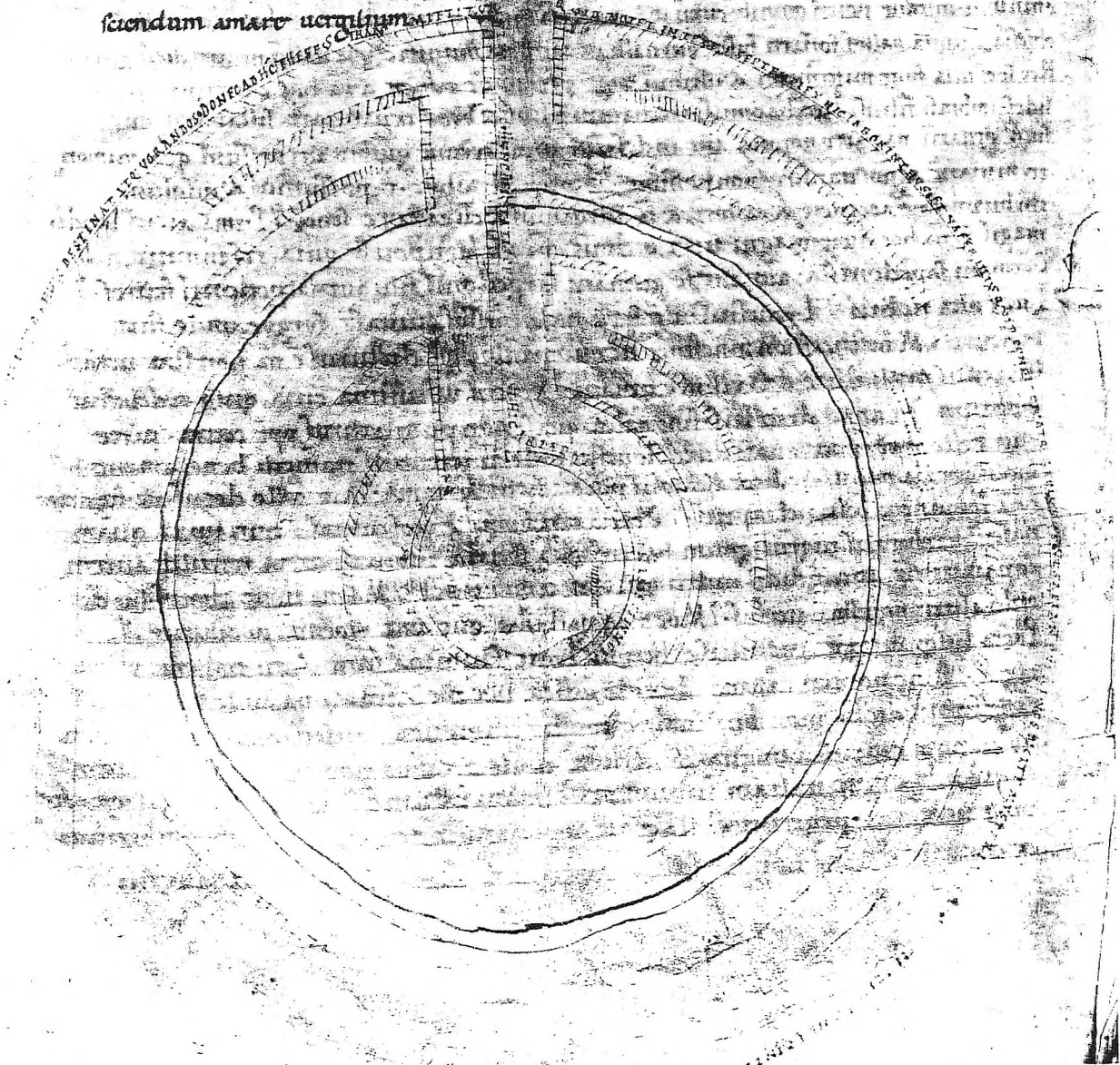
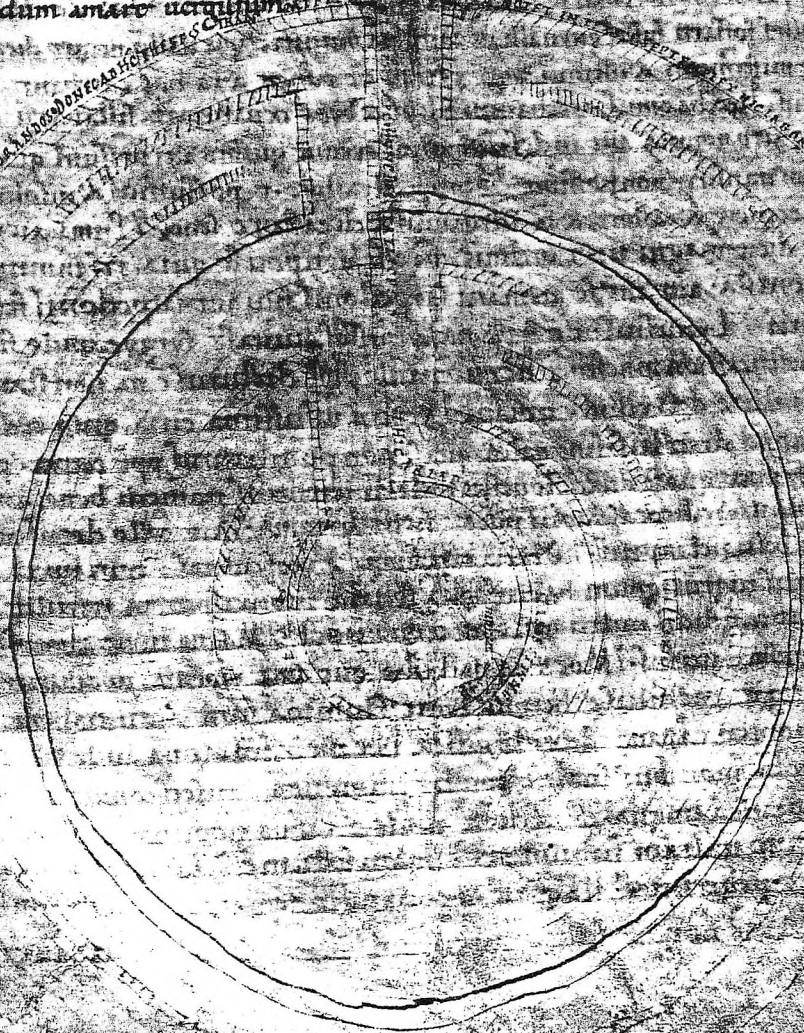

Abb. 166: Labyrinthgedicht; Vergilkommentar des Servius; Clm. 6394, fol. 164v; Bayerische Staatsbibliothek, München.

uicissitudinem ut supra euandro accipe daq; fidem? Mozt. entius armaq; se
 iniet latenter timorem ne forte possit collectis auxiliis integrare meare.
 Violentaq; p. t. supba ut quos illi bello pfugos e. f. i. Admonet inmiscetq; p. c. f.
 partim rogat partim admonet hoc esse tutum humanę uite solacium suet mutua
 dentur auxilia uel in speris positus & iam obiecta considerant. Tarthon hoc
 nomen ubiq; ce. ponit excepto uno loco ut est ad p. u. hinc tartho quod fecit
 ppter meram. Hec facit. Libera facis exempta necessitate fatali qua pugnare non
 poterat ppter illud externos optare. d. Prima tence mort. iun. fortis in principis
 alibi princeps ante omnes. d. p. a. i. Rollo frigio sub uincta. b. ubi p. u. g. n. a. n. s. t. r. u. m. n. a. m. s.
 fuisse depictos. sane hoc loco notant et tunc quem admodum tam cito potuerunt fieri
 nauet inec q. excusat. pictura qua solam mutata debemus accipere. Catullus tunc
 ppter illic nauigra fabricata. Inuentus belluarius. Licet habent fortissimi militem
 cogitabat tamen uictoria bellorum. Opac noctis iter aut p. que nox decurrit. aut
 que inuicent nante iter peragunt noctibus iam modo ut iamq; hos cursu iam pre
 terit. e. Helicon par. usus mont. thessalie uicta boetiam qui induo fingitur. uiga
 atheron libet. e. helicon apollinis & musarum. Massicus agatis licet sit catalogus in quo
 enumerantur qui decesser. uiguntur. mactent tamen aliquam uarietatem quod hos n. a. m. b.
 uenisse commemorat. cum in septimo tunc fortis perterran. uenisse memorauerit sane
 sciendum amaro. uiguntur.

AD COMPL

Diuina liban-
 tes misteria
 dñe quae pro
 huius scī confes-
 soristui. it
 ratione t
 obtulimu
 iestati. pr
 q̄ ut per e
 niam mer
 peccatoru

scī confessoristui
 it preces popu-
 lo tuo pacem &
 salutem. ut tuis
 tota dilectione

ant pre
 & quae
 acitasint
 rficiant
 tate. pō-

caelestis gratie
 donis reficiamur. i
 per dñm nr̄m.

SUPER PLAN

Da aeternae
 consolationis

quinos bea
 taemarie
 semper uirginis
 & beatorū apos
 to

Bay. Staatsbibliothek München
Inbunden
lat 6406
Vorsetzblatt

nec prius quicquam scribere antequam scribam eam commendare debemus ut uisgat
 admiranda & leuius spectacula rerum. Si erant quae hoc dicunt. non enim laus in isto principio
 si defugit continetur. Orator quippe quod si grauius. in principio soluere aut curare debet.
 ut in domo sua. caput illud uidet prius esse commune. si uide quod illud fiat nullum speciale.
 Cum multa diuinitates pontifices maioribus nostris inuenta sunt. Poterat hoc & clodius dicere.
 clodius. si solo religionis iure certabat. cicerone iure publico. quod nec poterant pontifices in
 religionem ferre sententiam. res in consecrata fuerat. & clodius religionis iure pugnabat
 & ideam quod illud soluit. Bene inquit maiores nostri quod uos non solum de iure religionis si
 de iure publico iudices instituerunt. ut et uobis ius. quia ius religionis tuendum sit. &
 cum eos de iure publico iudicare. illud estimandum relinquit sine causa clodius esse
 non iure pugnare. quod ad pontifices pertinet. cum illi hoc etiam iudicaturus sint utrius
 debet esse. quod pertinet ad ius publicum. Modo ergo scriptum est de arte rethorica. quod
 grauius necesse habet in principio purgare. Quae ergo grauius. sententia platonis &
 aristotelis. Plato enim eloquentissimus fere omnium philosophorum dicebat arte rethorica
 autem non esse artem si cuius scientiae pars umbra. hoc enim assererat in illo dialogo. quem
 gorgiam appellauit. Quicquid inquit omnes faciunt non est industria si natura. Ars autem non
 de industria si natura uenit. Porro autem seruo rapuisti in codice. respondit non rapui.
 Ecce quod uos dictis. neccuriam. quam neccuriam diuiditis in personam. in factum. in causam.
 Dicitur et seruum tuum quem furti arguis. Quot anni sexque seruo. Scis me aliquan
 do hoc fecisse. ecce argumentum a persona. deinde quare furtum facturum es. non
 esuriebam. non sitiebam. ecce argumentum quod dictis a causa. postremo non feci. Quis probat
 ubi feci. ecce argumentum a facto. Argumentabat ergo plato & dicebat. hic neque seruus
 haec non de industria si natura. Rethorica autem ars non est si cuius scientiae pars umbra.
 Aristoteles autem dicebat esse artem si mala. quod contra ueritatem ueritatem. & studio defensionis
 fide ueritati impugnat. & dabat aristoteles argumenta & exempla uerissima. nam
 in ariopago ubi erant seuerissimi iudices. stabant pene non minus ueritatem. ut prima
 dicere oratoribus. aut epilogum alogum commune. ne hoc obscuritate ueritatem pateret.
 Ceterum mala ars rethorica in his quibus. & scriptum est de arte rethorica ne diceret ei
 quod uis scribere. quod secundum platonem ars non est. secundum aristoteli artem quod est mala. ideo necessa
 riū putat in principio & artem probare contra platonem. & bonam contra aristoteli. Alio autem
 atque questionem seruus. ut quis sit aliquid. Quid sit. Quale sit. Verus sit. neccuriam.
 Quid sit. pdefinit. Quale sit. pqualiter. ut cum querit de anima. & anima an non que

Quenit & inquit corpus.

Bayern. Staatsbibliothek München
(Photostat)
NOB: lat 6406
Bis 12

Ambrosii macrobii theodosii de mensura & magnitudine terre & circuli p quē solis iter ē.

Itē eiusdē de mensura magnitudine solis

felici capelle de mensura lineę

Eiusdē argumentū quo magnitudo terre deprehensa est.

ARTIS GEOMETRICÆ QUID ET QUALITER

Gitur geometricę artis peritiā qui ad integrū nosse desiderat. necesse ē ut huius artis expositores diligenti cura plegat. & ea quę plegerit tenaci memorię cōmendat. Hāc in primis eum scire oportet arithmeticā artē quę continet numerorū causas & diuisiones. idē qualis ē diffinitio & diuisio. De parib; & imparib; numeris. qualis ē cōpositus numerus. & qualis incōpositus. qualis ē pfectus numerus. & qualis imperfectus. qualis ē diuisibilis numerus. & qualis indiuisibilis. Qualis ē particularis numerus. & qualis minus particularis. qualis ē supparticularis numerus. & qualis suppartiens. qualis ē supfluous numerus. & quāt diminutus. qualis ē multiplex numerus. & qualis submultiplex. Qualis ē solidus numerus. & qualis spericus. Itē quomodo inuenta ē geometria. Vnde uocata ē geometria. Quid sit geometria. quę utilitas. & quī ordo p̄scriptionis. quę sit ratio p̄positionis. Quę dispositionis. quę distributionis. quę descriptionis. quę demonstrationis. et quę cōclusionis. Qualis est recta linea. qualis ē superficies lineę. qualis ē definita linea. Quot genera sunt extremitatū. Quanta s̄ summatū. Quot genera s̄ angulorū. qualis ē planus angulus. qualis ē obtusus. angulus. qualis obus angulus. Qualis ē rectus angulus. qualis ē acutus angulus. Hec non & de mensuris sciendū ē. Qualis mensura sit p̄tica. Quamū trahit stadiū. Quid sit actus. qd climata. qd centuria. qd lētia. qd arapennus. qd iugorū. & qd centuria. qd punctū. qd diametru. qd parallogramū. qd sit figura. uel qd circulus. Aut in quot partes sit diuisio.

Qui scit ista omnia ad plenitudinē nouit locorū segregationē. hāc qui ignorant regulā huius artis. multa obponunt falsa pueris. Quid sit ipsa geometria et quę ei effectiva potentia.

Nunc ad geometriā ueniamus. quę ē descriptio cōtemplatiua formarū. documentū & uisuale. = Passio
philosophorū. qd ut p̄conus celeberrimus efferant. iouē suū in operib; p̄p̄is geometrię capite restan Migne
tur. qd nescio utrū laudib; aut vituperationib; applicet. Quando qd illi pingunt in puluere t. 70.
coloreo. iouē facere mentium in celo. Quod si v̄ creatori & omnip̄ti dō. salubrit̄ applicet. 1212 29
potest ex sententiā diffinitione. forsitan cūenire ueritati geometrię. At enī si fas ē dicere quodān geometriā scī diuinitas. quando creature suę. quā hodieq; facit existere. diuersas species formulasq; concedit. quando cursus stellarū potentia ueneranda distribuit.

Bayet, St. Paul Island, Ind.

(Photostatic)

Lat. 6406

62 R

Qui de apū natura scripser̄ eas ad similitudinē militaris discipline. unā agere docuer̄.
 habentes uidelicet sua castra. sua agmina. suū etiā regē. cū sane q̄ dignitate corporis & morū
 mansuetudine ceteris p̄cellere uideatur. quicq̄ autē habens nūq̄ eo ad alteri lesionē irat. ad q̄
 phoc innuit̄ documētū. nisi qd̄ pietas ē in se. & regis ornāmētū. Qd̄ bene cōsiderans salomon ait.
 Clementia regis sic int̄b serotū. Si q̄ domū p̄pā regū uirt̄ ē. digne tu quidē honore regio p̄
 fulges. & quā uia grā reuelat sp̄s sciētiae & pietatis ut uere exintero matris scificat̄. sū ad
 glām huius uelutis. Qui sic in homines p̄ncipatū gerit. ut sepi te hominē quā regē eē meminēris.
 et sis in illis sic scriptū ē quasi unū ex illis. Quā p̄p̄ cū me sp̄taliū latronū impietas uulneret. et
 sacerdos secus uia hoc uidens n̄ solū p̄terisset. s̄ et ipse sup̄ dolore uulnerū meo addidisset. ac te pus
 simū samaritanū cōfugerē si licuisset. s̄ sublata omī facultate rerū mearū. cū hoc facerē phibit̄
 eē. nihil meli existimauī. quā ut ad penitentię remediū me cōferre. et interi scdm canonū insti
 tutionē in monasterio latere. iniurias meas dō ac t̄ regendas dimittere. qd̄ et facturū sperauī.
 Sd̄ quare omittissime omnium tā neglexisti. Cur seruū de manu cui cōmiseras n̄ req̄sisti. Licet tēu
 aliquanto libius fabulari. Nonne p̄p̄ te patriā. parentes. locū honestissimū reliqui. Vñ. tēu es
 tāq̄ ex diuina uoce in dicere. & gredere de t̄ra tua. et decogitatione tua. et ueni in locū quem
 monstrauero t̄. Credidit abrahā dō et ego t̄. et reputatū ē illi ad iusticiā. in quidē exigentib;
 culpis meis hacten̄ ad miserā. an forte de casu meo scandalizaris. Respice q̄s homines clari
 simos graui corruisse. s̄ ḡtose surrexisse. Princeps aptor̄ p̄ negationē qd̄ ē maximū omnium.
 peccator. n̄ solū ē erect. s̄ ad pacendas oues dñicas pastor ē elect. Rex ille familiaris dō. cui ipse
 testimoniū phibens ait. Inueni dō filiū iessē uirū scdm cor meū. ille cui ego n̄ sū digni corri
 gū calciamēti soluere. adulterio fedat. homicidio eruentat. p̄ penitentiā emdat. ampli ad dño
 amat. Sic milites acceptis in bello uulnerib; solent acri dimicare. om̄s p̄ lapsū nōr̄ cautes
 ambulare. p̄ ruinā firmi stare. Noli ḡ rex clemētissime noli in me scandalizari. Sd̄ recipe
 quē elegisti. retine quē assūpsisti. Nō tēpnas in rogantē. quē aliquando fidicere audeo ro
 gasti recusantē. Lā enī dōno ignauis n̄ mollet excussus. desiderabili gr̄p̄ nūq̄ restitutus.
 p̄ hac ut spero in dño ad omē op̄ bonū uigilantior. paratior. studiosior sum futurus.

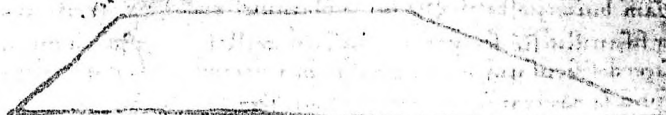
Bayer. Staatsbibliothek
(Photostempel)
D 100 Pat. 6406
68

Qui de apū natura scripser̃ eas ad similitudinē militaris discipline. unā agere docuer̃.
habentes uidelicet sua castra. sua agmina. suū etiā regē. eū sane q̃ dignitate corporis & morū
mansuetudine ceteris p̃cellere uideatur. quicq; a dñō habens uig. eo ad alteri lesionē utat̃. Sd̃ qd̃
phoc innuit̃ documētū. nisi qd̃ pietas ē in sibi. Regis ornamētū. Qd̃ bene cōsiderans salomon ait.
Clemētia regis sic imit̃ serorū. Si ē dñi p̃p̃t̃ uirt̃ ē. digne tu quidē honore regio p̃
fulges. q̃d̃ tanta grā req̃escit sp̃s s̃c̃t̃is & pietatis ut uere exitero matris sc̃ificet̃. sis ad
glam huius uirtutis. Qui sic in homines p̃ncipatū geris. ut sepi te hominē quā regē te meminēris.
et sis in illis sic scriptū ē. quasi uñ ex illis. Quia p̃p̃t̃ cū me sp̃italiū latronū impietas uulnerasset. et
sacerdos secus uia hoc uidens n̄ solū p̃terisset. s̄ et ipse sup̃ dolore uulnerū meo addidisset. ad te pius
simū samaritanū cōfugerē silicuisse. s̄ sublatā om̄i facultate rerū mearū. cū hoc facere p̃hiber̃
ēem. nihil meli existimari. quā ut ad penitentie remediū me cōferre. et interī scdm̄ canonū insti
tutionē in monasteriū latere. iniurias meas dō ac t̃ req̃rendas dimittere. qd̃ et facturū speraui.
Sd̃ quare amississimā omnium rā neglexisti. Cur seruū de manu cui cōmiseras n̄ req̃sisti. Licet tecū
aliquanto libius fabulari. Nonne p̃p̃t̃ te patriā. parentes. locū honestissimū reliqui. Vili enī es
tāq; ex diuina uoce in dicere. t̃ gredere de t̃ra tua. et decognitione tua. enueni in locū quem
monstrauero t̃. Credider̃ abrahā dō et ego t̃. et reputatū ē illi ad iusticiā. in quidē exigentib;
culpis meis hacten̄ ad miseriā. An forte decasu meo scandalizaris. Respice q̃s homines claris
simos graui corruisse. s̄ g̃tose surrexisse. Princeps aptor p̃ negationē qd̃ ē maximū omnium
peccator. n̄ solū ē erect̃. s̄ ad pascendas oues dñicas pastore lect̃. Rex ille familiaris dō. cui ipse
testimonium p̃hibens ait. Inueni d̄d̄ filiū iesse uirū scdm̄ cor meū. ille cui ego n̄ sū digni corri
pi. grā calciamēti soluero. Ad ultio fedat̃. homicidio eruent̃. p̃ penitentiā em̄dat̃. ampli ad dñō
am̄t̃. Sic milites acceptis in bello uulnerib;. solent acri dimicare. om̄is p̃ lapsū nō caritet
ambulare. p̃ ruinā firmū stare. Noli g̃ rex clem̄issime noli in me scandalizari. Sd̃ recipe
quē elegisti. retine quē assūpsisti. Ne cōtēpnas in rogantē. quē aliquando fidicere audeas ro
gasti recusantē. Iā enī d̄ sōno ignauie n̄ mollit̃ excussus. desiderabili gr̃e tue restitutus.
p̃ has ut spero in dñō ad om̄e op̃ bonū uigilantior. paratior. studiosior sum futurus.

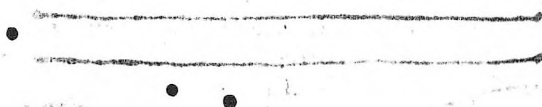
ed. Induam
S. 17 //

R. Schieff, Hermann ^{Bischof} I (v. Bamby, in:
Fränk. Lebensbilder 6 (1975) S. 55-76,
Abb. unten S. 64

Rhomboſ v. qđ equi late. ū ē. ſed recti angulū non ē. rhombideſ autē qđ incompa-
rabiliteſ lineas atq. anguloſ habet aq. ſes. id autē nec rectiſ anguliſ nec equiſ
laterib; continet.

reſ hec autē om̄ſ quadrilaterę figure trapeziacalonte. id meſſite nomen ē pa-
rallila. id al̄tne rectę lineę nuncupant. que in eadē plana ſupficie
collocatę atq. utrinq; pductę. in neutra parte ec̄iſſunt.

Et ſumata, id ē, p̄tioneſ ſ. v. p̄titiu. ab om̄i puncto in om̄e punctū rectā lineā
ſe definitā lineā inētinuū rectūq; pducere.

ſe om̄i cer̄to & om̄i ſpacio circuliſ designare.

Et om̄ſ rectoſ anguloſ equoſ ſibi inuicem ēē

Et ſi induaſ rectaſ lineaa. linea incidens interiorę duoſ anguloſ duob; rectiſ ſe-
cerit minoreſ; pductaſ in infinitū rectaſ lineaa ec̄currere ad eaſ quib; duob; rectiſ
anguli ſ. minoreſ.

Cyrtas & nyrtas id ē, cōmuneſ animi c̄ceptioneſ hec que ſ. idē ſ. equalia. & ſibi inui-
cē ſ. equalia. & ſi ab equalib; auferant̄ aequalia. que relinquant̄ equalia ſunt
Et que ſi ſibi inuicē conueniunt equalia ſunt.

Et nomon autē paralleleſ gramm̄ ſpaciū, eorū que circa eadē ſunt. Diametru qđlibet
unū quunq; cum ſupplementiſ duob; . -

Passi ed
Migne 70, 1215

humanū & iterū egreditur. Alii dicunt eē animā alii n̄ eē; Epicurei dicunt n̄ eē animā. sed spm̄ quenda. ut sps̄ intus altur & uestitur aura ætherea. Non g̃ dic̄ speciale eē animā. s̄ unū spm̄. q̄ infunditur p̄ totū mundū ut hauf-
tus ætherios dixerit. Alii dicunt eē animā. ut stoici & ceteri. Deinde q̄ de
anima. utq̄ ignis. ut calor ossa reliquit & illi soluiunt frigore membra.
an aer ē. ut aurē simplicis ignē. an sanguis. ut purpurea uomit ille.
anima. utq̄ aqua sit. postremo qualis sit mortalis an immortalis. & dicunt
eā eē immortālē stoici. quicā dicunt manere p̄ corp̄. Dicunt eā mortalem
epicurei. q̄ eā dicunt cū corpore morturā. q̄ aiunt nihil eē p̄ hominē.
M̄ g̃ scdm̄ naturāle questionē querit. utq̄ sit ars rethorica. qd̄ sit. quāle
sit. E g̃ ars rethorica ann̄ ē. nā homines inquit int̄ siluestria tecta
more ferarū uagabant. quicq̄ antea n̄ fuit. p̄ ea eē cepit. ex arte n̄ ex
natura ē. ē enī naturē qd̄ cū hominē nascit. artis u. qd̄ postea sollicitia
inuenit humana. E g̃ ars rethorica. Deinde quidē ista ars artificiosa
elocutio. id̄ eloquentia s̄ cū arte mixta. Postremo qualis sit bona an mala.
bona ē q̄ nos fac̄ isidias declinare. q̄ amicitia q̄ diuicia ēparat. q̄ nos fac̄
munus & cetera. ergo bona ē. Alii vō. a liud̄ thesis. aliud̄ ypothesis. Thesis ē
c̄trōsua i dicendo posita sine tēpore. sine p̄sona. ut puta. bonū ē nauigare.
malū ē nauigare. Ypothesis ē c̄trōsua cū tēpore & p̄sona. ut puta nau-
gandū scipioni ad africa. iā hic tū tēpus agnosce q̄ tēpore nauigaturus.
Thesis. iii. habet partes. p̄positionē. partē c̄modā. partē i c̄modā & c̄clusi-
onē. p̄positio qualis ē. sepe & multū hoc mēti cogitaui. utq̄ bona. eē na-
uigatio animala. partē i c̄modā. q̄ cogito scopulos. q̄ uada. partē c̄modā.
ē si deo diuisas celi rationes & questas toto orbe diuicia uarios cogito pro-
uinciarū mores. uideo bonā eē nauigationē. c̄clusio. hac mea qd̄ sen-
tentia deo eē nauigandū. nauē etia si n̄ nauigem̄ subiecti periculo eē
poterimus. Ergo in p̄thesin tractanda ē ars rethorica & danda s̄ ei ope-
ra. Plato nauigauit. cetera alii dicebant opera danda. M̄ g̃ quē thesis
ē. necesse habet ista. iii. p̄ponere. p̄positio qualis ē. sepe & multū hoc mēti
cogitaui. l̄ si i c̄modā. nā & cū n̄ p̄. p̄. de p̄mita c̄lido. l̄. v. modō. cū res ab n̄i memo-
riā p̄p̄t uenit tū tēpus eē renouatā. conclusio. hac qd̄ mea sententia. Alii vō. ARGV-
lū. apte bona. & alii apte m̄la. alii mediā. ut bona s̄ apte. appetendū. q̄ mala apte

LECTIO HIEREMIAE PROPHETAE

Audi israel mandata vitae. auribus percipe.
ut scias prudentiam. Quid est israel. quod est inter
ra et inimicorum tuorum. In ueterasti in terra aliena.
contaminatus es cum mortuis. deputatus es cum his
qui in inferno sunt. Dereliquisti viam sapien
tiæ. si in uia dñi ambulasses. habitasses utique in pace
super terram. Disce. ubi sit prudentia. ubi sit for
titudo. ut scias simul. ubi sit longior victus et uita.
ubi sit lumen oculorum. et pax. Quis inuenit
locum eius. et quis intrauit in thesauris eius.
Ubi sunt principes gentium. qui dominantur
bestiis super terram. qui in aubus celi deludunt.
Qui argentum thesaurizant. et aurum. in quo confi
dunt homines. nec est finis acquisitionis eorum.
Qui argentum fabricant. et solliciti sunt. nec est inuen
tio operum illorum. Exterminati sunt. et in
infernum descenderunt. Et alii in locum eorum
surrexerunt. et adulescentiores viderunt
lumen. et habitauerunt super terram.
Uiam autem scientiæ non cognouerunt. neque intellexerunt
sententias eius. sed nec susceperunt eam filii ipsorum;
A facie eorum longo facti sunt. neque auditum est in terra

Bayer. Staatsbibliothek München
Fotostelle

cod: lat. 6424

fol./s.: 14

tanquam bonus minister sic tunc obscuratus ē ad exsequias se
pulturę. modo coruscet in resurrectionis obsequium. In pas
sione cū xpī caliginū se nocte circūdedit & iudeorū facinus
mundo teste congemuit. Indicium enī quoddā doloris in so
le ē. tanto scelere officiū luminis denegasse. & tione qua
dā iudeorū oculis tenebras infudisse. Ut quorum mentem
cectas inuasit. eorum oculos cectas occuparet. Nec luce
ret eis mundi lumen. a quibus fuerat lumen salutis extinc
tum; Damnatio igitur quedam ingeritur phariseis.
ut tenebras indie iudicii peccatorib; repromissas. iam apud
superos patiantur. Apud superos ergo crucifixo xpō
inmorantur tenebrę. quid mirum si apud superos tene
brę sunt. cū lux descendit ad inferos. Igitur fr̄s om̄s in
hac die sc̄a exultare debemus. nullus se a communi læti
tia peccatorū conscientia subtrahat. nullus apud plicis uo
tis delictorū sarcina raioceatur. Quamuis enī peccator.
in hac die de indulgentia non debet desperare. est enim pro
gatiua non parua; Si enim latro paradysum meruit. cur
non mereatur ueniam xpianus. & si illi dñs cū crucifigitur
miseretur. multo magis huic miserebitur cum resurgit;
Et si passionis humilitas tantū p̄stet confitenti. resurrec
tionis gloria quantū tribuat deprecanti. Largarior enim
ad prestandū solat esse sicut ipsi scitis læa uictoria. quā
addicta captiuitas.

Bayer. Staatsbibliothek München

Fotostelle

cod: *Lat. 6426*.....

fol./s.:*34v*.....

Abb. 3

quando de patre dō & filio dō nascitur sermo. digne dicimus
alterum eē patrem. & alterum filiū. & nihil omnius digne
dicimus. unum dñm eē patrem & filiū. Cum enī dicimus
alterū eē patrem. alterum filiū. discretas psonas. genitoris
genitiq. monstramus. Cum uero dicimus unum dñm eē pa-
trē & filiū. ipsam naturam unam indiscretae diuini-
tatis ostendimus. Altera est ergo persona genitoris. &
geniti. sed una est natura genitoris. & geniti. Quando
uero sufficienter aut digne loqui poterit. quis de quo.
homo de dō. mortalis de immortali. uisibilis de inuisibi-
li. mutabilis de incommutabili. opus de opifice. de cre-
atore creatura. de factore factura. paruus de immenso.
temporalis de aeterno. humilis de altissimo. plasmatis
ex nihilo. de illo qui omnia creauit ex nihilo. Cuius inenar-
rabilis omnipotentia. qua nos gratuita bonitate fecit.
nec minus tamen inenarrabilis gratia. qua nos omni po-
tentissima miseratione saluauit. Qui & opus creatricis
omnipotentiae gratis fecit. & opus gratiae saluatricis.
omnipotenter impleuit. Illic habens potestatem con-
dendi & regendi creaturam suam. hic habens potesta-
tem ponendi. & sumendi pro nobis animam suam.
Omnipotentiam uero nunc dicimus. qua uerbum quod
in principio erat. & apud dñm erat. & dñs erat. fecit om-
ne qd non erat. gratiam uero qua uerbu caro factū.

Bayer. Staatsbibliothek München
Fotostelle

cod: *Lat. 6426*.....

fol./s.: *42 v*.....

quippe ammuniculis^{inful} opib^{profunda} ē. adtuenda p^{leuius}tiore suppellectilis^{leuius}
 uarietate. Verūq^{publiu} illud ē p^{indigne} multis eos indigere. q^{metiri uolupt} p^{iniqua} multa pos
 sideant. Contraq^{richitroumes} minimū q^{metiri uolupt} habundantiā suā naturę ne
 cessitate n^{richitroumes} ambitus supfluitate metiant. Itane aut^{metiri uolupt} nul
 lum ē p^{scorsu}priū uob^{scorsu}. atq^{scorsu} insitū bonū. ut in externis ac se positis^{scorsu}
 rebus bona urā queratis. Sic rerū uersa ē d^{mutata}itio ē. ut diuinū^{lex}
 merito^{merito} rationalis animal^{homo}. n^{gloriā eē} alitⁱⁿ sibi splendere. nisi in anima
 te suppellectilis possessione uideatur. Et alia quidē sūt con
 tenta suis. uos autē dō cōsimilis^{mente. i. ratione}. ali reb^{illa}; infimis excellentis
 naturę or^{frequent}imenta captatis. nec intellegitis quantā
 cōditori^{q^{dece}lle melis eē} urō faciatis iniuriā. Ille gen¹⁶² humanū terre
 nis om nib^{inmutatis}; p^{inmutatis}stare uoluit. Vos dignitatem urām infra
 infima. queq^{inmutatis} detruditis. nā si omne qd^{eo} cuiq^{eo} bonū
 cū ē constat eē p^{quasi sic estimatis ut p^{osioria}riora sunt}tius. cū uilissima rerū urā bona iudi
 catis. Eisdē uos metipsos urā estimatione subimitatis. Qd^{uenit}
 quidē haut in merito cadit. humane quippe naturę ista
 cōditio ē. ut tū tantū ceteris reb^{etiam si}; cū se cognoscit exel
 lat. eadē tam^{q^{dece}at} infra bestias redigatur. si se nosse desierit.
 Nā ceteris animantib^{best}; sese ignorare naturę ē. hominib^{best}; a
 uitio uenit. Quā uilate patet hic ur^{best} error. qui ornari
 posse aliqd^{best} ornāntis existimatis alienis. at id fieri nequit.
 Nā siquid^{best} expositis luceat. ipsa quidē que sunt apposita
 laudant^{best}. Illud uero his tectū atq^{best} uelatū insua nihilomin^{best}
 foeditate p^{best}durat. Ego uero nego ullū eē bonū qd^{best} noceat ha

bemi.

Que scdm rationē
 uilissima sūt reb^{best}.

Superior fit t^{best} melior.

Lat 15 825
194

rursus a quibus subscisa relabunt. Ignis uero omne refugit ^{diuisione.} sectio
 nem. Neque enim nos de uoluntariis animarum cognoscemus motibus
 sed de naturali intentione tractamus. sicuti est quod acceptas
 estas sine cogitatione transfigimus. quod in somno spiritum ducimus. ^{multa.} ^{Artem} ^{quasi flintan.}
 nescientes. Nam ne in animalibus quidem manendi amor ex
 animarum uoluntatibus uerum ex naturae principis uenit. Nam
 sepe mortem cogentibus causis quam natura reformidat. uolun-
 tas ^{desiderat.} amplectitur. Contraque illud quod solo mortaliu reru du-
 rat diuturnitas. gignendi opus. quod natura semper appetit. ^{placet.}
 interdu cohercet uoluntas. Adco hęc sui caritas non ex animali mo-
 cione. sed ex naturali intentione preedit. Dedit enim prouiden-
 tia creatis a se rebus. hanc et maximam manendi causam ut quo
 ad possunt naturaliter manere desiderent. Quare nihil est
 quod ullom dubitare queas. cuncta que sapere naturaliter.
 estantiam permanendi. deuitare prouident. ^{adit.} Confiteor inquam. ne
 me indubitato cernere. que dudum incerta uidebantur.
 Quod autem inquit subsistere ac permanere appetit. id unum esse desi-
 derat. ^{ne desiderat unum esse.} ^{perstantia.} ^{hoc?} Hoc enim sublato. ne et quidem cuiquam permanebit. Veru
 est inquam. Omnia igitur inquit unum desiderant. ^{hoc?} ^{ph.} Consensi. Sed unum.
 id ipsum monstrauimus et quod bonum. Ita quidem. ^{hoc?} ^{ph.} Cuncta igitur bo-
 num petunt. Quod quidem ita describas licet. ipsum bonum esse quod desi-
 deret ab omnibus. ^{hoc?} Nihil inquam uerius excogitari potest. na-
 t ad nihilum cuncta referent. et uno ueluti uertice destituta.
 sine rectore fluctabunt. Aut si quidem ad quod uniuersa festinent. ^{omnium.} ^{incipio.} ^{non habent.}

Cln
 15825

Cat 15825
382

proferantur ne. id est ut p[ro]p[ri]a sit
et necessitas. Antea ideo fuit e[ss]e
in p[ro]p[ri]a sit. an fuit necesse sit
a p[ro]p[ri]a sit. ut ideo p[ro]p[ri]a sit p[ro]p[ri]a
fuit sit.

sunt p[ro]videri. Quare u[bi] que cui rei causa sit. p[ro]videntia n[on] fuit
rerum necessitas. an fuit. necessitas p[ro]videntia labori;

Ac n[on] illud demonstrare nitam[ur] quo quomodo sese habeat
ordo causarum. necessarium e[ss]e eventum p[ro]videntia rerum.
etiam si p[ro]videntia futuris rebus eveniendi necessitatem
n[on] indicatur inferre. Et enim si quispiam sedeat. opinionem
que cum sedere c[on]tinet. u[bi] e[ss]e necesse e[ss]e. atq[ue] c[on]verso
rursus si de quo pi[er]am uera sit opinio q[ui]m sedet. e[ss]e sedere ne
cesse e[ss]e. in utroq[ue] igit[ur] necessitas in e[ss]e. in hoc quidem sedendi.

At u[bi] in altero ueritatis. Si n[on] idcirco quisq[ue] sedet. q[ui]m uera e[ss]e
opinio. si hoc potius uera e[ss]e. q[ui]m quem pi[er]am sedere p[re]cessit.
Ita cu[m] causa ueritatis ex altera parte p[re]cedat. in e[ss]e tam co[m]muni.

munis in utraq[ue] necessitas. similia de p[ro]videntia futurisq[ue] reb[us]
ratiocinari patet. Na[m] q[ui]a si idcirco q[ui]m futura sit p[ro]videntia.
n[on] ideo q[ui]m p[ro]videntur eveniunt. Nihilominus tam[en] do
ut futura p[ro]videri. ut p[ro]p[ri]a necesse e[ss]e evenire. q[ui]s q[ui]d ad
p[er]mittenda arbitrii libertate solu[m] satis e[ss]e. la u[bi] qua p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
e[ss]e ut p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a temporalium reru[m] event[us] causa e[ss]e dicat[ur].
Quid e[ss]e aut[em] aliud arbitrari. ideo d[icitu]r futura q[ui]m si eventura
p[ro]videre. qua[m] putare. que olim acciderunt causa[m] summe
illius e[ss]e p[ro]videntia. Ad haec sicut cu[m] quid e[ss]e scio id ip[su]m
sum e[ss]e necesse e[ss]e. ita cu[m] q[ui]d futur[us] noui. id ipsum futur[us]
e[ss]e necesse e[ss]e. Sic fit igit[ur] ut event[us] p[ro]p[ri]a rei nequeat euita
ri. Iostremo si q[ui]d aliquis alio[rum] sum. atq[ue] sese res habet ex

Similis q[ui]d si illud q[ui]d fuit p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
di p[ro]p[ri]a u[bi] m[od]o e[ss]e necesse e[ss]e. id
q[ui]d fuit e[ss]e p[ro]p[ri]a necesse e[ss]e. in
utq[ue] necesse inot. in h[oc] q[ui]m fuit rei
in alia necesse u[bi] p[ro]p[ri]a.

q[ui]d e[ss]e p[ro]p[ri]a h[oc] p[ro]p[ri]a nomi[n]e id est
n[on] m[od]o p[ro]p[ri]a. fuit. fuit a p[ro]p[ri]a
necesse e[ss]e. q[ui]d p[ro]p[ri]a u[bi] dubi
tate ad inuicibilis e[ss]e h[oc] p[ro]p[ri]a
e[ss]e p[ro]p[ri]a ad op[er]a in e[ss]e in h[oc] p[ro]p[ri]a
vera h[oc] p[ro]p[ri]a f[uit] n[on] f[uit] n[on] fieri.

q[ui]d e[ss]e p[ro]p[ri]a nulla e[ss]e
in p[ro]p[ri]a necesse e[ss]e.

Cat 15825
594

testamēti quem uos uultis. A L L A

Erunt dñō offerentes sacrificia iniusta.
et placebit dñō sacrificiū iuda et hierusa
lem. sic dies scti. et sic anni antiqui. A L L A

Scitis grām dñi nři ihu xpī. quia cū diu es ēē.
p nob paup factus ē. ut nos illius inopia di
uites effēmus. A L L A

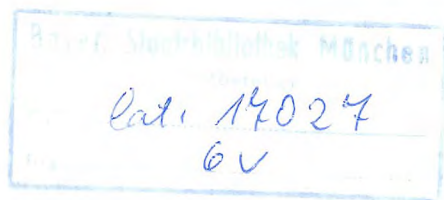
Ego quasi uitis fructificauit suauitatē odoris.
et flores mei fructus honoris et honestatis.

Ego mater pulchre dilectionis et ti
moris. et agnitionis. et scāe spei. A L L A

Omēs de saba ueniunt aurū et thus deferen
tes. et laudē dñō adnunciantes.

Dñe dñs meus et refugium meum A L L A
indie malorum. ad te gentes ueniunt
ab extremis terrae. A L L A

Orietur stella ex iacob. et consur
get homo de israhel. et percuciet

sionis cognouim'. & iam pietatis grām sen-
 tiamus. P. dñm. *A. Tu es dñe*
 arce dñe parce populo tuo. & nullis iam
 patiaris aduersitatib, fatigari. quos p-
 cioso filii tui sanguine redemisti. Q.
 s qui culpas nrās piis *verberibus*
 uerberib, peccatis. ut nos anrīs iniquitatib,
 emundes. da nobis & deuere tuo pfice-
 re. & de tua citius consolatione gaudere. P.
 deo dñe supplicationib, nrīs. *A. E.*
 & sperantes in tua mīa. intercedente be-
 ato petro aptō tuo. caelesti ptege benigni
 us auxilio. P. dñm.

IN ASCENSIONE Dñi
 RAE STA QS OMPS OS.
 ut sicut humanitatis nrāe eue-
 ctionem ad caelos. in xpi dñi ascensione
 caelebrando puenimus. ita etiam nos

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Lat. 14024
file: 39R

ſ AUTEM PACIS CONTERET
satanan sub pedib, nr̄is uelocit̄.

gr̄a dñi nr̄i ih̄u xp̄i nobiscum. ALI

Gr̄as ago dō meo qui me conforta
uit. in xp̄o ih̄u dñō nostro. ALI

Gr̄a dñi nr̄i ih̄u xp̄i. & caritas dī.
& communicatio sc̄i sp̄s. sit cū om
nib, nobis. ALI

Gr̄a uobis & pax adō patre nr̄o. &
dñō ih̄u xp̄o. ALI

Alter alterius onera portate. &
sic adimplebitis legem xp̄i. ALI

Empti enī estis p̄cio magno. glo
rificate & portate dñm in cordib,
uestris. ALI

Omn̄a p̄bate. quod bonū est tenete.
ab omni specie mala abstinete uos.

78

Bayer. Staatsbibliothek München	
(Photostelle)	
COD:	Lat. 17027
III:	23 v

terrestrium . dñs dñs sabaoth . qui conditor ue-
 rus & redemptor es hominum . tu laus es nra .
 et gloria cum salute uera . Tu pius protector
 tuarum ouium . & ostiū salutis aeternę . Cū
 omnis sensus uox uerbum et institutum omnium
 fructus pcedit . Adtē ergo dirigo sermonē . &
 omnem mentis intentionem . Cor meū adtē
 se eleuat . et sps adtē clamat . & quicquid lin-
 gua rectę confessionis . seu manus bonę actio-
 nis cum deuotione pię mentis profert . totū
 ad laudem tuam pertinere ex opto . Omnia
 namq; tē glorificant et benedicunt . quę in
 mis . & quę in supernis sunt . nec non & ego ist
 pars minima tuę creaturę . tē dñm uerum
 supplex et laetus adoro . atq; cruci tuę sub-
 misse et humiliter salutans dico . O lignū
 uitale . & ara salutifera . tē adoro spem
 uitę deprecans . ut per tē structurā sciss

Bayer. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COD: Lat. 17027

80R

omni foetore fatuitatis carentes. vite ro-
borentur. atq; donū grāe tue inuenire
mereantur. **¶ EXORCISMUS AQUAE**

Exorcizo te creatura aque. in nomine
dī patris om̄p̄tis. et in nomine ihu xpī filii
eius. et sp̄s scī. omnis uirtus aduersarii. et
omnis incurisio diaboli. omne fantasma om-
nisq; inimici potestas. eradicare et effuga-
re ab hac creatura aque. Unde exorcizo
te creatura aque. p̄d̄m tuum. p̄d̄m ue-
rum. p̄d̄m sc̄m. et p̄d̄m nr̄m ih̄m xp̄m. ut
efficiaris aqua sc̄a. aqua benedicta. et ubi-
cumq; effusa fueris uel aspsa. siue in domo.
siue in agro. effuges omnem phantasiā
omnemq; inimici potestatem. ut sp̄s sc̄s
habitaret in domo illa. **¶ BENEDICTIO SALIS**

Quirtutis tue. inuictā fortitudinem
deprecamur dñe scē pater om̄ps aeternae

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Lat 17027
fl./n: 94R

et quadriduanū lazarū demonum mentro uo
cauit. ut n̄ p̄mittas tēpestatē infra t̄minum
hunc.

IN IIT. SEQ. SCL. EVAN. SEC. MATH.
Ascendente ihu in nauiculā. secuti
sunt eum discipuli eius. Et ecce motus magnus
factus est in mari. ita ut nauicula operiretur
fluctibus. Ipse uero dormiebat. Et accesserunt.
& suscitauerunt eū dicentes. Dñe. salua nos perim.
Et dicit eis. Quid timidi estis modice fidei. Tunc
surgens imperauit uentis et mari. et facta ē
tranquillitas magna. Porro homines mirati
sunt dicentes. Qualis ē hic. quia uenti et
mare obediunt ei.

Rex xp̄i. factor omn̄. redeptor & credent̄. placa
re uotis supplic̄. te laudib; colent̄. Qui es creator
syder̄. regnen subuli carnei. dignat' hanc nullimā pati
dolori formulā. Ligat' es ut solueres mundi ruentis cō
plices p̄p̄ obia ē gens crimina. que mundus auxce plurima.
Cruci redeptor. fugeris t̄jam sed omnem ē entis. tradis poten
te spirit̄. nigrasset atq; seculo; Mox in paterne gl̄e

Cū benigna gr̄a crucis. palma vulne
ra uirum soluit. ardua p̄m̄i parum
atq; uirum.

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Lat. 17027
N:o: 127v

in uirtute sps sc̃i. ita ut ab hierusalem
^{pp̃u nom̃ p̃ncipae}
per circuitum usq̃ ad illyricum repleuerim
euangelium xpi. Sic autē hoc p̃dicauī
euangelium. non ubi nominatus est xps.
ne super alienum fundamentū aedificare.
sed sicut scriptum est. quibus non est nun
^{credendo}
tium de eo. uidebunt. et qui non audie
runt intelligent. propter quod et inpe
^{eb}
diar plurimum uenire ad uos. Nunc uero
^{si ē necesse ut sim amplius hic.}
ulterius locum non habens in his regionib;

Cupiditatem autem habens ueniendi ad
uos. ex multis iam praecedentibus annis.

Cum in hispaniam proficisci coepero. spero
quod p̃teriens uideam uos. et a uobis
deducar. illuc. si uobis primum ex parte
^{si aliquid uobis fructū adquisiero}
fructus fuero. Nunc autem ^{elemosinā deportando} p̃ficiscar hic
^{illis uidelicet q̃ de elemosinis uidebant.}
hierusalem. ministrare sc̃is. Probauerunt
^{eiurus} enim machedonia & achaia collationem
^{p̃uincia}
aliquam facere in pauperes sc̃orum. qui
^{si uoluerint facere}
sunt in hierusalem. Placuit enim eis. et
^{si hoc facere}
debitores sunt eorum. Nam si spiritaliū
eorum participes facti sunt gentiles. de

Scio enī. quia ueniens ad
uos in cōplementū benedi
ctionis xpi ueniam;
^{collectionē elemosinarū t̃ congregationē.}

lat 17043

312

^{in ipso horum hominum more} ^{ma eloquentia donultra} ^{Ab ipso exordio}
Qui feror cultus hominum recentum

^{et postea eloqui oratione} ^{doctus}
^{exercitio eloquentie fuit} ^{ipso de inuentum exercitum}
Mortale palestrae huius certamen

Te canam magni iouis et deorum

^{ipse cui de lux inuentore et apollo caducei}
Nuntium curueglynae parentem

^{ingenuus} ^k
Callidum quicquid placuit iocoso

^{facere} ^{adulterium ut dulce furti}
Condere furto

Horat.

Carm. I, 10, v. 11

Te boues olim nisi reddidisset

Perdolum amotas puerum minaci

^{agmenione} ^{et mendacum}
Vocem dum terret uiduus pharetra

Riste apollo quin & atridas ducem supbor

Illo diues priamus relicto

^{astet est}
Thessalosque ignes et iniqua troiae

^{astet}
Castra fessillet

^{astet} ^{astet} ^{astet}
Tu plas lentis animas reponis

^{astet} ^{astet} ^{astet}
Sedibus uirgaque leuem coertes

Aurea turbam superis deorum

Gatus et unis. Ad lexiconden suadens

OMITTENDAM MAT. EMATLICHEN

^{ematis mala est}
Tu ne qualesis seire nefas que in que tibi

II, 11

apollo uiduus pharetra dum terret puerum minaci

et. Sensus est. ab igne hanc

apollini parenti petus admeti regis. et cu rui

minaretur sagitta nisi eas reddidisset uolenti

celi, pferre. pharetra pstrigatura admeti.

Quinet diues priamus relicto illo et ducem

fessillet supbor. atridas et thesalos ignes

iniqua. troie quela ducem mercurio in troie

achille & petus corpi hecto. et puerum

Bayr. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COD:

lat 1732v

f/f:

4R

ut cruentū aut quo p̄stati turpit
p̄carentur. locunde se dū amercurio
liberatu t q̄d ostenderet se fura fugisse
et celere ostenderet fuga t quia poe
tae ad mercuriū p̄tinere dicuntur.

Antiposia significat et tesseraū iactu
datū inbibendo primatū. ueniri aū iac
tus latissimus dicebatur. qui habebat
tricenarium numerum.

Aut alexandrina poma quē habent simi
lia colocasis folia quorū similitudine
facta pocula eodē nōe appellantur
aut certe p̄ cibis posuit tāquā cibū
poculis compensaret.

Quis interrogatū ē si cū exhortatione
dī. udo uero apio uiridi uel q̄d in locis
aquosis nascitur. Corona enī apii acbie
tate dī phibere. ut ē atq. apio crines
ornatus amaro.

Sceneciū principū in uariis meretricie
Intellegitur enī p̄ hanc inuentionē ali
quos p̄cessisse sermones quibz nocte
sibi eandē uariā ture utando p̄mi

^{p̄ longo die. hoc est aestiuo qui quasi cum mora spatū suū decurrat}
Cum quō morantem sepe diem moro

^{aut con sumptis aut diuisi ut aserta hora significet sepe epulae mero u t dat}
F regi. coronatus diuitis malobatro syrio capillos; t ablati casus
^{metochiae campos. aut ciuitas ubi ab agusto brut uictus bene accipitur.}

T ecum philippos et celerem fugam

^{scuto n̄ bene relecta. q̄ arma in fugā uersi p̄cestant et lucanus uideo}
S ensi. relecta non bene parmula. iā phepe philippos

^{Cassū et priuū significat. qui de uirtute se iactare consueuerant aut certe mili}
Cum fracta uirtus. et minaces res eorum.

^{terra}
Turpe solum tetigere mento

S ed me per hostes mercurius celer

^{nebula ut nubes s. causa eripia. et p̄ hoc fugae latebras tutiores ostendit}
D enso pauentem sustulit aere

^{metaphora acharibz quae cū impetu quodā significet mentis et furore correptū}
T e rursus in bellum resorbens

^{ad bruta partes reuertum ebullientibus}
U nda frenis tulit aestuosus;

^{quia liberat et p̄missa. id p̄missum ac debitū redde. conuiuiū et sciendū da}
F rigo obligatam redde ioui dapem p̄ singulari numero declina

^{fatigatu}
L ongaq. festum multa latius.

^{ut est illud uirgili. hic tam hac mecum. p. r. n. t. certe sub augusti uictoria.}
D epone sub lauru mea. nec

^{uasis uinatis adei quasi rediti reseruat aut tanquā poeta inuitat amicum}
P arte cadis tibi destinatis.

^{ut uina bonis quē elicit apert res sub suo carmine.}
D blinoso leuia massico

^{hoc ē uino quo curae pelluntur. et labor in obliuione uenit massiciū u p̄cam}
C ibona ex ple funde capacibus

^{et huius congarū s. facundia}
U ngenta de conchis; quis udo

^{festinante asper}
D eproperare apio coronas

^{compotum}
C uratue myrto. quem uenus arbitrum

^{non lenius}
D icet bibendi. non ego sanius

Clm. 17188

Bayern. Staatsbibliothek München.
(Photostelle)
COO: lat 17320
file: 9v

i p. vi k
ii B Q. v k
iii C R. iii k
iiii C S. iii R S. saturnum m Terisanti mauri Daria Et uigit sci andree
v T. ii R S. andree apti Hex bonarū .xxi. dies. huius m.

Ocoet ppterca qd decim a mar cōt sic appellauer. Decemb a nūro nom accepit
eo qd decim hūm sit a marcio. et hic mensis in principio anni ponit ap ma
cedones. Mens decet t d xxxi. Luna xxviii. idest iōl Teboac dē.

Terminat aduentus medio sub signa. Quibet casleu. G. apileos. f

vi D D Q. **C** DEC Sēi Candidi mar. Langai m

vii. . A npi nō i. embot.

i E B. ii nō Sēi luen conf 7 cassian mar. Barbare 7 jn

ii f . C. iii nō iii. Embot. de iōl

iii f . D. HOHAS

iiii . E. v. ii id Sēi nicolai epi

v f G. f. vi id Octb sci andree apti

vi . G. vi id Zenonis conf Lepi verona Conceprio nre dñe scē Marie maris dai

vii H. H. vi id

i G. i. iii id Sēa eulalia virg. Hic filius epi q multo loco pnt inuauit di

ii . K. iii id Deposito damasi pp. H. eapre pte. feruatiū cū uno ppositū Jsex

iii . L. iii id fbondariū. Qui Jsem. Alex

iiii H. K. M. ldu S. Hic scē lucia virg. Oulie v andrū Jsem. lustru de

v . N. xiiii k ian

vi . O. xviii k

vii l . P. xxi k

i M. Q. xvi k Ignatius epi m

ii . R. xv k Wunnebatōn of

SOL IN APRICOR

Bayer. Staatsbibliothek München

(Photostalle)

COB: lat 21 557

fl/e: 22 1

euener: linguarū diuisione ^{danat} multati et abinuicē se dispi. Tercia die aquis Reg^{ingene}
 inegregationē unā coactis ^{si caplxiii} aquarū arida siluis herbisq; decora. Et tertia etate ^{Deiū. die}
 te firmatis incutit demonū nationub; abrahā patriarcha cognationē patri ^{etate}
 anq; deserens scōq; semine fecundat. At uenit et uespera. quando gens he- ^{reg ingē}
 breā malis coacta ^{cap lvi} pmentib; cōtra uoluntatē dī ^{soul} regē sibi petit. Qui mor ordi
 natus. primo dñi sacerdotē ^{abimalec cū suū} pphetasq; trucidat. post modū ipse ^{soul} cū tota
 gente gladio perit ^{philistinis} allophilō. Quarta die celū luminarib; ornatus. ^{Deiū. die}
 quarta etate ^{etate} gens illa celesti fide indita regno dauid et salomonis glo
 riosa tēpli etiā scīssimi altitudine totū nobilitat morbe. Sed accepit
 et uesperā. quando crebrescentib; peccatis. regnū illud achaldeis dissipatū. tēplū di
 ritū. et tota gens ē babiloniā translata. Quinta die. pisces auesq; aquis eructe
 hi patris manant undis. ille ^{puces} aera ^{auet} trāq; puolant. Quinta etate multiplicatus ^{Deiū. die}
 in caldea populis ^{ut auet} ist. pars celestū desideriorū pennis fulta hierosolimā petunt.
 pars uolatu. destituta uirtutū. in babiloniē fluentia resident. Successit et
 uespera. quando imminente iā saluatoris aduentu. gens iudea pp seclerū
 magnitudinē romanis tributaria facta. insup et alienigenis ē regib; pssa.
 Sept. ie. tra susanumantib; implet. et homo primū ad imaginē dī creat. ^{Deiū. die}
 moxq; ex ei latere dormientis sup̄ta cōsta femina fabricat. Sexta etate. ^{etate}
 pconantib; pphetis. filius dī in carne qui hominē ad imaginē dī recrearet
 aparuit. qui dormiens in cruce. sanguinē et aquā de latere unde sibi etiam
 cōsecraret. emanauit. huius etatis uespera. ceteris obscurior. manifestū ē p se
 cutione uentura. Septima die cōsumatis operib; suis dī requieunt. eiq; scī si ^{Deiū. die}
 cans sabbatū nuncupari pcepit. quē uesperā ^{etate} habuisse nlegit. Septima
 etate. iustq; anime post optimos huius uite labores. malia uita
 ppetuo requiescunt. quē nulla unquā tristitia maculabit. sed maiori
 insup resurrectionis glā cumulabit. hęc etas hominib; tunc coepit
 quando primū martir abel corpore quidē. tumulū. spū autē sabbatū
 ppetue quietis intrauit. Pficiet autē quando receptis scī corporib;

Bayer. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COO: lat 21 557

fl/a: 39 R

Illa parte celi circūdat luna ^{ma} xviii. ^{ma} xix. tē febr. qua sol p̄m̄ abhinc m̄s̄. ac dies
 mensib; expletis. adueniet sol partē celi. quā luna .v. tenet. id̄ nona
 rū martiarū. Ubi octaua ē ^{tu} vi idus ianuarias. multiplica .viii. p̄m̄.
 fiunt. xxxii; partire p̄ x; ter dem. ^{xxx} tris. et remanent duo puncti.
 i. sex partes. Illā partē celi tenet luna octaua. in ^{tu} vi. idus ianuariarū
 die. quā sol aditurus ē. post tres abhinc menses et dies sex. id̄ sexto
 die. post ^{tu} vi. idus april. Ubi nonadecima ē. xiiii. tē febr. multiplica p̄m̄.
 fiunt lxxvi. partire p̄ x. septies dem. ^{lxx} septies. et remanent vi. multipli
 ca hęc p̄ria fiunt x. et viii. tē ^{uu} xviii die post xiiii tē febr. q̄ ē octauus
 idus septēbriū dies. Et nescrupulus tibi forte argumti fallentis incidat.
 p̄ba addiametrū celi. qd̄. xv. lunā tenere rarus ē qui nesciat. Multiplica
 xv p̄m̄. fiunt lx. partire p̄ x. sexies dem. sexag; vi. enī m̄sib; exactis. id̄
 medio circuitū annui c̄fecto minere. sol ingredit̄ partē celi. qua luna
 xv. circū fert̄. Et quia tunc xv. ianuarii dies ē. nimirū illā partē sol
 xv. die ultr̄ m̄sis adibit. Et ut ad summū ueniam. sume tricesimā lunā
 quā tunc fuit in tē febr. multiplica p̄m̄. fiunt. cxx. partire p̄ x. duo
 decies dem. cen uies. Illa parte celi luna tricesima currit. quā xii. m̄sib;
 exactis. id̄ toto anni circulo transacto sol obtenturus ē. Ipsa ē enī pars
 eadē. in qua & nunc ē versat̄. lunā suo receperat incottu. Quæ ut manu
 festiora cuilibet & iā tardioris ingenii reddant. p̄ singulas lune etates. quan
 tū ea distet a sole distincti annotare curauim̄. Prima ḡ luna ubi suā
 p̄fecerit etatē. elongat̄ a sole spacio dierū. xii. Secūda. spacio dierū. xxiii.
 Tercia spacio. m̄sis uni. ^{& dierū vi.} Quarta spacio. m̄sis uni. & dierū xviii. Quinta
 spat̄ mensiū duox. Sexta spat̄. m̄siū duox & dierū xii. Septima spat̄. m̄siū
 duox. & dierū xviii. Octaua spat̄. m̄siū triū & dierū vi. Nona spat̄. m̄siū
 triū & dierū xviii. Decima spat̄. mensiū. iiii. Undecima spacio. m̄siū. iiii.
 & dierū xii. Duodecima spat̄. m̄siū. iiii. et dierū. xviii. Xiii. spat̄. mensiū
 v. et dierū. vi. Xiiii. spat̄. m̄siū. v. et dierū xviii. Xv. spat̄. m̄siū. vi.

Bayer. Staatsbibliothek Musik en
(Photostat)

COB: lat 21 557

fl/a: 46 v

aduersa p̄ xpo. et ipsa mortis tolerem? inuiriā. Audientes ab apto.
 Quod si sp̄s eius qui suscitauit ihm a mortuis habitat in nobis.
 qui suscitauit ihm a mortuis uiuificabit et mortalia corpora
 nra. p̄ inhabitantē sp̄m eius in nobis. Cuius sp̄s quia septiformis
 gr̄a ē. potest eodē. vii. dierū lunariū numero. quo p̄fata u
 na sabbati. id est dies dominica circūferur. intimata non in
 conuenientē intellegi. Verū demysterio temporis pasche.
 siqui. plenius scire uult. legat beati aurelii augustini ad
 ianuariū epistolā de ratione paschali.

DECIRCULO MAGNO PASCHAE.

Circulus pasche magnus ē. qui multiplicato p̄ se uicē
 solari ac lunari ciclo. quingentis triginta duob. cōfict̄ annis. Sive enī
 decies noues. uiceni et octoni. Seu uicies octies. deni ac noueni multi
 plicent̄ quingentis triginta duob. numerū cōplent. Unde fit. ut idē
 circulus magni. decennouenales lunæ circulos. xx. vii. Solis aut. qui
 uicenis octonisq. cōsumari solent annis. x. et vii. habeat circulos.
 Bissextos septenos. decies noues. id ē. xxx. iii. Menses solares uicies octi
 es. cc. xx. et vii. id vi milia trecentos octoginta. iiii. Menses aut luna
 res. uicies octies. cc. xxx. v. id vi. d. lxxx. Dies. exceptis bissextis uicies
 octies. vi. dccc. xxx. v. id cxc. iii. clxxx. Appositis aut bissextis. ~~cccc~~
 ccc. xiii. Qui ubi memoratā ex ordine m̄siū dierūq. sūmā cōpleuerit.
 mox in seipsū reuolutus. cuncta quæ ad solist lunæ cursū p̄tinent.
 eodē quo p̄terierant sēp. tenore restaurat. Tantū anni dominice
 incarnationis suo certo tramite p̄ficiunt in maius. Et indictiones
 quoquo ferant̄ in ordine. nil syderū cursū. atq. ideo nil pascha
 lis calculi ordinē mouent. Quod ut apti clarescat placuit eun
 dē plenaria ordine circulū p̄senti opusculo p̄ponere. Sumpto

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)

cod: lat 21557

Bl/s: 83 R

millibus stadiorū. solstici die medio nullā umbrā iaci. Sic & in india
supra flum̄ hypasin. qđ et apud trogoditas qđragesimo quinto ante et
post solsticiū die fieri dicunt. Medis & e diebus in meridie umbras
iaci. Sed & meroe in insula mili. quinque milib; stadiorū assent. bis. nan
no absunt umbras. sole duo de uigesima tauri parte. & quarta decima
leonis obanente; *De terrarū motu*

Terrarū motū uento fieri dicunt. eius uiscerib; instar spongie caueno
sis incluso. qui hanc horribili fremitu percurrent. & euadere nitens. ua
rio murmure cecutit. & se tremendo de hiscendo eoque effundere. Un
de caua terrarū his motib; subiacent. ut pote uenti capacia; harenosa
aut et solida carent. Neq; enī fiunt nisi ex lo mariq; tranquillo. & uento
inuentū qđ condito. & hoc ē mīta tremor qđ in nube contriū. hoc ē q;
hinc. qđ subit; fiunt simul cū tēp̄ motu et inundationes maris. eodē
uidelicet spū infusit residentis sinu recepti; *De incendio Aethiæ*

Tellus sicilia quæ cauenosa et sulphure ac bitumine strata. uentis ^{pene} tota
& ignib; patet. spū interioris cū igne ecertante. multos sepe locis fumū
t uapores & flamas eructat. t & ita uento aerius incubente. harenarū
lapidū uē moles egerit. Inde montis aethiæ ad exemplū gehennæ ig
niū tā diutnū durat incendiū. Quod insularū aeolidū dicunt undis
nutriti. dū aquarū cūrsus spm̄ secū in mīū pfundū rapiens. tam diu
suffocat. donec uenis terræ diffusus foēta ignis accendat. hinc scyl
lei canes latrare fingunt dū pēul nauigantes undarū fremitore
uident quas sorbente uoragine ebident & flus; *Diuisio terre*

Terrarū orbis uniuersus oceanis cinctus. mōres diuidit partes. Europam
dixit affricā. Origo ab occasu solis et gaditano fretto. qua intrumpens oce
anus athlanticus in maria interiora diffundit. hinc intrant dex
tera affrica. leua ē europa. mīthas asia. magnitudine coparatis duab;

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)

OOD: *lat 21557*

N/a: *93 2*

ccccxxvii	vii	vi	vii	iiii	iii te ap	tet ap	xvi	c
ccccxxviii	viii	xviii	i	v	xiiii te m	xi te m	xvii	e 06
ccccxxviiii	viiii	xxviii	iii	vi	vii id ap	ii id ap	xviii	c
ccccxxviiii	x	viiii	iiii	vii	vi te ap	v te ap	xv	c
ccccxxviiii	xi	xx	v	viii	xviii te m	xv te m	xvi	f
ccccxxviiii	xii	i	vi	viii	ii no ap	v id ap	xviii	c
cc	xiii	xii	i	x	viii te ap	ii te ap	xxi	c ct st
cc i	xiiii	xxiii	ii	xi	ii id ap	id ap	xv	f
cc ii	xv	iii	iii	xii	tet ap	viii te ap	xviii	c
cc iii	i	xv	iiii	xiii	xii te ap	v te ap	xxi	c
cc iii	ii	xxvi	vi	xiiii	v id ap	xviii te m	xxi	f
cc v	iii	vii	vii	xv	iii te ap	tet ap	xvii	c
cc vi	iiii	xviii	i	xvi	xviii te m	xi te m	xviii	f
Lundm Indict. Epagte Concord Cicle t. xiiii Lun Dies dom Lun ipsi d								
cc vii	v	Nulla	ii	xvii	no ap	viii id ap	xv	c
cc viii	vi	xi	iii	xviii	viii te ap	v te ap	xvii	c
cc viii	vii	xxii	v	xviii	id ap	xviii te m	xviii	f
cc x	viii	iii	vi	i	iii no ap	v id ap	xxi	c
cc xi	viiii	xiiii	vii	ii	xi te ap	viii te ap	xvii	c
cc xii	x	xxv	ii	iii	iiii id ap	id ap	xvii	f
cc xiii	xi	vi	iii	iiii	iii te ap	Non ap	xx	c
cc xiiii	xii	xvii	iiii	v	xiiii te m	vii te m	xxi	f 06
cc xv	xiii	xxviii	v	vi	vii id ap	iiii id ap	xvii	c
cc xvi	xiiii	viii	vii	vii	vi te ap	tet ap	xviii	c
cc xvii	xv	xx	i	viii	xviii te m	xi te m	xx	f
cc xviii	i	i	ii	viii	ii no ap	viii id ap	xvi	c
cc xviii	ii	xii	iii	x	viii te ap	iii te ap	xviii	c

06

ct st

Gorefealchys
epi ob. Egi
beus epi sue
cessit. Code
Angotto
imp ad aler
cent d. fecit
freode anno
Henricus
magoune
rex consti
tus est.

Boyer, Staatsbibliothek München
(Photocelle)
COD: Lat 21557
H/1: 124 R

exhabentib; positionē ad se inuicē suis partib; cōstat aliud autē ex nō
habentib; positionē. Est autē discreta q̄ntitas .vt num̄si & oratio. Con
tinua v̄ ut linea .sup̄ficies .corp⁹ . p̄t̄ hęc tēp⁹ & loc⁹ . Parti v̄ & numeri
nulls ē cōmunis t̄min⁹ ad quē copules particulas ei⁹ .vt .v. & v. Si ē
adx particula . ad nullū cōmunē t̄minū copulat .v. & v. s̄ sēp discre
ta s̄ .s. & .iii. & .vii. ad nullū cōmunē t̄minū particularū . s̄ sēp dis
creta & separata s̄ . Qua p̄pt̄ num̄s q̄dē discretorū ē . Similit̄ autē &
oratio discretorū ē . Quia & n̄ q̄ntitas ē oratio . manifestū ē . Mensurat̄
n̄ sillabā breuis / longa . Dico autē cū uoce orationē . platā . Ad nullū . n̄
cōmunē t̄minū particule ei⁹ copulant̄ . Non . n̄ . ē cōmunis t̄min⁹ ad
quē sillabę copulant̄ . Puna quęq; diuisa ē ipsa scđm ipsā . Linea v̄
cōtinua ē . Potē . n̄ . sumere cōmunē t̄minū . ad quē particule ei⁹ copu
lent̄ . i . punctū . & sup̄ficies . linea . Plani nāq; particule ad quēdā cō
munē t̄minū copulant̄ . Similit̄ autē & incorpore poteris sumere
cōmunē t̄minū . lineā . sup̄ficiē aliquā . quę corporis particulas co
pulat . Est autē taliū . & tēp⁹ & loc⁹ . Presens enī tēp⁹ copulat̄ & ad
p̄m . & ad fut̄m . Rursus locus cōnuorū ē . locū enī quēdā corporis
particulę obunent . Quę particule ad quēdā cōmunē t̄minū co
pul . Ergo & loci particule quę obtinent singulas corporis
parti . as ad eundē t̄minū copulant̄ . ad quē & corporis particule .
Qua p̄pt̄ cōtinuus erit locus . Ad unū enī cōmunē t̄minū suas par
ticulas cōtinuat . Amplius autē . Alia q̄dē cōstant ex particulis quę
incis s̄ . positionē ad se inuicē habentib; . Alia autē ex nō habentib; po
sitionē . Ut ē lineę q̄dē particule positionē habent ad se inuicē .
Singulū nāq; eorū sitū ē alicubi . & habes unde sumas & assignes unū

Pat 21 564
40

XPEDITIS HIS QUE AD PDICAMTA ARISTOTELIS PORPHI
ru institutione digesta st. hos qq comentarios in pdicamta
pscribens mediocris scilicet serie psecut. nihil de alioz quesio
nu tractatione pmiseui. Sed dilucidandi moderatione seruata.

nec angere lectore breuitate uolui. nec dilatactione confundere.

quare pri breuit hui opis aperienda uide intentio que e hui modi. Reb;
pacentib; . & inppria pncipalit nature constitutione manentib; humanu
solu gen' existit q reb; nomina possit imponere. Unde factu e. ut singilla
u oia psecut hominis anim' singulis uocabula reb; aptaret. & hoc qd uerbi
gra corp' homine uocauit. Illud u lapide. aliud lignu. aliud u colore. & rurs'
q euq; esse aliu genussit patris uocabulo nuncupauit. Mensura qq; magnitudi
nis. ppru forma nominis iminauit. ut dicere bipedale ee aut tripedale. Et ma
lus eode m. Inrg omib; nominib; ordinatis ad ipsoz rurs' uocabuloz ppaates figu
rasq; reuert' e. & hui modi uocabuli forma que in flecti casib; possit nom' uo
cauit. Que u reporib; distribui uerbu. Prima igit illa fuit nominu positio p
qua t intellectui subiecta. t sensib; designarent. Seda consideratio q singulas no
minu ppaates figurasq; pspicerent. na ut pmiu nom' sit ipsu rei uocabulu ut uer
bi gra. cu quilibet res hom' dicat. qd aut ipsu uocabulu. i. hom' nom' uocat. n ad signi
ficatione nominis ipsi refert. sed ad figura. idcirco qd possit casib; inflecti. Inrg
pma positio nominis. sedm significatione uocabuli facta e. Seda u sedm figura.
& e pma positio ut noia reb; inponerent. Seda u ut alus nominib; ipsa nomina
designarent. Na cu hom' uocabulu sit sub recte sub stantie. id qd dr hom' nom'
e hominis. i. ipsi nominis appellatio e. dicim'. H. quale uocabulu e hom'. & ppe
responda nom'. In hoc igit ope hec intentio e. de pmiis reru nominib; . & de uo
cab; res significantib; disputare. n in eo qd sedm aliq ppaate. figuraq; formant.
sed in eo qd significantes s. Na cu t de substantia t facere t pati dr. nra trae

Boxed and labeled with
Cup Lat 21564
Size 15R.

ferre. Quae enim multum a se inuicem distant. in eodem genere contraria esse diffiniunt. Sed quoniam ne ordo contrarietate quantitatis impediretur: ideo superioribus in quibus singulis quantitatibus nihil esse contrarium dicebamus. has loci contrarietates adieciimus. & quedam in medio praetermissa sunt. Rursus ad superiora redeamus. ut expositionis ordo sese ipse continuat. At enim superius. cum quantitati nihil esse contrarium proponeretur. bicubito. & tricubito. & superficie. & alicui talium nihil posse esse contrarium. Diffinitas enim his quantitatibus contrarium nihil esse uidetur: ut duobus uel tribus. sed quedam cum sint indiffinita: sed quae nec quantitates nec contraria uideantur. hoc rursus adiecit. Nisi multa paucis quis dicat esse contraria. uel magnum minori. horum autem nihil est quantitas. sed ad aliquid. Nihil enim per se ipsum magnum dicitur. uel paruum. sed ad aliquid refertur. Nam. mons quidem magnus dicitur. milium uero magnum. eo quod hoc quidem sui generis maior sit. illud uero sui generis minus. Ergo ad aliud est eorum relatio. Nam si per se ipsum paruum uel magnum diceretur. numquam mons quidem aliquando paruus. milium uero numquam magnum diceretur. Rursus inuico quidem plures homines esse dicimus. in ciuitate uero paucos. cum sint eorum multiplices. & in domo quidem multos. in theatro uero paucos. cum sint plures. Amplius bicubitum & tricubitum & unum quodque talium quantitatem significant. magnum uero uel paruum quantitatem non significat. sed magis ad aliquid. quam ad aliquid spectatur magnum & paruum. Quare manifestum est. quoniam haec ad aliquid sunt. Quoniam admodum diffinitae quantitates contrarias non tenent. ipse superius conprobauit dicens. bicubito uel superficie nihil esse contrarium. indiffinitae uero ut est magnum uel paruum uel multa uel pauca. dant imaginem contrarietatis. sed illud has occurrit non esse quantitates. Omnis enim quantitas per se dicitur. Bicubitum enim. uel tricubitum. & duo. & tres. & superficies. ad nihil aliud refertur. Magna uero & paruum sine aliis dici non possunt. Cum enim dicis magnum ad alicuius alterius comparationem atque aequationem refertur. Eodem quoque modo & paruum. quod ipsa aristotelica probat inductio. Si enim magnum & paruum per se diceretur. non ad alteri

Lat 21564
422

atq; dulcedo calor & frigus. nē que eorū distancie ēē possint exponit. Amari-
tudo n. atq; dulcedo non qđ ipsa aliqd extrinsecus paterā. s. qđ ipse efficerent
passiones passibiles qualitates uocabant. albedo v. & nigredo contrarie. Non n.
qđ ipse aliq; sensib; passiones importent. s. qđ ex aliis q; b. dā passionib; inascent.
h. aū uidet aristoteles ex eo qđā mōdo cōsiderasse qđ p. ipse p. posuit h. m. Qm̄ g. fuit
pp. aliquā passionē multe colorū mutationes manifestū ē. erubescens n. aliq; ru-
beus fact. ē. & timens pallid. & unū q; q. talū. Hoc ex nō longi tēporis passionib; ad
passibiles qualitates & diutissime p. manentes acutissima cōsideratione trans-
fert. fit aū rationis p. bilitas h. m. Monstrat n. colorū qualitates ex passionib; nas-
ci. qđ cū uerecundia passio qđā fit. ex ea rubor exoritur. & cū timor in loco passionis
habeat. ab eo pallox mōuentis vultū atq; ora defigit. Quare qm̄ hi colores ex qđā
passione uident in nasci. etiā innaturali colore eandē ueri simile ē. euenisse ra-
tionē. Nā qm̄ cū uerecundia fit. in os om̄is sanguis egredit. & eluti delictū rector.
effundit. ita q; q. fit rubor ex sanguinis p. g. sione. atq; in aptū effusione. Quo cir-
ca sibi innatali passione cōgerit. naturali facies rubore p. fundit. Pallor v. fit
q̄tiens a facie sanguis ad p. cordiorū intiora ingredit. qđ sibi q; q. naturalis passio
de. ueri simile ē. eodē infectū colore percreari. Quo circa siue p. g. ritudinē pallox
fit. qđ naturalē ē. siue p. aliquē naturalē euentū passionis accidat. ceteraq;
adeundē mōdū passibiles qualitates dñr. eo qđ ex aliq; b. passionib; sint qđ ipse
aristoteles hac uoce testat. Quare t. si q; s. naturalit. aliqd talū passionū pas-
sus ē. simile colorē eū h. rē oportet. Quē enī affectio nē ad uerecundia circa
corp. facta ē. & scđm naturalē affectionē eadē affectio fit. Quare naturalit.
color. similis fit. Nā siue aliq; s. t. n. dū nat. aliqd paciat. qđ facie sanguis relinquat.
siue q; libet alio mō sanguis ex infantis uultu ad intiora migrat. facie naturalis in-
fecit pallox & quē nē n. naturales passiones dispositionesq; s. vt cū hi colores facie
t. totū corp. insitunt. hi si naturalit. cōgerunt. his dē signat. colorib; uult. aspi-
ciat. nē n. cū est insup. ficie uult. sanguinē i. positū decorerit. nigredinis p. uult.
sanguinis rubor. reddit colorē. Qđ si idē aliq; passionē in facie n. dū genti

Wesheim Stephan

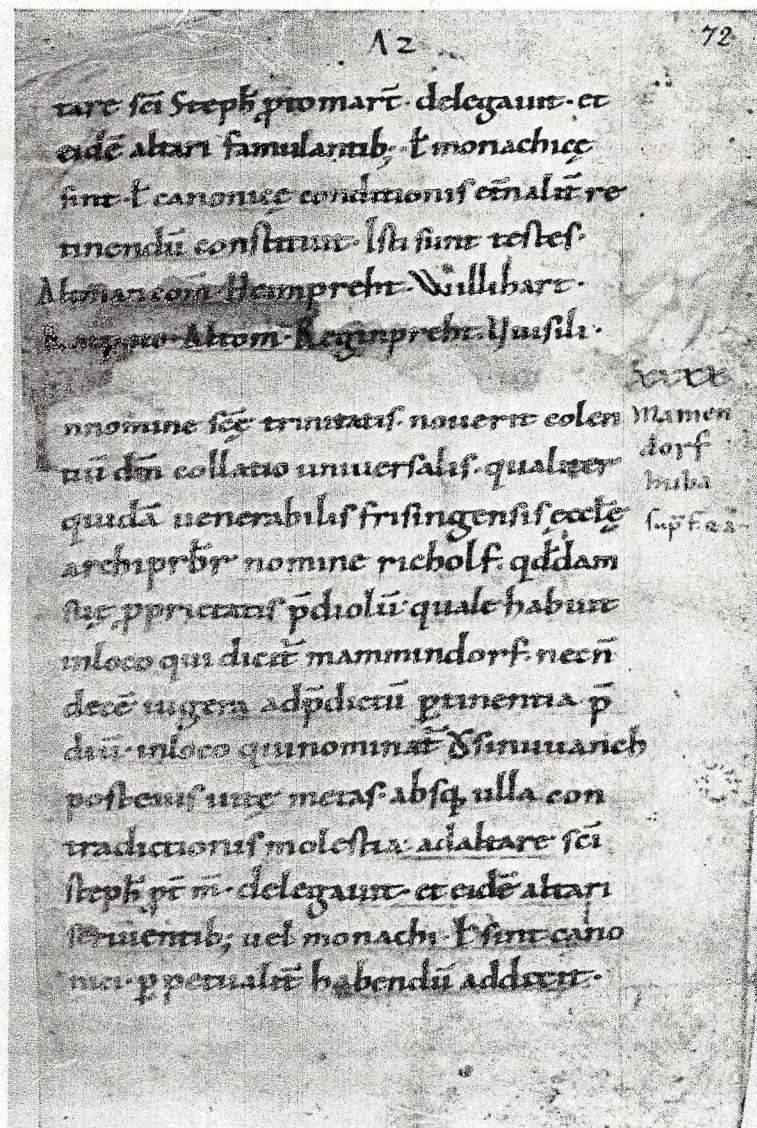

Abb. 1: Tradition 11 und 12 aus dem älteren Traditionsheft

B. Uhl, Die Traditionen des Klosters Weißenstephan, Quellen
und Erörterungen zur bayerischen Geschichte NF. Bd. 27 (1972)

sua subtraxerit ac mortificauerit. gloriosa pfecto & utile pditioni sue
uum facit. abnegans dilatat ei iocundissimas uoluntates. quas ppheta
sermo diuinus frequent inculcat dicens. Quia indieb; ieiunij ur̄i iuepit
uoluntas ur̄a; & iterū. Si auerteris a sabato pedē tuū facere uolun
tatē tuā indie scō meo. & glorificaueris eū dū n̄ facis uias tuas. & n̄ inue
met uoluntas tua ut loquaris sermonē. Cui & iā quanta beatitudo pmit
tit. c̄festi ppheta sub iungit; Tunc inquit delectaberis sup dñm. &
sustollā te sup altitudinē terrę & cibabo te hereditate iacob patris
tui; O senū dñi locutū ē. It idcirco dñs nr atq; saluator. ut nob̄ am
putandarū uoluntatū nrarū formā traderet. Non ueni inquit facere
uoluntatē meā s; uoluntatē ei qui misit me. Et iterū. Non sic ego uolo
sed sicuti. Quā uirtutē illi specialit̄ exercent. qui in coenobis cōmoran
tes senioris regunt imperio.

Modell 3. 40 ~~Ex pt clat monachorum~~
DE TIMONE COM ET DEMIRACHLO FONTIS S CORBINIANI primi frisingensis

*Versuū istq; in
titū n̄ neglegema
t. i. g. a. u. a. ē. relicū
sed poti uetustate
laletū. in rotula
alicer antiquus
opposita unde hec
transcripta*

instanti optat que c̄tigit anno
ec series qm̄ nota ē pcurrere plectro
eū romā sudor agebat iter
ictam nostra talia cito
Timo comes missusq; tuus rex inclite q̄dā lura bonis reddens iure malos quaciens
Noricus in regnū quāse diffundit agellus. Neglectū legis restituebat opus
furib; exosus raptorib; atq; posus. Osor erat litis iusticiamq; tuens.
Nouerat ista placere t̄ dignissime regū. Exercebat ob hoc munia digna tibi.
Regia crede m̄ res ē inhibere nocentes. In fontūq; graui colla leuare iugo.
Regia pr̄sus enī res ē succurrere paci. Discreta & regni sceptrā mouere manu.
Exemplo nusquā meliore iuuabere quāsi. Gesta dauid relegas. r̄saq; discitias
Turbidus ille malis placabilis ille benignis. Ulterior in ext̄is mitis in innocis
Ipse teredo uorax uermisq; tēnerrim̄ ipse. Uno octingentos ip̄ete c̄terunt
Iob q̄q; dicta fer̄ quanto moderamine unā. Quanta & subiectos rexerit arte suā.
Contriuisse molas sese testat̄ iniqui. Dentib; & p̄dā eripuisse feris.
Cūq; sederet uti rex circūstante catua. Solam̄ mestis murus erat miseris.
Dissimulans silunt facienda silensq; q̄eunt. Haud simulans. s; erat dissimulans agens.
Nāq; ridens magis abiguos reddebat adentes. Intra radu nec cecidere sui.

Sigenia ugo semp maria inuicēde p̄ not

Chen. 21571

233^v Tintenzetj

batur eis. ut impleretur quod dictum erat p
phetam dicentem. Aperiam in parabolis os me
um. eructabo abscondita a constitutione mundi.

DOMINICA XVIII. POST PENT. MAT H.
nullo temp. Loquebatur ihs cum discipulis suis.
in parabolis dicens. Simile factum est regnu cae
lorum homini regi. qui fecit nuptias filio suo.
Et misit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias.
& nolabant uenire. Iterum misit alios seruos di
cens. Dicite inuitatis. ecce prandium meum pa
raui. tauri mei et alia occisa. & omnia parata.
uenite ad nuptias. Illi autem neglexerunt. Et
abierunt. alius in uillam suam. alius uero ad nego
tiationem suam. Reliqui uero tenuerunt seruos
eius. & contumelias affectos. occiderunt. Rex au
tem cum audisset iratus e. & missis exercitibus su
is perdidit homicidas illos. & ciuitatem illorum
succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptiae quidem
paratae sunt. sed qui inuitati erant. non fuerunt
digni. Ite ergo ad exitus uiarum. & quoscumq;
in ueneritis. uocate ad nuptias. Et egressi serui
eius in uias. congregauerunt omnes quos inue-

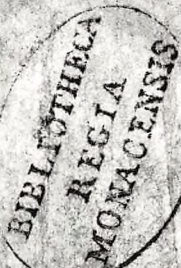
Lat 21586
MYR

Evangelisten an Jesu Stephan

In illo tempore. Ascen-
 dens ih̄s in montem. uocauit ad se quos uoluit.
 ipse. & uenerunt ad eum. Et fecit ut essent
 cum illo. et ut mitteret eos predicare. Et dedit
 illis potestatem curandi infirmitates. et eiciendi
 demonia. Et imposuit symoni nomen petrus.
 et iacobum zebedei. et iohannem fratrem iacobi.
 & imposuit eis nomina boanerges. quod est filii tro-
 nitrui. & andream. et philippum et bartholomeu.
 et matheu. et thomam. et iacobum alpheti. & thoma-
 um. et simonem chananeum. Et iudam scarioth.
 qui tradidit eum. **FERIA. III. IN LETANIA MAI.**
SCDM MATHEVM In illo tempore. **VORI**
 Dixit ih̄s discipulis suis. Perte & dabit uob.
 Querite & inuenietis. Pulsate & aperietur uob.
 Omnis enī qui petit accipit. & qui querit inuenit.
 & pulsanti aperiet. Aut quis est ex uob homo quē
 si p̄cierit filius suus panē. numquid lapidē p̄mget
 ei. Aut si p̄ciet p̄ciet. numquid serpentē p̄mget
 ei. Si ergo uos cū sitis mali. nostis bona dare
 filiis vris. quanto magis pater uester qui in celis
 est. dabit bona p̄cipientibus se.

Photostelle
lat 21 586
191 v

Credo in dñm patrē om̃pm. creatore cæli & terre. Et in
 ihm xp̃m filiū eius. unicum dñm nr̃m. Qui conceptus est de
 spū scō. natus ex maria uirgine. Passus sub pontio pilato.
 crucifixus. mortuus. & sepultus. Descendit ad inferna. ter-
 tiadie resurrexit a mortuis. Ascendit ad cælos. sedet
 ad dexterā dī patris om̃ptis. Inde uenturus iudicare uiuos
 & mortuos. Credo in sp̃m sc̃m. sc̃am aeccl̃am catholicā.
 S̃ corū cōmuniōne. Remissionē peccatorū. Carnis
 resurrectionē. Vitam eternā amen.

Bayr. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
lat 21586
122R

138
quā indigenis et propriis si idoneorum testimonium asser-
tione promulgabitur.

De negligentia sacerdotum qui synodum an-
nue celebrare neglexerint.

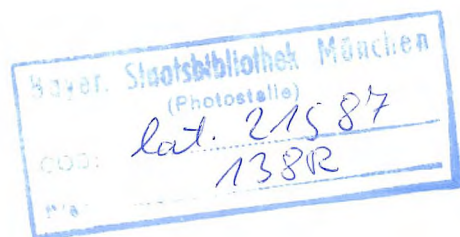
Nulla pene res disciplinā minus ab ecclesia christi
depellit quā negligentia sacerdotum qui contem-
ptis canonibus ad corrigendos ecclesiasticos mo-
res synodum facere neglegunt. Ob hoc a nobis uni-
uersaliter definitum est ut quia iuxta patrum antiqua
decreta bis in anno difficultas temporis fieri est
cuiusmodi non sint saltem ut semel a nobis celebretur.

Quod auctoritas congregandarum synodorum apostoli-
ce sedi commissā sit priuata potestate.

Synodorum vero congregandarum auctoritas apostolice
sedi priuata commissā est potestate. Nec ullam syn-
nodum generalem ratam esse legimus quare eius non
fuerit auctoritate congregata ut fulta. Hanc
canonica testatur auctoritas hanc historia cele-
stastica roborat hanc sancti patres confirmant.

Concilio Tolitano
capitulo .iii.

Concilio sancti Isidori
capitulo .viii.

Bayer. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COD:

lat. 21587

138R

Nr.

5
pit a recto deuiare. & in tonū tertium declinare. Quid ta-
m talib. neumis si quis curat poterit emendare. ut sic ca-
nat. ab ecclesia ad deum. Item. ^{1. uol.} A Et respicientes. A Pas-
tor bonus. cū sint magis tertii toni. apud plerosq. minus
regularit. sortiunt. finē octauū. qd talit. potest corri-
gi. si in fine harū antiphonarū ubi canendū est allelu-
ia. a prima syllaba id. al. quę uenit in mese p dyatessen-
ron in medio uocib. enumeratis in finale descendat
ita. alleluia. ^{1. uol.} Ideoq. magis has tertii toni auctoritate
regim. quia iuxta illū sup dyapente dyatessenron ha-
bent. iuxta octauū uero inferius dyatessenron carent. cū
sup dyapente altius tono habundent. Interdū etiam
miro quodā euenit modo. ut unū idēq. melū eque
ēgruentq. cantari possit hoc & illo tono ueluti hae
antiphonę. A Gloriosi principes. A Qui odit. A Nouit.
A Nemo te cond. A Malos male. quę tā sexto quā etia oc-
tauo tono regunt. & finiunt. Quas n. nulli magis uio-
lent. quā uere ad tertium tonū conant. inflectere. hē
hoc responsoriū. Genti peccat. tam triti quā tetrardi
sono regit. Vnde eiusdē responsorii uersus apud alios
ad triti id quinti toni modū ita canit. ^{1. uol.} V. Esto placat

in finali con ci ut
ac re ci pro ca uoce
de ipso finali in
eandem con sonan
tiam redit.

S ECVLORVM AMEN.
lychanos meson.

- Δ Aqua comburitur.
- Δ Angelus ad pastores.
- Δ Baptista con tremuit.
- Δ Caput dāconis.
- Δ Facta ē cum angelo.
- Δ Fecit d's potentiam.
- Δ Magnum mysterium.
- Δ Michabel p'positus.
- Δ Osanna filio.
- Δ Precursar iohan.
- Δ Pater decclis.
- Δ Pastores loquebantur.
- Δ Puer quinquatus.

Δ Scio qd iūm.

Δ Scimus quoniam.

Δ Tequi in spū.

Δ Uterem hominem.

Hac antiphona.

licet post ascen
sum in dyapente.
modum in alium se
modum movent.
ad eandem tamen
differentiam se
habent.

Δ Argentum & aurum

Δ Attendite uniuersi.

Δ Discerne causam meā.

Δ Exortum est.

Δ Helena constantini.

Δ Ingenua sum.

Δ Orante scō.

Δ Orante scā lucia.

DU/27. STATIONÄRE PHOTOSTELLE
(Photostelle)

000: lat. 27.300
24v

deserta. ciuitates uestre
igne succense. regionem
uestram in conspectu ur̃o
Alieni deuorant. & deso
labitur sicut in uastita
te hostili. Propterea de
fecit gaudium cordis
nostri. versus est in luc
tum chorus noster. ceci
dit corona capitis nostri.
ita ut compellamur di
cere. Ve nobis quia pec
cauimus. Et ut quidam
sapiens dicit. Vacat hoc
tempore. potentibus
opprimere. priuatis per
dere. miseris flere. Sed
quid inter hec aliud
restat agendum. nisi
ut in illo prophetico

uolumine. in quo scrip
ta sunt lamentationes.
carmen & ue die noc
tuque meditemur. ut
dum filia babilonis mi
sera. hoc est iniqua per
sequentium nos multitu
do retribuente dō re
cipiā retributionem
quam retribuē nobis
salicā ue perenne nos
per lamentationes dig
nas penitentie iterum
mereamur cantare car
men leticie. suffraganti
bus principis aplō me
ritis. cuius amore tuus
beatissime pater in hoc
opere studuimus pre
ceptis obedire.

= II p 99

68
iunius. iiii. temporū edidi cōmendarem. Nihil enī ibi ex p̄pri
is sum cōmmentatus. sed qđ ex unde antiquos patris p̄babiliter
elocutos fuisse inuenire potui. diligenti dispositione scri
bendo memorię commendavi. Tuū nunc op̄sulum de
cus acq̄libraminis lance. queso p̄pende. utrū nā sit
dignum p̄nuntiatione. quia satisfecit ratū. sitanti poma
ficis auctoritate fuerit roboratum.

INCIP̄ DIALOGVS INTER BERN̄ AVGENSIS CENO
BIU ABBATĒ ET MONACHV GERVNCV HABITVS.
QUALIT̄ IIII TEMPOX IEIUNIA PER SVA SAB
BATA SINT OBSERVANDA.

69
L ICET PATER VENERANDE IN HIS SACRIS
ieiuniorū diebus expoliata mundanę actionis tunica in lectulo
dulcissimę quietis ocio frui modis omnibus te velle non ambigam.
ita ut delecteris dicere. Ego dormio. & cor meū inq̄ilat. quib;
enīq; p̄cibus tamen excitandū putavi. quatinus p̄ssulum ostu
dilecto tuo sponso videlicet xp̄o in nobis aperias. dataq; ma
nu in cubiculum sacrę doctrine introducas. ubi & panem in
tellegentię paruulis p̄tentibus frangas. quia tunc salubri
ter a cōtemplationis somno ad tempus excitaris. si pximo
rū necessitati compatiendo condescendis. **B** Satis egre

Lot. 27300
68R

69

februarii mensis .iiii. fer. scienn aliquando .vi. ieiunium
in sabbato celebrent . eadēq; consequentia scdm sabb in iunio
ternū obseruem in sept. absq; aliqua consideratione
quarte seu sexte ferie. Alii uero ediuerso nolunt in
marī primū sabbat ieiunij deputare . nisi eiusdē .iiii. fer. antecedat. eodē iun
iunio & septembre. Quocirca ratio exigit . ut aperias
siqd argumentū t̄ regulā hac de re statū anterior
artas . cuius auctoritate instructi . discernamus quiborū
magis sint sequendi. **B** Recte priorū quēritur & sa
pientia nos p̄cesserunt . statuta delectant . quę mentis intellec
tū intra legitimi cursus metā cōhibeant . Quicquid transgre
ditur . obnoxius culpe tenetur . Vnde scriptura pulcrē ad
monet dicens . Ne transgrediaris terminos antiquos . quos
posuerunt patres tui . **C** Hic paululū queso siste gradū . mihi p
ppositi testimonij pande sensū . **B** Libenti animo id ago .
quandoquidem te tā ^{centū} intellectu ad rē conspicio . Terminos
rectę fidei sanęque doctrine ^{posuer} ab initio patres catholici . quos
omnino nefas ē transgredi . Sed & multe consuetudines
ac ecclesiasticę inueniunt . a scis patribus infra canonicę
regulę terminos constitutę . sicut sunt aduent . dñi . Lxx.
ix . l . letania maior . dies rogationū ante ascensionē dñi .

res ordine p̄ suas
.iiii. fer.

(Photocopies)

COD: lat. 27300
69R

ut castigantur nra. ^{ol} elementa ne surripiant ad delectatione
 mundi. Ipsa ^{ol} elementa cuncta in sua natura s. ^{ol} in temporib;
 anni. Ver e calidu & humidu. et in eo facimus unu ieiunium.
 ut elementu humoris in nobis castigetur. ne consentiat false
 pulchritudini ueris. Exumore eni & calore nascitur pulchri
 tudo terrę. Aestas sicca & calida. in qua ^{alteru} calidum ieiunium
 facimus. ut castigetur elementu caloris in nobis. ne consentiat
 incendio carnali. Terciu ieiuniu fit in autumno. quie frigid
 & siccus. ne aliquo languore animi arescamus ac defluamus.
 & inueniamur sine pinguedine olei in aetno tabernaculo.
 Et eni illo tempore congregamus. quo fruamur in futuro. ¶
 Quartu ieiuniu fit in hieme. quie ^{ol} humida. frigida ne membra
 nra fluxu ac luxu soluant in commestationib; & potationi
 bus ac phoe neglegat amor di. At quia. ^{ol} in tempora anno
 ru nos impediunt ad amore diuini. ieiunia facimus. ¶ Singu
 la quoq; tempora suum ieiuniu. unu quodq; p suo tempore.
 Simili modo diurna curricula. ^{ol} in nos impediunt ab amore
 celestium. scilicet matutinu. meridianu. uespertinu. nocturnu.
 ¶ haec etia quotidie ab amore aeternoru retrahimur. In unoq;
 q tres dies s. Quia unu quodq; temp. tres menses habet. & uno
 quoq; mense singuli dies ieiunio consecrant. At u quia quo

Lat. 24800
69a R

75

lichemo m^ale. f^one dero tungufi uf. S^o nim aber
 dia ^erestun. unde l^a an iro lengi f^ore. den halben teil
 iro uuti. unde teile sia in driu teil. unde gib t^ero
 buer teil d^ero finstun. Daz ist iro lengi. Num d^ara nah
 selbun dia finstun. unde l^a an iro lengi f^ore. den ah
 toden teil des diametri. unde teile sia in muⁿ teil.
 unde gib t^ero ahtou mu d^ero schstun. D^ara nah mⁱh
 u^a sibendun. bi dero fierdun. L^a and^ero fierdun f^ore.
 den dritun teil. des diametri. unde teile daz ander
 infieriu. unde gib t^ero driu dero sibendun. D^aanne
 mⁱh u^a ahtodun. bi dero ^erestun. L^a and^ero ^eristun
 f^ore. so uⁱuo uⁱlo des diametri si. daz quid l^a f^ore.
 alla dia uuti. unde teile daz ander in buer eben mⁱ
 cheliu teil. unde mⁱh

H. 8, 709

Münchener

Stüber. 1870, I

p. 365

Clm.

27300

Borst. Staatsbibliothek Berlin
Prophet, 1841
COD: lat. 27300
H/6: 75R

169.
& a peccatis omnibus exuatur. & ad eum quē
p̄ph̄tauit peruenire mereatur. Qui tecū.

ⁿ S̄ qui eccl̄am tuam apti tui p̄tri fide &
nomine consecrasti. quiq; beatū illi pau-
lum ad predicandum gentibus gloriā tuam
sociare dignatus es. concede. ut om̄s qui ad
apt̄orum tuorū solemn̄ia concurrerunt. spi-
rituali remuneratione dicentur. f.

ⁿ S̄ qui apostolo tuo p̄tro conlatis clauibus
regni celestis ligandi atq; soluendi pontifi-
cium tradidisti. concede. ut inter^{ces}sionis eius
auxilio. a peccatorum nr̄orum nexibus libe-
remur. Per dñm nr̄m.

mps̄ semp̄ d̄s. qui eccl̄am tuam in apos-
tolica soliditate fundatam. ab inferorum
erues terrore portarū. p̄sta. ut int̄ua ue-
ritate p̄sistens. nulla recipiat consortia p̄-
fidorum. f. dñm nr̄m.

Bayer. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COD: *Pat 27305*

fl/a: *169 R*

eo qđ raro accide' in urta negligentius cōmendandum ē. Neq. enī id
qđ potest accidere. ut faciendū sit aliquandō n̄ oportet uelle quam
accōmodatissime posse facere. Et si separatione hęc causi min' sepe tractat.
At in iudicialib' & indeliberatiuis causis sepe magne partes uersant' laudis
aut uituperationis. Quare in hoc qq. cause genere n̄nihil industrie cōsuman
dū putemus. Nunc absoluta a nob' difficillima parte rethorice. hoc est inuen
tione p̄posita atq. ad omē cause genus accōmodata. tempus est ad ceteras
partes orationis p̄ficisci. deinceps de dispositione dicemus.

Dispositio est p̄ quā illa que inuenim' DE DISPOSITIONE . . .
in ordine redigim'. ut certo qđq. loco p̄nuntiō. uidendū ē cuiusmodi
rationē indisponendo habere conueniat. Cōtra dispositionū sunt duo
unū ab institutione artis p̄fectū. Alterū ad casū temporis accōmodatum.
Ex institutione artis disponem'. cū sequem' eā p̄ceptionē quā in p̄mo
libro disposuim'. hoc est ut utam'. principio. narratione. diuisione. cōfir
matione. cōfutatione. cōclusionē. & hunc ordinē quē admodū p̄ceptū ē ante idicendo
sequam'. hēc ex institutione artis n̄ modo totas causas p̄orationē sed singulas argu
mentationes disponem'. quē admodū in libro secōdo docuimus. id ē expositionē.
Rationē. cōfirmationē. rationis. cōornationē. cōclusionē. Hęc igit' duplex dispositio
ē una p̄orationes. Alia p̄ argumentationes. ab institutione artis p̄fecta. Est aut' alia
dispositio que cū ab ordine officioso secedendū ē oratoris iudicio ad tempus
accōmodat' ut si narratione dicere incipiamus. aut ab aliqua firmissima argu
mentatione. aut literarū aliquarū recitatione. aut si sedm̄ principiv' cōfirma
tione utam'. deinde narratione. aut si quā cōmodi p̄mutatione ordinis faciam'.
quorū nihil nisi causa postulet fieri oportebit. nā si uehemēter aures audientū
obtusae uidebunt'. atq. animi defatigati ab adūsariis multitudinē uerborū
commode poterim' principio supersedere. Exordiri causā aut narratione.
aut aliq' firma argumentatione. deinde si commodū erit. qđ n̄ semp' necesse
ē ad principiu' sententiā reueri licebit. Si causa nrā magnā difficultatē
uidebit' habere. ut nemo aequo animo principiv' possit audire. a narra
tione cū inceperim'. ad principiu' sententiā reuertem' licebit. Si narratio
parū p̄habilis. exordiem' ab aliq' firma argumentatione. His translationib'
& cōmutationib'. sepe uti necesse ē cū ipsa res artificiosa dispositionē artifice
commutare cogit. In cōfirmatione et cōfutatione argumentationū dispositiones

Ino. 11003

Aut. M. 11003

Bayern. Staatsbibliothek
(Poststelle)
Cant. *Pat 29222/7*
2✓

tunc sub lege uice patet ipse fuit uis.
 uicium quod culpi grauit truncata libido
 q uirgineum pinctat opus. hec namq. p. pago
 d nummum concepit iter hinc sacra maria est
 a d partum generata nouum. que coniugis expers
 m iter meste natusq. d. Acurgimis alio
 f mcat. atq. homine mediator in omnia compl.
 h inc terrena leuans. illinc celestia p. stans
 l rertit ergo uetus xpo nascente figura
 h aec facies uis omne nouat. culroq. fugato
 s ps ardescens cor circumcidit mundis
 q ui sanantur aquis ne figant uulnera membris;
 n escius interea curis laure quetere
 l anlus morbe doceat. uerbiq. ligonibus omes
 f xcolit. & fidei coq. flauescere messem
 f rroru figiente gelu. quem sps almus
 h aec alie pferre uolat. nec moesi qui uit
 d ues agris huius tunc semina ferre salutis
 f oecundo iuuna solo. uir quippe macedo
 l nsonnis hanc uisus at. miserere pcamur
 l llicof dignare sinus. ogra. quantum
 l nyusa parat. subito flammant amore
 q uipositum uin tempus habent. sic nocte fugata
 d octiloquus conuerit iter. fructuq. loquelo
 v efcitur esuriens macedonia. p. que sopors
 d ona saluiferam meruit comprehendere lingua;
 q uestro crebra sonat hylomus munere. largo
 redicet ompe. non ueni p. dere mundum

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)

COD: *Ref. 29330-3*

NO: *1V*

8
ΟΜΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΜΙΟΥΤΖΙΟΥ ΙΙΤΑΜΙΣΤΟΥ ΣΑΛΩΜΟΥ

Predicam vobis fratres dilectissimi ih̄m xp̄m & hunc crucifixū. iudeis q̄ don scandalū. Gentib; autē salutē. Cū enī dñm ih̄m. dñm & dī filiū dō patri coequalē. consubstantiale. cōomnipotentē. cooperatōrē. ob n̄rā salutē in fine temporū carnē ex uirgine adsumpsisse. crucem ascendisse. mortē obisse. Sepultū ēē. tertia die uiuatē p̄p̄tā resurrexisse. ad celos addm̄ patrē. non solū dñm aut solū hominē. sed utrūq; simul non cōmixtū. dēt diuisū. neq; aliud sed aliū ascendisse. uenturū etiā iudicē in nouissimo. de uenitūq; scdm̄ qd̄ gesserat redditurū confitemur. hoc hebreus expauet. hoc infelix audire recusat. Ad augmētū etiā p̄dicationis h̄c auditor tantū legis et non factor. his uariis argumentis. Sids̄ ē. om̄s qd̄ & ego assentior. qd̄ necesse habuit in creaturā creaturā adsumere. & creaturā creaturā liberare. Nonne scriptū ē. dix̄ et facta sūt mandauit & creata sūt. Si uisione tantū im̄mo uoluntate cuncta creauit ipsa etiā dignissimā anḡlorū creaturā. Aquorū ordine atq; dignitate easq; biendo p̄f̄cederat. cuius suggestiois sumo p̄m obediētiā cecidit. homo. nichilomin⁹ & sine carnis adsup̄uione ex apostatē anḡli p̄serā quem ipse deiecerat potestate poterat liberare. Quis infelix hebreus dī omnipotentia n̄ agnoscat. Nā dū solā eius potentia p̄dicat negando illius uerā iustitiā nimis peccat. Siquidem rex & p̄pheta dī. Vt inquit iudex iustus. Si enī dī potentia sua solū p̄ditū hominē & non ratione quadā liberaret. ubi ēēt iustitia quā p̄pheta iustū cū iudicē ēē adfirmat. Possēt iustus quo quomodo scdm̄ tuā ineptiā fieri. ut uolentē sup̄bire anḡlū nē sup̄biret suadēs potentia coherceret. quā ut p̄m obediētiā lapsū hominē. potentia solū & n̄ ratione quadā iusta & uera ex debite moris fauorib; liberaret. Qd̄ si utrūq; adiungat. n̄ autē adiustitiā p̄tinet. Quēquā aequitas ēēt creatū anḡlū nulla

corporis grauedine oppressum. sed ob p̄cipuā claritudinis dignitatē luciferū
qui mane oritur uocatū. uolentē n̄ alterius suggestione extrinsecus. sed uo-
luntate p̄pria sup̄bire. De creatori suo se simile facere. ne sup̄biret cōpescere.
Atq; inuitū humiliū & beatorum spirituum societate ac beatitudine dare.
hienī qui creatorē sup̄ se constitutū agnouerūt. atq; humiliter uenerando
adorando laudauerunt. non quia non possent non peccauerunt. sed quia
penitus noluerūt. Quibus uero peccandi adfuit uoluntas iussum erat ut ad
implendi p̄mitteretur facultas. Et enim d̄s angelos ratione creauerat. ut ex
uoluntate p̄pria. aut beatitudine aeterna fruerentur. Aut damnatione
p̄petua punirentur. Volens itaq; d̄s corū immundorū spirituum deminutū
ordinē integrare. ex limo terrę creauit hominē. ut non solum diabolo pena
eēt sua ipsius delectio. uerū augmentū p̄ne. ad suā p̄sanā gloriā hominis
eēt transitio. Unde & inuidia tactus. nichilominus etiam p̄pter odium in
creatorē suggestione sua molitus ē. agere. ut p̄ inobedientiā homo ad eā
ex qua ipse ceciderat beatitudinē possēt minime puenire. Volens itaque d̄s
creatum temptare hominē non ob se cui cuncta sunt nuda & apta sed ob poste-
ros quasi sibi obedientia subderetur. de omni inquit ligno quod est in paradiso
comede. deligno autē sciētiae boni & mali quod ē in medio paradysi nec o-
medas & quia d̄s hac conditione creauit hominem. ut ex p̄prie libertatis
arbitrio aut obediens staret. Aut inobediens caderet. Apositata anḡls p̄ serpen-
tem ad mulierem loquitur dicens. Cur precepit uobis d̄s d̄s ut non comede-
retis de omni ligno paradysi. Cui respondit mulier. De fructu lignorum
quę sunt in medio paradysi uescemur. de fructu uero ligni quod est in me-
dio paradysi p̄cepit nob̄ d̄s nec comederemus. & necangeremus illud

Ass. 3

corporis grauedine oppressum. sed ob p̄cipuā claritudinis dignitatē luciferū
qui mane orisecur uocatum. uolentē n̄ alterius suggestione exorinsecus. sed uo-
luntate p̄pria sup̄bire. Ac creatori suo se simile facere. ne sup̄biret cōpescere.
Atq; inuicē humiliū & beatorum spirituum societate ac beatitudine dare.
hienī qui creatorem sup̄ se constitutū agnouerūt. atq; humiliter uenerando
adorando laudauerunt. non quia non possent. non peccauerunt. sed quia
penitus noluerūt. Quibus uero peccandi adfuit uoluntas iustum erat ut ad
implendi p̄mitteretur facultas. Ea enim d̄s anglos ratione creauerat. Ut ex
uoluntate p̄pria. aut beatitudine aeterna fruerentur. Aut damnatione
p̄petua punirentur. Uolens itaq; d̄s eorū immundorū spirituum deminutū
ordinē integrare. ex limo tēp̄s creauit hominē. ut non solum diabolo pena
eē sua ipsius delectio. uerū augmentū p̄ne. ad suā pristinā gloriā hominis
eē transitio. Unde & inuidia tactus. nichilominus etiam p̄pter odium in
creatore suggestionē suā molitus ē. agere. ut p̄ inobedientiā homo ad eā
ex qua ipse excederat beatitudinē possēt minime p̄uenire. Uolens itaque d̄s
creatum temptare hominē non obis cui cuncta sunt nuda & apta sed ob poste-
ros quas sibi obedientia subderetur. de omni inquit ligno quod est in parad̄so
comede. de ligno autē sciētiae boni & mali quod ē in medio parad̄si ne co-
medas & quia d̄s hac conditione creatur hominem. ut ex p̄prie libertatis
arbitrio aut obediens sciret. Aut inobediens caderet. Apositata angls p̄ serpen-
tem ad mulierem loquitur dicens. Cur precepit uobis d̄s d̄s ut non comede-
retis de omni ligno parad̄si. Cui respondit mulier. De fructu lignorum
quae sunt in medio parad̄si uescemur. de fructu uero ligni quod est in me-
dio parad̄si p̄cepit nob̄ d̄s ne comederemus. & ne tangeremus illud

corporis grauedine oppressum. sed ob p̄cipuā claritudinis dignitatē luciferū
qui mane oritur uocatum. uolentē n̄ alterius suggestione extrinsecus. sed uo-
luntate p̄pria sup̄bire. Ac creatori suo se simile facere. ne sup̄biret cōpescere.
Atq; inuitū humiliū & beatorum spirituum societate ac beatitudine dare.
hienī qui creatorem sup̄ se constitutū agnouerūt. atq; humiliter uenerando
adorando laudauerunt. non quia non possent. non peccauerunt. sed quia
penitus noluerūt. Quibus uero peccandi adfuit uoluntas. iussum erat ut ad
implendi p̄mitteretur facultas. Ea enim d̄s anglos ratione creauerat. Ut ex
uoluntate p̄pria. aut beatitudine aeterna fruerentur. Aut damnatione
p̄petua punirentur. Uolens itaq; d̄s eorū immundorū spirituum deminutū
ordinē integrare. ex limo terre creauit hominē. ut non solum diabolo pena
eēt sua ipsius delectio. uerū augmentū p̄ene. ad suā pristinā gloriā hominis
eēt transitio. Unde & inuidia tactus. nichilominus etiam p̄pter odium in
creatore suggestionē suā molitus ē. agere. ut p̄ inobedientiā homo ad eā
ex qua ipse ceciderat beatitudinē possēt minime p̄uenire. Uolens itaque d̄s
creatum temptare hominē non ob se cui cuncta sunt nuda & apta sed ob poste-
ros quasi sibi obedientia subderetur. de omni inquit ligno quod est in parad̄so
comede. de ligno autē scientiae boni & mali quod ē. in medio parad̄si nec o-
medas & quia d̄s hac conditione creauit hominem. ut ex p̄prie libertatis
arbitrio aut obediens staret. Aut inobediens caderet. A postata angls p̄ serpen-
tem ad mulierem loquitur dicens. Cur precepit uobis d̄s d̄s ut non comede-
retis de omni ligno parad̄si. Cui respondit mulier. De fructu lignorum
quae sunt in medio parad̄si uescemur. de fructu uero ligni quod est in me-
dio parad̄si p̄cepit nob̄ d̄s nec comederemus. & nec tangeremus illud

Chm. 6426, fol. 27^v
(7c group)

44
76
dine texentes. infinita scripta uolumina ediderunt.
ne non et gregorius qui erat uir beate memorie litte-
rarum studius eruditissimus. glorioso apostolice sedis culmine
presidens. beatorum scribens confessorum uitam. dialecticum
miro ostendens moderamine more. uinque logica expressit
rationatione libros. qui hucusque ecclesiarum inserta
bibliothecis. elugubrata posteris scientie afferre digni-
tatem. Ita beati uiri uitam. precelsumque eius uirtutes. & cultum
pietatis. atque abstinentie robur. presentibus ac post secu-
laris seculis iubetis demonstrare. Sed quamuis adde-
monstranda tantarum rerum rationem exiguum me paruusque
fieri auctorem cognoscam. tam exigente beniuolentie uestrae
uoluntate. hoc quod demandatis. uobis iubentibus. non proprie
presumptionis insolentia fretus. sed assertionem catho-
licorum confisus aggrediar opus. neque ex paruitatis
meae falo. proprie laudis preconium requirens. sed ex tanta
rei relatione. profuturum legentibus probens exemplum. dum
his quisque instruitur formulis. ad meliora profectus sui
perfectione perducitur.

ORDITOR LIBER SANCTI BONIFATII ARCHIEPI
QUALITER IN INFANTIA SUA DEI SERVITIUM
SUBIIT

Lat 14704
76R

~~76~~

76

dine texentes. infinita scripta uolumina ediderunt.
 necnon cgregorius qui erat uir beate memorie lare
 rarū studiū eruditissim⁹. glorioso aplice sedis culmine
 p̄sident. beatorū scribens confessorum uitā. dialecticū
 miro ostendens moderamine more. inq. logica exp̄ssit
 ratiocinatione libros. qui hucusq. ecclesiarū inserta
 bibliothecis. clugubratā posteris scientiæ affer digni
 tatē. Ita beati uiri uitā. p̄cellasq. cū uirtutes. & cultum
 pietatis. atq. abstinentiæ robur. p̄sentib; ac post secu
 turis seculis iubetis demonstrare. Sed quāuis adde
 monstrandā tantarū rerū rationē exiguū me paruūq.
 fieri auctore cognoscā. tam exigentē beniuolentiæ uir
 uoluntate. hoc q̄p demandas. uob iubenab; n̄ p̄prie
 p̄sumptionis insolentia fretus. sed assertionē catho
 licorū confisus aggrediar opus. neq. ex paruitatis
 mee fallo. p̄prie laudis p̄coniu requirens. sed ex tanta
 rei relatione. p̄ futurū legentib; p̄bens exemplū. dum
 his quisq. inscribitur formulis. ad meliora p̄fectus sui
 perfectione perducitur.

ORDITOR LIBER SANCTI BONIFATII ARCHIEPI
 QUALITER IN INFANTIA SUA DEI SERUITIO
 SUBIIT

dine texentes. infinita scripta uolumina ediderunt.
 necnon et gregorius qui erat uir beate memorie lite-
 rarū fudus eruditissim^{us}. glorioso aptice sedis culmine
 p̄sident. beatorū scribens confessorum uitā. dialecticū
 miro ostendens moderamine morē. uin q. logica. exp̄ssit
 ratiocinatione libros. qui huc usq. aeclesiarū inserta
 bibliothecis. elugubrata posteris scientiae affer digni-
 tatē. Ita beati uiri uitā. p̄celsasq. ei^{us} uirtutes. & cultum
 pietatis. atq. abstinentiae robur. p̄sentab; ac post secu-
 turis seculis iubetis demonstrare. Sed quāuis adde-
 monstrandā tantarū rerū rationē exiguū me paruūq.
 fieri auctore cognoscā. tam exigente beniuolentiae ur̄e
 uoluntate. hoc q̄ demandastis. uob iubenab; n̄ p̄prie
 p̄sumptionis insolentia fretus. sed assertione catho-
 licorū confisus aggrediar opus. neq. ex paruitatis
 mee fallo. p̄prie laudis p̄coniu requirens. sed ex tante
 rei relatione. p̄futuū legentib; p̄bens exemplū. dum
 his quisq. instruitur formulis. ad meliora p̄fectus sui
 perfectione perducitur.

ORDITOR LIBER SANCTI BONIFATII ARCHIEPI
 QUALITER IN INFANTIA SUA DEL SERUITIO
 SUBIIT

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
cod: Lat. 14704
file: 76R

ut si .iiii. de .xx. v. auferam. intermissis duobus quadratis. reliqui
 xx. i. sunt. Eorum uero latera sunt .ii. .7. .v. qui efficiunt .vii.
 qui sunt pars tertia .xx. i. Atque hec est regula. ut si tres inter
 missi sint. pars quarta sit id. quod exteriorumque lateribus
 efficitur eius quod subtracto minore a maiore relinquitur. Sin .iiii.
 transmittantur. quinta atque uno plus uocabulo numeri partes ue
 nient quā sit intermissio numerorum .vii. OMNE INEQUALITATE EXEQUA
LITATE ECEDERE. FINIS DEMON
Est autem quæ admodum unitas pluritudinis LITATE ECEDERE. FINIS DEMON
 numeri principium. ita æqualitas proportionum. Tribus enim præcipi
 ceptis ut in arithmetica dictum est multiplices proportionales ex æqua
 litate producimur. exconuersis uero multiplicibus super particula
 res habitudines percreamus. Itē exconuersis super particularibus
 super partientes comparationes efficiamus. Ponantur enim tres uni
 tates. t. tres binarii. ut tres ternarii. t. quolibet æqui termini. et
 sit primus primo æquus. insequenti scilicet ordine constitutus.
 Sed si uero primo ac secundo. Tertius primo duobus secundis ac tertio.
 Ita et numero progressio fit duplex multiplicatis prima proportio
 ut descriptio monet.

i	ii	iii
i	ii	iii

 Hæc unitas in secundo ordine
 constituta æqua est

i	ii	iii
i	ii	iii

 primæ unitati in superiore
 loco dispositæ. Itē binarius æquus est primæ unitati ac secunde uni
 tati. Itē quaternarius æquus est unitati primæ ac duabus unitatibus
 secundis atque unitati tertie. Et est

i	ii	iii
i	ii	iii

 dupla proportio. Qd si de his
 idē feceris tripla comparatio

i	ii	iii
i	ii	iii

 pro creabitur. ac de triplo
 quadrupla. de qua drupla quinquupla. ac deinceps talis currit
 habitudinum percreatio. Rursus hisde tribus præceptis super particulares
 fient. ut uno præbimus exemplo. Conuertamus nunc et priorem ma
 iorem numerum disponamus.

iii	ii	i
iii	ii	i

 Ponat igitur primus primo.
 æquus id iii. Sed si primo

iii	ii	i
iii	ii	i

 scilicet in secundo. id vi. Ter
 tius primo duobus secundis tertio id .viii. quibus dispositis. sesqui
 tera notat et proportio.

iii	ii	i
iii	ii	i

 Atque id si de triplicis fiat. sesqui
 tera. si de quadruplicis.

iii	vi	viii
iii	vi	viii

 sesqui quarta consimilibusque in
 alterutra parte uocabulis proportionalitas ex multiplicitate nascetur.
 et super particularitate uero conuersa. ducit super partientes habitudo.
 Disponat et conuersim sesquialtera comparatio.

viii	vi	iii
viii	vi	iii

Lat 18480
173°

ut si .iiii. dccc.v. auferam. intermissis duob. quadratis. reliqui
 xx.i. sunt. Eorum uero latera sunt .ii. .7. .v. qui efficiunt .vii.
 qui sunt pars tertia. xx.i. Atq. hęc ē regula. ut si tres inter
 missi sint. pars quarta sit id. quod eorumq. laterib.
 efficitur cuius quod subtracto minore a maiore relinquit. Sin iii.
 transmittantur. quinta atq. uno plus uocabulo numeri partes ue
 nient quā sit intermissio numeroꝝ. vii. ^{OMNE THE QUALITATE EXEQUA}
Est autē quē admodū unitas pluritas ^{LITATE ECEDERE. ENSG; DEMON}
 numeriꝝ principiu. ita aequalitas pportionū. Tribus enim pꝛescri
 ceptis ut in arithmetica dictū ē multiplices pportiones exaqua
 litate pducimus. exconuersis uero multiplicibus sup particula
 res habitudines pcreamus. Itē exconuersis sup particularibus
 sup partientes comparationes efficiamus. Ponantur enim tres uni
 tates. t tres binarii. ut tres ternarii. t quolibet acqui termini. et
 sit primus primo acquus. insequenti scilicet ordine constitutus.
 Sedis uero primo ac secdo. Tertius primo duob. secundis ac tertio.
 Ita # numero pgresso fit duplex multiplicatis prima pportio
 ut descriptio monet.

i	ii	iii
i	ii	iii

 Hā unitas in secundo ordine
 constituta aqua ē

i	ii	iii
i	ii	iii

 primę unitati in superiore
 loco disposita. Itē binarius acquus ē primę unitati ac secdo uni
 tati. Itē quaternarius acquus ē unitati primę ac duab. unitatib.
 sedis atq. unitati tertię. It ē

i	ii	iii
i	ii	iii

 dupla pportio. Qd si de his
 idē feceris tripla comparatio

i	ii	iii
i	ii	iii

 pro creabitur. ac decuplo
 quadrupla. de qua drupla quinquupla. ac donec p talis currit
 habitudinu pcreatio. Rursus hisde trib. pceptis sup particulares
 fient. ut uno pbenus exemplo. Conuertamus nunc & priore ma
 iore numerū disponamus.

iii	ii	i
iii	ii	i

 Ponat igit. primus primo.
 acquus id iii. Sedis primo

iii	ii	i
iii	ii	i

 scilicet in secundo. id vi. Ter
 tius primo duob. sedis tertio id .viii. quibus dispositis. sesqual
 tera notat ē pportio.

iii	ii	i
iii	ii	i

 Atq. id si decuplis fiat. ses qui
 tera. si de quadruplis.

iii	vi	viii
iii	vi	viii

 ses qui quarta consimilibusq. in
 alterutra parte uocabulis pportionalitas ex multiplicitate nascet.
 & sup particularitate uero conuersa. ducit sup partientis habitudo.
 Disponat # conuersim ses qualtera comparatio.

viii	vi	iii
viii	vi	iii

ut si .iiii. dext. v. auferam. inmissis duob. quadratis. reliqui
 xx. i. sunt. Eorum uero latera sunt .ii. .7. v. qui efficiunt .vii.
 qui sunt pars tertia. xx. i. Atq. hec e regula. ut si tres inter
 missi sint. pars quarta sit id. quod ex utrorumq. laterib.
 efficitur cuius quod subtracto minore a maiore relinquit. Sin .iiii.
 transmittantur. quinta atq. uno plus uocabulo nomen partes ue
 nient qua sit intermissio numeroz. vii. OMNE IHEQUALITATE EXEQUA
 Est autē quē admodū unitas pluritas LITATE PCEDERE. FINIS DEMON
 numeriq. principiu. ita aequalitas pportionū. Tribus enim pceptis
 ut in arithmetica dictū ē multiplicēs pportiones exaequat^{io}.
 litate pducimus. exconuersis uero multiplicibus sup paracula
 res habitudines percamus. Itē exconuersis sup particularibus
 sup partientes comparationes efficiamus. Ponantur enim tres uni
 tates. t. tres binarii. ut tres ternarii. t. quolibet aequi termini. et
 sit primus primo aequus. insequenti scilicet ordine constitutus.
 Sedis uero primo ac secdo. Tertius primo duob. secundis ac tertio.
 Ita # numero pgresso fit duplex multiplicatatis prima pportio
 ut descriptio monet.

i	ii	iii
i	ii	iii

 Ha unitas in secundo ordine
 constituta aequa ē

i	ii	iii
i	ii	iii

 primae unitati in superiore
 loco dispositae. Itē binarius aequus ē primae unitati ac sede uni
 tati. Itē quaternarius aequus ē unitati primae ac duab. unitatib.
 sedis atq. unitati tertiae. Et ē

i	ii	iii
i	ii	iii

 dupla pportio. Qd si de his
 ide feceris tripla comparatio

i	ii	iii
i	ii	iii
i	ii	iii

 pro creabitur. ac de triplo
 quadrupla. de qua drupla quinquupla. ac deinceps talis currit
 habitudinū percatio. Rursus hisde trib. pceptis sup particulares
 fient. ut uno pbemus exemplo. Conuertamus nunc & priore ma
 iore numerū disponamus.

iii	ii	i
iii	ii	i

 Ponat igit primus primo.
 aequus id iii. Sedis primo

iii	ii	i
iii	ii	i

 scilicet i secundo. id vi. Ter
 tius primo duob. sedis tertio id .viii. quibus dispositis. sesqual
 tera notat ē pportio.

iii	ii	i
iii	vi	viii

 Atq. id si de triplicis fiat. ses qui
 tera. si de quadruplicis.

iii	vi	viii
iii	vi	viii

 ses qui quarta consimilibusq. in
 alterutra parte uocabulis pportionalitas ex multiplicitate nascet.
 & sup particularitate uero conuersa. ducit sup partiens habitudo.
 Disponat # conuersim sesqualtera comparatio.

viii	vi	iii
viii	vi	iii

Bayr. Staatsbibliothek München
(Photocoll.)
Lit. 18480
173v

oris in lecebris histantium quae dabantur
contenta nihil amplius requireret; ora-
bat assidue sciens scriptum in apostolo sine
intermissione fidelibus orandum esse;
Quando non legebat operabatur manibus
ea quae sibi iniuncta erant; Didicerat
enim quod qui non operabatur nec mandu-
cet; Lectioni tamen atque auditioni sca-
rum scripturarum magis quam labori ma-
nuum operam impendit. summopere stu-
dens ne lecta et audita ex eius animo la-
berent; sed praecepta domini custodiens
memoria eorum in executione ope-

rum semper habere consuevit. sicque ui-
tam suam instituens ab universis sorori-
bus puro diligebatur affectu et ab omni-
bus discens omnibusque oboediens proprias
singularum gratias imitando captabat.
Huius continentiam illius iocunditatem
sectabatur. Istius lenitate illius patientia
alterius autem mansuetudinem mirabatur.
Hanc uigilantem illam uero legentem stu-
dium emulari. Caritati praecipue ope-
ram dabat sine qua reliquas uirtutes
nihil esse sciebat;
His igitur et aliis huiusmodi uirtutum studiis

ante bellum uecigales fuissent. uix
presides prouinciarum exercitus ale
re tributo sumptus suppeditari cum
ipsum tributum conferentium nu
merum. tanus exercituum stragib;
& ad thrasimenum lacum & ad can
nas in minutum qui super essent.
pauci. simul duplici grauarentur
stipendio. alia perituros peste. itaq;
nisi fide staret. remp. opibus non
staturam. pro deundum in contio
nem fuluium. pr. esse. indicandas
populo publicas necessitates. cohor
tandosq; qui redepturis auxissent
patrimonia. ut reip ex qua creuis
sent. tempus comodarent conducere
que ex lege pbenda que ad exerci
tum hispaniensem opus essent. ut
cum pecunia in aetario esset. us pri
mis solueret. Hec pr. in contione dix.
quo uestimenta frumentum. hispani
ensi exercitui pbenda. queq; alia
opus eent. naualib; sociis esset loca
turus. ubi ea dies uenit. ad conducen
dum tres societates ad eant hominum.
unde xx. quoz ii. postulata fuere. unū
missi ad thrasimenum in eo publico essent.
alterū. ut que in naues inposuissent.
ab hostiū tēpestatisq; publico eent.
alterū ut que in naues. Utroq; in pe
trato conducerē priuatūq; pecunia
reip. administrata uno. ut itaq; caritas
patris pōm sordines uelut tenore uno
ponebat. Quē admodū cducta omnia
magno animo sunt. sic sūma fide pre
bita. nec qe quā si ex opulento gario ut
quondā alerent. cū hic comatus uenerē
ilunigi oppidū ad hasdruale ac mago
ne & hannibale bomilcaris filio obde

fectionē ad romanos. oppugnabat.
Inter hec trina castra hostium. scipio
nes cū in urbem sociorū magno certa
mine ac strage obsistentium pue
nissent. frumentum cuius inopia
erat aduexerunt. cohortatiq; oppi
danos. ut eodem animo moenia
tutarentur. Quo pro se pugnantem
romanum exercitum uidissent.
ad castra maxima oppugnanda
quibus hasdruale preerat ducunt.
eodem. & duo duces & duo exercitus.
carthaginiensium ibi sūmā agi
cernentes conuenerunt. itaq; erup
tione castris facta. pugnatum est.
lx. hostium milia eodie impugna
fuerē. selem cerro romanis tamen ad o
hauddubia uictoria fuit. ut plures
numero quā ipsierant. romani hos
tium occiderint ceperint amplius
tria m. hominū. paulominus. & equoz
unde lx militaria signa elephan
tis quinque in proelio occisis. trinisq;
eodie castris potui sunt. Illiturgi obli
dione liberato ab inuicibili oppugnan
dū punici exercitus traductis. supple
tis copis ex prouincia. ut que maxi
me omniū belli auida modo preda.
aut merces esset. & cum iuuentute
abundante iterum signis conla
tis eadem fortuna utriusq; parus
pugnatum. supra. xiiii. hostium
caesa. supraque capta cum signis
duobus & xl. & viii. elephantis
tum uero omnes prope hispanie
populi ad romanos defecerunt.
modo que maiores ea aestate
in hispania. quam in italia res
gestate.

Bayr. Staatsbibliothek München
(Photostat)

cos lat 29224/7

fira

portò nel 716 dall'Inghilterra la Bibbia Amiatina (Laurenziano, Amiatino I; *CLA*, III 299); e nell'875 Carlo il Calvo la Bibbia di S. Paolo fuori le mura e il trono regale, che poi diventò la «cathedra Sancti Petri». ¹⁹ Invece non si è ancora inteso che papi, vescovi o signori offrirono ritualmente agli imperatori le storie di Livio: come il documento più vasto e più onorevole per esaltare la validità dell'impero e l'autorità dell'imperatore, quasi 'indicium' o 'insignia' imperiali. I papi che si fanno *ab antiquo* custodi degli *Ab Urbe condita* e che ne omaggiano copie agli imperatori: è uno spettacolo che i bisnonni giacobini e i nonni liberali non avrebbero amato vedere; e che infatti mai riuscirono a vedere: perché chi non cerca non trova e chi non ama vedere non vede. L'esperto migliore della nostra generazione intuì che il Parigino lat. 5730 giunse in possesso di Carlo Magno: ²⁰ e allora il provveditore lì della cultura, Alcuino, fece che i suoi monaci a S. Martino di Tours ne ricavassero una copia nel Vaticano Reginense lat. 762 (*CLA*, I 109); ²¹ e appena l'imperatore morì, il 28 giugno 814, e, come egli aveva stabilito, i suoi libri furono venduti per ritrarne elemosine per i poveri, questo Livio vetusto passò al monastero di Corbie e lì rimase. Aggiungiamo che il Parigino lat. 5730 provenne dalla biblioteca papale, e fu donato a Carlo Magno: credo da papa Leone III, romano, quando gli impose la corona imperiale nella notte di Natale dell'anno 800. Ma i preposti alla biblioteca papale si procurarono una copia dall'esemplare venerando; e perciò il testo della III Decade defluì per una doppia linea: dal progenitore Parigino lat. 5730 approdato presto a Corbie e dalla copia mantenuta al Laterano. Come stiamo per vedere.

Papa Leone III donò a Carlo Magno solo il progenitore del ramo forte della III Decade o gli ampliò la storia dell'antica Roma offrendogli in coppia anche un codice della I? Sì, credo; però, già consunto o scomparso l'archetipo, una copia preparata per quella occasione: un codice del gruppo π, che, come da allora il caposti-

19. M. MACCARRONE, La «cathedra Sancti Petri» nel medioevo: da simbolo a reliquia, «Rivista di storia della Chiesa in Italia», 39 (1985), 349-447.

20. BISCHOFF, *Mittelalterliche Studien*, III 168.

21. BISCHOFF, *Paläographie des römischen Altertums*..., 257.

pite Parigino lat. 5730 per la III Decade, generò figli e nipoti oltre le Alpi.

*

La I e la III Decade si diffusero molto presto e molto abbondantemente tra monasteri e cattedrali dell'Europa rinata; e quindi si accoppiarono in parecchie biblioteche. Posso segnalare – ancora per un dono generoso di Bischoff – uno dei più bei casi. Poco fa un bifolio, bifolio esterno di un quaternione, è emerso nello Hessisches Staatsarchiv di Marburg – dove già era ricomparso un frammento dell'Ammiano Marcellino di Hersfeld usato dal Gelenio per l'edizione, a Basilea presso i Froben, del 1533 ²² –: HR (o, completando, Waldecker Handschriftenreste), 147: con Livio, v 35, 5-39, 2 nullam iniuriam – postquam nihil e vi 2, II-6, 1 [Vols]corum Romanis – ab Licinio. ²³ Nel margine inferiore dell'ultima pagina superstite, in senso opposto a quello nel quale fu steso il codice, sta scritto in grosse lettere «Meiningheuser heb Register 1641»; che – mi aiuta ancora Bischoff – oggi si convertirebbe in «Meninghäußer Hebefregister» (cioè «Abgaberegister»): Mengeringhäußer è ora parte della città di Arolsen (distretto di Waldeck-Frankenberg). E alla Bayerische Staatsbibliothek di Monaco era riapparso da molti anni, *Clm 29224/1* (già 29000) (F.M.), un bifolio, probabilmente il secondo di un quaternione – infatti non presenta il richiamo alla fine –, estratto da una legatura, che contiene Livio, xxiii 32, II-35, 5 cum classe sua – exercitu lustrato e da 47, 1 alla fine del libro, 49, 14, id modo moratus – quam in Italia res gestate (sic). ²⁴ Il frammento di Marburg (W) è, dentro la famiglia λ, stretto parente di THK. Il bifolio di Monaco riproduce della III Decade il normale testo disceso dal Parigino lat. 5730. Misura mm. circa 318×240 (225×162): press'a poco, dopo tante loro traversie, come il bifolio di Marburg. E – ecco le novità –

22. LEHMANN, Johannes Sichardus, München 1912, 121; RITA CAPPELLETO, *Recuperi ammiane da Biondo Flavio*, Roma 1983, 85-90.

23. OGILVIE, *Fragment of a new manuscript of Livy*, «Rheinisches Museum», 114 (1971), 209-217; Titi Livi *Ab Urbe condita*, ed. OGILVIE, Tomus I, Libri I-V, x.

24. F. BOCK, *Fragment einer verlorenen Hs der 3. Livius-Dekade*, «Blätter für das bayerische Gymnasial-schulwesen», 18 (1912), 31-32; Livio di Oxford, III xxiii-xxiii.

Reginald S. 209

i due testi, di Marburg e di Monaco, sono stati scritti da un unico copista: in bella e regolare carolina di mano tedesca, a due colonne, con 39 linee per pagina, al principio del s. XI; a Fulda – tav. vi e vii –. I due bifoli non presentano postille o *notabilia*: cioè queste i e iii Decade non dovettero essere amorosamente studiate; e anzi sorprenderebbe che siano state prodotte in un periodo già di decadente senilità per quell'abbazia, se non avvertissimo che così furono allora rinnovate una i e iii Decade invecchiate con una sosta plurisecolare in quella roccaforte. Infatti, oltre i fogli di Marburg, la vecchia i Decade produsse nel Parigino lat. 5726 (T) la pentade vi-x per Lupo di Ferrières, scolaro a Fulda di Rabano Mauro press'a poco dall'828 all'836; Copenhagen, *Fragmentsamlingen*, Kapsel 19a-ix (2813-2814) (K), costruito per Corbie nel s. IX; Harleiano 2762 (H), s. X ex. Dunque la lezione della i Decade già venne nella prima metà del s. IX dal Laterano a Fulda; e dall'ampia porta di Fulda defluì in Germania e in Francia. Proprio come dal grande vecchio Parigino lat. 5730 la lezione della iii Decade defluì da Roma e da Corbie. La i Decade fu ancora registrata a Fulda nel catalogo della metà del s. XVI.²⁵ Poi l'asportò Francesco Modio (François de Maulde); che la usò per la sua edizione: T. Livi Patavini... *Libri omnes quotquot ad nos pervenere; nove... ad vetustissimorum manu exaratorum codicum Fuldensium, Maguntinensium et Coloniensium fidem emendati a Francisco Modio Brugensi*, Francofurti 1588.²⁶ Nella pingue Cluny, signora di priorati largamente sparsi attraverso la cristianità, furono registrate – pare tra il 1158 e il 1161 – una copia della i Decade e due della iii;²⁷ e lì addirittura a un monaco quale testo di meditazione durante la quaresima, come prescriveva la *Regola* di s. Benedetto, fu dato un Livio.²⁸

25. K. CHRIST, *Die Bibliothek des Klosters Fulda im 16. Jahrhundert. Die Handschriften-Verzeichnisse*, Leipzig 1933 («Zentralblatt für Bibliothekswesen», Beiheft 64), 130 n° 331 e 209 n° 331.

26. LEHMANN, *Franciscus Modius als Handschriftenforscher*, München 1908, 46-48 e 76-77. Vedi anche H. MORDEK, *Livius und Einhard...*, in *Livius, Werk und Rezeption. Festschrift für E. Birk zum 80. Geburtstag*, hg. von E. LEFÈVRE und E. OLSHAUSEN, München 1983, 337-46.

27. L. DELISLE, *Le Cabinet des manuscrits de la Bibliothèque Nationale*, II, Paris 1874, 460 n° 31-33.

28. A. WILMART, *Le couvent et la bibliothèque de Cluny vers le milieu du XIe siècle*, «Revue Mabillon», II (1921), 92-94.

2. I libri XXVI-XL e la biblioteca papale

La iii Decade ci giunge con due voci: quasi in un duetto concitato tra tenore e soprano. La tradizione discesa dal Parigino lat. 5730 prolificò a un tasso così alto che filologi e editori ritennero per lungo tempo e con ferma fede che essa coprisse l'intero campo sotto i rami di quercia millenaria; spuntati però su un tronco malato. Invece adesso riconosciamo che le si oppose un'altra tradizione; scandita in pentadi e privilegiata da una nascita più felice, e però poi afflitta da sventure gravi: se la sua prima pentade affondò presto e la seconda si ridusse a voci così flebili e intermittenti che fino a un secolo fa furono scambiate per congetture di umanisti. Cioè un unico committente, ancora in età romana, distribuì iii e iv Decade in pentadi; attraverso quattro codici: con i libri XXI-XXV, XXVI-XXX, XXXI-XXXV, XXXVI-XL. Accanto a lui un altro lettore ottenne, nella stessa occasione, il volume consanguineo al quale appartennero in origine i fogli poi defluiti, palinsesti, e purtroppo perduti per una sciagura recente, dopo che, usciti da Bobbio, erano diventati il Torinese A 11 2* (Ta) (*CLA*, IV 443; *La tradizione...*, I 116): anch'esso, credo, pentade, XXVI-XXX. Per un fato doppiamente triste perirono, senza lasciare traccia, il primo volume dell'una e dell'altra serie: XXI-XXV. Ma provvidenzialmente le tre pentadi superstiti, XXVI-XXX, XXXI-XXXV, XXXVI-XL, presto passarono in gruppo nella biblioteca dei papi: restandovi salve, anche se trascurate per secoli.

L'impero fondato da Carlo Magno si rinnovò con gli Ottoni. E con gli Ottoni riprese anche la fortuna degli *Ab Urbe condita*. Ottone III fu in Italia dal 20 aprile al 23 novembre 996; e ancora dal 13 dicembre 997 al 1° gennaio del 1000 (*MGH, Diplomata*, II, 1888, 599-644 n° 191-208, e 680-774 n° 263-644). Papa Giovanni XV invitò Ottone a venirgli in aiuto a Roma; ma morì nell'aprile 996. Ottone, risiedendo nella base imperiale di Ravenna, fece allora eleggere papa il cugino ventitreenne Bruno, figlio di Ottone duca di Carinzia e marchese di Verona: Gregorio V; che il 21 maggio incoronò imperatore Ottone. L'erudito monaco greco calabrese, nato nella zona di Rossano, Giovanni Filagato fu consigliere della

sent. tempus comodarent conducere
que ex lege prebenda que ad exerci-
tum hispaniensem opus essent. ut
cum pecunia in aetario esset. usque
mis solueret. Hec per incontinentem adix.
quo uestimenta frumentum. hispani-
ensi exercitui prebenda. queque alia
opus essent. navalibus sociis esset loca-
turus. ubi ea dies uenit. ad conducen-
dum tres societates adferant hominum.
unde xx. quoque ii. postulata fuere. unum
missi ad aetarium in eo publico essent.
alterum. ut que in naues inposuissent.
ab hostium temporis et publico essent.
alterum ut que in naues. Utroque in pe-
rato conduceret priuatimque pecunia
reip. administrata uno fiscoque caritas
patris potius ordines uelut tenore uno

Lx. hostium milia eodie impugna-
fuerunt. seque cum romanis tamen ad
haud dubia uictoria fuit. ut plures
numero quam ipsi essent. romani hos-
tium occiderint ceperint amplius
tria milia hominum. paulominus. equos
unde lx militaria signa elephan-
tis quinque in proelio occisus. trinisque
eodie castris potius sunt. Illi tunc obsi-
dione liberati ab inuicibili oppugnan-
dum pumice exercitus traductis. supple-
tis copiis exprovincia. ut que maxi-
me omnium belli auda modo preda.
aut merces esset. et cum iuuentute
abundante iterum signis conla-
tis eadem fortuna utriusque parus
pugnatum. supra. xiii. hostium
caesa. supraque capta cum signis

TAV. VI. MARBURG, Hessisches Staatsarchiv, HR, 147, dalla pagina con Livio, v 37,3-39,2. Vedi pp. II-12.

lx. hostium milia eodie in pugna
fuerūt. selecim ceppo manifestamen adō
hauddubia uictoria fuit. ut plures
numero quā ipsiequant. romani hos
tium occiderint ceperint amplius
tria m. hominū. paulominus. & equoz
unde lx. militaria signa elephan
tis quinq. in proelio occisis. trinisq.
eodie castris positi sunt. illisurgi obli
dione liberato ab inuicibili oppugnan
dū pumici exercitus traductis. supple
tus copis exprovincia. ut que maxi
me omniū belli auda modo praeda.
aut merces esset. & cum inueniente
abundante rerum signis conla
tis eadem fortuna utriusq. parus
pugnatum. supra. xlii. hostium
caesa. supraque capta cum signis

20 Jac. c. a.
3723

ERVDIQS DNE PLEBEM

tuam. et quae extrinsecus annua tribuit deuotione uenerari. Interius assequi gratia tuae luce concede. per dñm. MISSA AD SCAM MAR. A. MA.

Lit
78

OMPS SEMP DS MAIESTA

tem tuam supplices exoramus. Ut sicut unigenitus tuus hodierna die cum nrae carnis substantia in templo est praesentatus. Ita nos facias purificatus tibi membris presentari. per eundem dñm. SECR

EXaudi dñe preces nras. et ut digna sint munera quae oculis tuae maiestatis offerimus. subsidium nobis tuae pietatis impende. per dñm. AD COM. l. futurū. p.

QS dñe dñr ut sacrosancta Mater quae preparationis nrae munimine contulisti. intercedente beatamaria semper uirgine. et presens nobis remedium eē facias &

PERfice in nobis qd dñe gratiam tuam. qui iusti sine omnis expectationem implesti. ut sicut ille prius quam p m dñm uidere mereretur mortem non uidit. Ita et nos tam optineamus sempiternam per eund.

Chen. 29300/27 + 49

+
Gloria

Supra p[ro]phetas tuos simone & iuda nos ad agnitione
tui nominis venire tribuisti. Ca nob[is] & r[ati]o q[ua]m
sacram[en]ta. ip[s]i faciendo celebrare. & celebrando
p[er]ficere. f. Scim[us] q[uo]m diligenter d[omi]n[u]m.

H[uius] honor. D[omi]n[u]m numero. At f[aci]t man[us].

nullo temp[or]e. Dixit h[oc] discipulis suis. Hec mand[ata] uob[is].

ecc[lesi]am tua[m] d[omi]n[e] sc[ilicet] apto[rum] tuo[rum] In om[n]i t[er]ra.

simonis & iude p[er]petua[m] recolentes. q[uo]d ut eand[em]
sacris myst[er]iis expiati. dignius celebremus. f.

et[er]ne d[omi]n[e]. Qui ecc[lesi]am tua[m] in aptis trib[us]. Req[ui] ante

Aceps d[omi]n[e] sacram[en]tus supplices te Vos qui secuti.
rogam[us]. ut incedentib[us] sc[ilicet] aptis tuis. que pillos
ueneranda gerim[us] passione. nob[is] p[er]ficiant ad medela[m].

T[em]pere d[omi]n[u]m Benedic[ti]o d[omi]n[o] A[ntiphona] V[er]ba d[omi]n[i]

D[omi]n[e] d[omi]n[u]r. multiplica sup[er] nos q[ua]ntu[m] tua[m]. ut quoru[m]
p[re]sentiu[m] gl[ori]osa sollempnia. tribue subsequi in sa
p[er]fessione letitia. f.

Ece ego iohannes uidi in medio throni. & iiii. ani
malia. in medio senioru[m] agnu[m] stante[m] taq[ua]m occi
sum. habente[m] cornua ^{septem} vii. Loculos vii. qui sunt
vii. spe[rum] d[omi]ni missi in om[n]i t[er]ra. Et uenit. & accepit
de dextera sedentis in throno libru[m]. Et cu[m] accepisset

exhibet. meritis efficiat acceptu[m]. f.

O et[er]ne d[omi]n[e]. qui ecc[lesi]am tua[m] apostolicis
tribuisti consistere fundamentis. de quoru[m]
collegio beati andree sollempnia celebra
tes. qui mox ut uoce[m] d[omi]ni saluatoris audiuit.
eius uestigia comitatus. relictis suis quoru[m]
usu actuq[ue] uiuebat. et[er]ne uite secutus est re
demptore[m]. Ut cui p[re]cepto terrena in se met
ipso crucifixerat desideria. eius exemplo
crucis patibulo figeret[ur]. cui hodie natalem
passionis d[omi]n[e] annua deuotione recolentes.
tua d[omi]n[e] p[re]conia non taceamus. Et ideo.

W Dicit andreas symoni fratri suo inuenimus messiam
qui dicitur xpo & adduxit eum ad ihm.

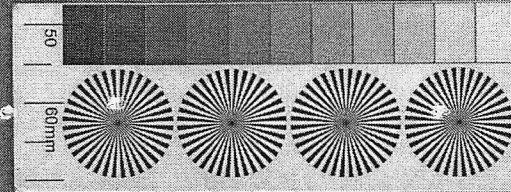
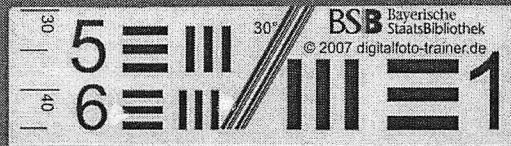
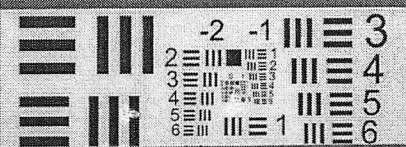
Sumpsimus d[omi]n[e] diuina myst[er]ia beati andree
festiuitate letantes. que sicut tuis sc[ilicet] ad gl[ori]am
ita nob[is] q[uo]d ad uenia[m] p[er]desse p[er]ficiat. f.
O nob[is] q[uo]d d[omi]n[e] d[omi]n[u]r beati andree apti tui in
intercessionib[us] subleuari. ut p[er] que[m] ecc[lesi]e tue
sup[er]ni muneris rudimenta donasti. p[er] eum
subsidia p[er]petue salutis impendas. f.

Chen 29311/20

in ipso semper illi qui hunc diem venerabile nob
beati confessoris tui benedicti festiuitate
tribuiti fidei tuorum uota serenius intende
ut eius interuentu acunctis reatib; absoluti
festis meriamur inter cē celestibus. ℟. *Poste*
sti dñe. Dender. Alt. Beatus uir q̄r. Veritas.
interuentuonib; beati benedicti confesso
ris tui q̄s dñe familie tue tibi sit accepta
oblatio. cuius uitalib; decorat exemplis. ℟.
Resisti domine.
Acclisti nos dñe munerib; sacris. cui q̄s p̄u
ubiq; nos p̄tege. cuius sollempnia celebram. ℟.
Ibi autē n. Dñe philli.
rotagat nos dñe beati andree apti repetita
sollempnitat. ut cuius patrocinia sine in
termissione recolimus. p̄petuā defensione
sentiamus. ℟. *Constituēs. A patrib;*
e uia Saluē orat que
in corpore xpi dedicati ē a cōmuni bñf
cuius tanquā in margaritis oration. In omnem.
indulgentiā nob; p̄beant hec munera q̄s

intueniat p̄ nob; dñe q̄s f̄s tuus lucas euange
listā p̄uenit mortificat. *In f̄s p̄te*
p̄uino dñi h̄c dñe portauit. ℟. *In f̄s p̄te*
Ad adinmādu. *Alt. Claron. Inuincit ma*
om̄s nos celestib; da q̄s dñe liberatibi m̄e seruire.
munera que deserim. inueniente euangeliā
tuolucā. Imedela nob; opent & q̄am. ℟. om̄
nā q̄s omps d̄s. ut id q̄d de altari. *Sond iunat*
tuo accepim. p̄ cib; beati euangelicū uiluce sei
fiet animas n̄as. p̄ q̄d uice possim. ℟.
Inter in conspectu d̄s uener
onead. q̄s omps d̄s. ut ficut aptoz tuoz simon. f̄
& iude glosa n̄alicia p̄uenim. sic ad tua bene
ficia p̄merendi. maiest̄e tuā p̄ nob; ip̄i p̄uenias. ℟.
istorū anime. ℟. q̄ p̄ci inuat m̄. *Sond dñe*
nill temp; dixit d̄s discipulis f̄s. Ego sum uisus f̄s.
uenerit n̄ris dñe aptoz tuoz simon & iude
festi p̄cedim. ut que oscentie n̄re p̄pediant ob
staculis. illorū meritis tibi gr̄ia reddamur. ℟.
empto dñe sacramento supplicet. *Istorū*
depcam. ut incedenub; aptis tuis n̄. q̄d temp
ralit̄ ḡam. ad uitā captam aetnā. ℟. dñm.
Mibi autē animis. *Dñe phillume.*

Un. 29311/20

XXVIII
sunt. & aquo omnia per quandam similitudinem aliena non
sunt. Potest & iam omnis creature nomine. omnis natio
gentium designari. Ante & enim dictum fuerat. multi
gentium ne abieritis. nunc autem dicitur. predicare omni
creaturae. Ut scilicet prius iudei apostolorum repul
sa predicatio. tunc nobis indignorum fieret. cum hanc
illa ad damnationis suae testimonium superba repulisset.
Sed cum discipulos ad predicandum uenisset. quod aliud
monundo fecit. nisi grana seminis aspergere. Et pan
ca grana mitti in semine. ut multarum messium fru
ges recipiat extra fides. Neque & enim mittit se mundo
tamen i fidelium fidelium messis exsurgat. fidem autem
in sursum aliam recipiat. illa grana & dicitur.

Clem 29319/4

eademodū superiores in anguli. ut ordinatis ad se invicē numeris ^{congre-}
 nunt. Sed uno sēp intermissis. qui sequit. sicutū superiore uel supiorib.
 ligat. ordinatos ex se quadratos efficiēt; Disponat enī numerus na-
 talis hoc modo.

1	II	III	IIII	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
---	----	-----	------	---	----	-----	------	----	---	----

Clm 29026

ā primus mihi natus ē potestate quadratus; Quod si uno relicto.
 riori tēu iunxero. secundus in quadratū efficit; Nā si uni relicto bina
 o ternariū apposuerō. qternarius in qdratus exorīt; Qd si rursus relicto
 ledio qternario. qnarium similē aggregauerō. quadratus in tēus
 ē nouenarius pcreat; Unus enī & tres & quinque nouē colligunt; At uero
 ibis in misso sena. & septenariū iungā. tota infedēi summa crescit.
 de quarta quadra. & n. uerositas. & ut breuit huius formā pcreationis
 ppareat. sicutū impares sibi met apponant. collocato scilicet natura
 numero quadratorū ordo tēcet; Et etiā in his hēc nature subtilitas
 inmutabilis ordinatio. quod tot unitates unū quisq. quadratorū retine-
 at in latere. quāti fuerint numeri ad conuentionē ppriā aggregati;
 In primo quadrato qm ex uno fit. unū ē in latere. In secundo idē qtern-
 ariū qm ex uno & tribus pcreat. quiduo sunt termini. binario latus tētur;
 In nouenario qm tribus numeris pcreat. latus ternario tēcet; atq. idē
 talis uideri licet. **PENTAGONUS** Equūq. **TACONUS** uero numerus
 ut qui ipse quidē in latitudine secundū unitate
 latus quinque angulis tēctur. cunctis scilicet laterib; equali dimensio
 e dispositis; Sunt autē hi;

1	V	XII	XXII	XXXV	LI	LXX
---	---	-----	------	------	----	-----

idē quoq. modo eorū latera
 uccrescunt; Nam primi potestate pentagoni idē unus. idē unū spacium
 ateris tenet; Secundi uō quinarū. qui est actu ipso atq. opere primus pentago-
 nus. bini platera fixi sunt. Tercius uō id est duodecī. trib; in latus auctus est;
 Quartus. xxii. quatuor numerorum in latere quantitate distenditur;
 atq. idē in ceteris secundū unitatis pgressionē innaturali scilicet numero
 secundū superiorū figurarū incrementa tenduntur;

DE GENERATIONE PENTAGONORUM
 ASC. CYB. ANTEON HUIUSMODI.
 qui ensi in latitudine quinque angulos pandunt. ab eadē naturalis nu-

Chm. 29384/15

Quipmissum spm̄ parachytum sup̄ discipulos misit
 in principio nascentis eccl̄ae cunctis gentibus imbu
 endis. & dñatū scientiam inderet. & linguam diuersit
 in unius fidei confessionem sonare. Per quē tuā ma
 iestatem supplices exoramus. ut cuius caelebamus a
 uentum. eius multamode gr̄ae capiamus effectū. P
 Spiritus sanctus docebit uos alle luā quecum que dixerit uobis ac
 esto dñe q̄ p̄pto tuo. & quem m̄ysteris
 caelestibus inbuiti. ab ostium furore defende. p̄di

Adsit nob dñe q̄s uirtus sp̄s sc̄i. que recorda n̄ra
menter expurge. & ab omnibus tueant' aduersus
NDIEBV̄S illis. *Lea. 10. n. 10.*

Cum audissent apti qui erant hyerosolimis quia
per samaria uerbum dñi miserunt ad eos petrum & io-
nem. Quicum uenissent. orauerunt pro eis ut acciperent
sp̃m sc̃m. Nondum enī inque quā illoꝝ uenerat. sed bo-
nati tantū erant in nomine dñi ih̃u; Tunc imponeban-
t manus sup illos. & accipiebant sp̃m sc̃m. Att quales uol-

Cam. 605
hinterer Spiegel

inque cogitationes pandebat archanum. Vir autē dñi archanū lacrimis ac genib; ipsius
inclinat. loquendi mox ei officium restituit. atq; diuini muneris fecit eē ministrū. Diffunde-
batur autē dī grā incunab; papia. & diuulgata scī uiri fama. ex diuersis partib; multorum
adeū frequentia concurrebat p̄p̄torū. In qua felicissima urbe instituit ecclesiasticos ordines
discipulosq; suos. & uentiū. & pompeium. mississimos diacones fecit. Grisantiū autē uirū
inlustre. & fortunatū clarissimos p̄t̄ros ordinauit. eiusdēq; urbis expleis octo ebdoma-
darū curriculis. sedem operauit. multorūq; apagarissimis idolorū cultib; retrahens animos
ad dī seruiciū & credulitatē p̄duxit. Egressus autē quodā temp̄e ex urbe memorata
dū uicos ac uillas. ciuitatesq; circumquaq; pagraret. & p̄dicationis scē uerbo ignoran-
tū corda imbueret. uir quidā pedib; ei p̄sternitur. qui surdū mutūq; se habere filiū
clamitabat. eumq; scē eius p̄sentē rogabat offerri. si dignaret̄ forsitan loquendi
ei & audiendi grām condonare. Cuius iussu ei p̄sentē puer oblatus. cunctis audienti-
b; orationē fudit ad dñm dicens. Dñe ih̄u xp̄e qui humanā formā cū patre & sp̄sco
sine uicio ad eū similitudinē plasmare dignatus es. & dedisti ei libertatis arbitriū.
qui mutus loquelam. cecus uisum. surdus auditū. mortuus uitam reddidisti. respice sup̄
hunc puerū. & os atq; aures ei obduratas adaperi quia tibi plasmatori. hęc p̄nceps re-
formatio. cuius digno opacta sūt uniuersa cōgruentia corporis mēbra humane substantię. Cōpleta autē
oratione. morte & aurtib; ei signū crucis digito suo fecit. statiq; sūt apte aures eius. & lingua eius
absoluta est ut in uoce clara cōfiteret̄ puer ac benediceret. Qd̄ uō miraculi uidentes inre-
dulse. crediderūt. ut dñm ih̄m xp̄m p̄ceptaq; fide baptizati sūt. deinceps ab̄orta sūt ad uisus xp̄ianos
grauissima p̄secutione intantū ut per diūsa loca plurimū sanguis effunderet̄ ad eandē ciuitatē
in qua uir di talia faciebat signa. operari iniquitatis p̄petrare gestaret. S; pene factū om̄s
ciues xp̄ianos cognoscentes minime ausi sūt appetere eā ut impias p̄ eas quas cōminantes dicebant
Quis tibi dedit hanc potestatem ut nobiles & ignobiles xp̄iane secte. opp̄sionib; arguas. nolentes
magice artes tremore cōcual. ut xp̄m quē uideri crucifixū quasi filiū dī adorant. quē
nec uiderūt nec uisuri sūt. & dōs ueros quos romana colit religio testant. Si hoc ad aures
inuestissimū p̄ncipis relātū nobis fuerit. simulcō cū his orāib; qui tuo oculo ad hēserūt ad doc-
trinā cōferantur. multas sup̄oluit sp̄m̄ p̄cipiet. Placent tibi oculus meū. p̄cede ab hac

Bayan. Staatsbibliothek München

(Pharmazie)

COD: 201. 6369

Nr: 69v

medium mundi locū. Illi autē octo cursus in quib; eadē usq; ^{motuū} modorū. Septem efficiunt dis-
 tinctos int̄ uallis sonos. qui numerus rerum omniū fere nodus ē. Quādo homines neruis
 imitati atq; canib; aperuerunt sibi redactioni inhunc locum sic alii qui prestantib; ingenū. multa
 humana diuina studia coluerūt. Hos sonitus opplet aures hominū obsurdire. Nec ē ullis hebe-
 tior sensus in uobis sicut ubi nilus actilla q; octa dupa nominant̄. precipitat exaltissimū montib;.
Eagens quare illū locum accolit. pp̄ magnitudinem sonit̄ sensu audiendi caret. Hic uero tantē
 ē totius mundi inextatissima cūersione sonit̄ ut cū aures hominū capere n̄ possint. Sicut
 intueri solem aduersū nequitiā et q; r̄idius acies ur̄a sensusq; uincit̄. Haec ego admirari
 referebam tam oculos ad terram uidentē. Tū africanus sentio inquit resede iā nunc homi-
 nū ad domū cōtemplari. Quae tibi parua ut ē tū uidet̄. haec caelestia semp̄ spectato. illa humana
 contemnit. Tu ueni quā celebratē sermonis hominū aut quā experendam cōsequi gloriā potes.
 Vides habitari interminis. in angustis in locis. in ipsis quasi maculis ubi habitat̄ uastat solitudinē
 interiecta hosq; qui incolant̄ terram n̄ modo interruptos ita ē ut nihil int̄ ipsos ab aliis ad ali-
 os manere possit. sed partim obliquos. partim iā aduersis stare uobis a quib; spectare glo-
 riam certe nulla potestis. Cernis autē eandē terram quasi quibusdam redimita iacēt
 datā circulis. equibus duos maxime inter se diuersos. iaceli uerticibus ipsis ex utraq; parte
 subnixos obriguisse pruina uides. mediū autē illū i maximum solis ardore torrerī. Duo
 sunt habitabiles quorū australis ille in quo qui insistant aduersa uobis urgent uestigia.
 nihil aduersū genus. Hic autē alter subiectus aquiloni. quem incolatis cerne quā tenui uos
 parte contingat. Omnis enim terra quae colitur a uobis angustata uerticib; latib; latior.
 parua quae dam insula ē circum fusa illo mari. quod atlanticum. quod magnū. quem oceanū
 appellatis int̄ris. Qui tamē tanto nomine quā sit paruus uides ex his ipsis oculis notiq; tris.
 Num autē tuū aut cuius quā nostrū nomen uel cui casum hunc quē cernis trans cendere
 potuit uel illū gangentranat̄. quis iniquis orientis aut obeuntis solis ultimis aut a qui-
 lonis austri ueparib; tuū nomen audire. Quib; amputat̄. cernis p̄fecto quantis in
 angustis uestra segta dilatare uolet. Ipsi autē q̄denobis loquent̄. quam loquent̄ diu.
 Quin iam sicupiat p̄les illa futurorū hominū. deinceps luctes annis cuiusq; nr̄m apatib;
 acceptas posteris p̄dere. tamen pp̄ eluiones exultationes quae terrarū quas accidere. tēpore

Bayr. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COO: *Vol. 6369*

II/a: *61v*

sit ^{du} x. pluri. Diapason & diapente ex octo tonis & trib; semitonis minorib;
& fit detriplari. Diapason continet tonos. x. & quattuor semitonia minora.

Epogdous continet tonum. Conuersacio. siue obitus sci p^{re}dicti. j. m.

Celestis exorta p^{er}spicitur dulci reuelata facundia erga aures fidelium atque crescit. Nullius
enim sermonis inbecillitas licet ualeat enarrare mysteria nisi fuerit superno magisterio eruditus.
dicente sapientissimo salomone: Dñs dat sapientiā & ex ore ipsius scientia & prudentia.

Quod & beatus iacob; ap^{osto}l^{us} adfirmat dicens: Omne datū optimū & omne donū p^{er}fectū desursum
ē descendens a pat^{re} luminū: his itaq; ueritat^{is} assercionib; qualiter aciensium u^{er}bi que p^{ro}p^{ri}o
papiano ē uocitat^{ur}. diuine respectu m^{un}di & uisitatione sup^{er}ne gr^{ati}e sit inluminata ut in
q^{ui}b; dieb; q^{ui}b; q^{ui}; p^{re}dicantib; intimer^{et}. Nā ut ap^{osto}mo statū crescentis eccl^{esi}e & ap^{osto}l^{us} uenia
nienensis ciuitatis ap^{osto}l^{us} ad dñm sit fidē conu^{er}sus ac & beatissimor^{um} syri atq; yuennⁱ.
q^{ui} huius urbis p^{ri}mi p^{re}dicatores ac p^{ri}sules eliter^{et} scripta informant. Redemptore
& eni n^{ost}ro p^{er} actus q^{ui}b; q^{ui}b; uenerat carnis passionis mysteris remeante ad celos.
reparato discipuli duodenario numero ac s^{an}cti s^{an}cti aduentu glori^{fi}cari uniu^{er}sū mundū torres
mittentes diuiserunt. atq; ut q^{ui}b; q^{ui}; sort^{is} decidit p^{ro}p^{ri}as puincias suscepit. Quib; & u^{er}ba
incarnatione dominicā p^{re}dicantib; crescebat numerus fidelium. ita ut relicto infidelitatis
errore. se eor^{um} magisterio sociarent. Vnde factū ē ut adiutores & successores ap^{osto}l^{us}
cristerent p^{er} quos x^{pi} eccl^{esi}a ueris informat^{ur} assercionib; ad fidē x^{pi}; ad cultū celestē
p^{ro}ficeret. Quo int^{er}p^{re}t^{ur} fundata beatissim^{us} petrus x^{pi} ap^{osto}l^{us} antiochenā eccl^{esi}am. in qua
p^{ri}mus nouelle gentis xpianū nomⁱⁿe exortū ē. & edificaturus eccl^{esi}am romanā. ad ro
manā urbē transiit; ibiq; p^{re}dicans x^{pm} crucifixū. omⁿⁱsq; uirtutes atq; miracula
que corā conspexit; uideq; fecerat multos ad credulitatē sui cūm oraculi.

Qu^ob; indies; marcus euangelista adiutor iⁿⁿter p^{re}dictos effect^{us} & de omib; que ex ore illius
didicerat mirabilib; saluatoris n^{ost}ri ihu x^{pi} euuangelium edidit. Quo plurimicū
beati petri eē cōfirmant. eo qd ei documētū erudit^{us} euuangelista marcus eū
ēscripsit. s^{ed} & eius sit auctoritate firmatū atq; ad legendū eccl^{esi}e traditum.

Marc^{us} u^{er}o euuangel^{ista} p^{er} h^{oc} digressus roma. egyptū p^{er}uenit. atq; alexandrinā eccl^{esi}am
ex doctrina magistri operarius ueritatis. mira cōcordia & sc^{ri}ptissima cōsolatione

Bayern. Staatsbibliothek München
(Photocopies)
COO: Vol. 6369
H/a: 66v

iohannes. qui sciens sup uenisse diem reuer
 sus sui. conuocat discipulis suis in ephe
 so. p multa signorum experimenta pro
 mens xpm. descendens in defossū se
 pulturæ suæ locum. facta oratione. ^{ap}posit^{us}
 est ad patres suos. Tam extraneus adolo
 rem mortis. quam a corruptione carnis
 inuenitur alienus. Tamen post omnes
 euanglm scripsit. & hoc uirgini debebatur.

Quorū tamen uel scriptorum tēporis dis
 positio. uel librorū ordinatio. Ideo a nob
 p singula non exponitur. ut scientia desi
 derio collocata. & querentibz fructus
 laboris. & dō magisterii doctrina seruetur.
 EXPLICIT PROLOGVS. INCIPIUNT
 CAPITULA EUGLII. SCDM IOH.

I **P**harisæorum Leuitæ interrogant iohannē.
 Iohannes ihm uidens agnū dī dicit. Stan
 dreas petro dicit. Inuenimus messiam.

II **I**hē ad cenam de aqua uinum fecit. de tem
 plo nūmularios eicit. solute hoc templū
 dicens. nichodemo loquitur de baptismo
 & de aliis multis.

III **I**hē in iudæa baptizat. & iohannes in enon.
 quiqz dicit xpm crescere. sicut minorari.

¶ **Q**ui et si post omīs euangeliū scripsisse dicit. tam dispositione
 canonis ordinati post matheū ponit. quō quē in dō nouissima
 sunt. non uelud extrema numero. sed plenitudinis opere
 pfecta sunt.

Oat 9475
172R

Hand A

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: lat. 14477
fl/s: 10

Omnis homines quoscumque student potius ceteris in-
 malis. summa ope niti decet. namque silentio tui-
 scilicet ueluti pectora que natura prius atque acuti-
 obediunt finem. Si nam omnis uis in animo et cor-
 pore sita est. Animi imperio corporis seruatio magis
 utimur. Alterum nobis cum diis alterum cum beluis comu-
 ne est. Quomodo rectius et uidetur ingenium quam uirum
 opibus gloriari querere. et quam utraque quam frui magis bre-
 uis est. mentis enim quam maxime longam efficere. Nam
 diuiciarum a forme gloria fluxa atque fragilis est uirtus. clara
 etiamque habetur. Si diu magnam inter mortales certamen
 fuit. uine corporis an uirtute animi res militaris magis spee-
 deret. Nam et prius quam incipias. subito. tibi consolueris.
 mature facto opus est. Ita utriusque se indigent. alterum alteri
 us auxilio eget. Igitur initio reges. nam interitus nomi-
 imperii id primum fuit. diuersi pars ingenium. alii corpore
 exercebant. et iam tum uirtutem hominum sine cupiditate
 agnoscant. sua cuique satis placebant. Postea uero qua in Asia
 Cyrus. in Grecia lacedaemonii. et athenienses cepere urbes et
 nationes subigere ubi dominandi causam
 belli habere maxima gloria in maximo imperio puta-
 re. tandem periculo atque negotio coacti sunt. in bello
 plurimum ingenium posse. Quod si regum atque imperatorum
 animi uirtus in pace ita. ut in bello uideret. equi-
 bus atque constituisse res humane habere.

Lat 14477
2R

A + B

seruile bellum moueri, & senatus decreto. q. martius rex fesu-
las. q. metellus creticus in apulia. circa q. ea loca missi. Hi utiq.
ad urbem imperatores erant. impediti ne triumpharent
calunia paucorum. quibus omnia honesta atq. inhonesta uen-
dere mos erat. Si protoresq. populi rursus capua q. metellus
celer in agrum picenum. Hisq. pmissum. uti propterea atq. peri-
culo exercitum compararent. Ad huiusmodi indicauisset de con-
iuratione q. contra r. p. facta erat. primum seruo libertatem.

Quot fa-
mille. rone
oritur. q.
quod una
gladiatori
nuncupata
inde q. si
portare solebat.

festinare
delato ad lo-
cu. q. uocet
munus. fere
pidabant.

is. c. libero. in punitione ei rei. isestercio. ducenta milia.
heq. decreuere. uti gladiatoris familie capuam. tunc te-
ra municipia distribuerent. x. milia opibus. rome. pro tota ur-
bem uigilie haberentur. hisq. minores magistrat. p. cen-
Quibus rebus promota ciuitas atq. immutata urbis facies erat.

Ex summa leticia atq. lasciuia q. diurna quies pepererat.
repente omnis tristitia inuasit. festinare. trepidare. neq.
loco. neq. homini cuiqua satis credere. neq. bellum gerere.
neq. pacem habere. sua quisq. metu pericula metiri. Ad huiusmodi
mulieresq. rei. p. magnitudine. belli. timor insolitus inces-
serat. afflictae sese. man. supplices ad celum tendere.
miserari paruos liberos rogare. omnia pauere. supbia
atq. delicus omittis. sibi patrieq. diffidere. At catiline
crudel. animi. eade illa mouebat. tam si p. s. ch. a. parabant.

a suspecti
se uideri
habebant
uocet. d. sena-
tu. q. n. causa
expurgandi
di.

ipse lege plautia interrogat erat ab. l. paulo. postre-
mo dissimulandi causa. ut sui
sic uirgo lacescit foret. in senatum uenit. Tum m. tullius
sul. siue p. sentiam ei tunc. siue in commot. oratione

... inopia sua in
ex exercitu seruo
res. ha. h. idu. a
pedm. erant. adu-
ma. munda. x. li.
causa. ne dampna
ne tale aliquid
facere. ut d. triu-
reperiret. de urbe

Sestercii e pondus
duas uncias habent
q. r. s. s. marci. facit
horu. sester. r. r. r. r.
libet. seu seruo. fuer-
bela. sester. milia.
er. p. p. p. p. p. p. p.
sunt. p. p. p. p. p. p. p.
darent. q. s. s. s. s. s.
lia. sester. s. s. s. s.
o. p. p. p. p. p. p. p.
m. l. a. marci. s. s. s.
n. d. c. sester. s. s. s.
c. s. s. s. s. s. s. s. s.
o. d. c. milia. sester.
oru. x. vi. milia. marci.
n. d. c. l. c. marci.
q. u. s. sester. s. s. s.
summa. ducenta. milia.
s. s. s. s. s. s. s. s. s.
libi. marci. s. s. s.

Plautia lex erat. q. u.
quisq. criminosa. s. s. s.
a. s. s. s. s. s. s. s. s.
no. confecta. d. m. s. s.

Bayr. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
OOD lat. 14477
11R

uehement^{ter} car^{is} numantini^{maximo} ^{et}. Ac sane q^{uod} difficillimum
 in p^{ri}mis ^{est}. iⁿ ip^{so} strenuus erat. iⁿ bono^{rum} s^uo s^uo. quoz^{um} alterum
 ex p^{ro}uidencia timore. alterum ex audacia ^{temeritate}
 adferre plerūq^{ue} solet. Igit^{ur} ^{scipio} imperator omⁿes fere res aspe
 ras p^{ro}uigurtha agere. in amicis habere. magis magisq^{ue} cum in
 dies amplecti. quippe cui neq^{ue} s^uo s^uo neq^{ue} inceptum ullum
 frustra erat. Huc accedebat. munificentia animi. iⁿge
 nus solertia. quib^{us} reb^{us} sibi multos ex romanis familiari amicitia
 conuixerat. Eate pestate fuere in exercitu n^{ost}ro cōplures noui atq^{ue}
 nobiles. quib^{us} diuitie bono honestoq^{ue} potiores erant. facti
 osi. domi potentes. ap^{ud} socios clari magis quam honesti. q^{ui}
 uigurthe n^{on} mediocre^{mentis} animum pollicitando accendebant.
 si micipsa rex occidisset. fore ut sol^{us} imperio numidic^{us} po
tiret. in ip^{so} maximam uirtutē. romę omⁿia uenalia esse.
 S^{ed} p^{ro} quā numantia deleta. p. scipio dimittere auxilia. &
 ipse reuerti domum decerneret. dā^{nti} atq^{ue} laudatū magni
 fice p^{ro}uisione uigurthā in p^{ri}oriū adduxit. ibiq^{ue} secreto monuit.
 ut potū publicę quā p^{ri}uatim amicitia p. r. coleret. neq^{ue}
 largiri insuesceret. periculose ap^{ud} aueis emi. q^{ui} multosq^{ue} cēt.
 si p^{ro}manere uellet insuas aratib^{us}. ultro illi q^{ui} tam iⁿ regnū
 uenturum. sin p^{ro}perantiū p^{ro}geret. suam pecuniam & ip
 sum p^{ri}cipit casurum. Sic locutus. cum litteris cum q^{ui}
 micipse redderet dimisit. Eariū sententia hec erat.
 lugurthe tui in bello numantino longe maxima uirt^{us}
 fuit. quā rem^{is} certe scio gaudio ē. nobis ob meritā su
 a car^{is} ē. ut idē senatui p^{ro}p^{ri}oq^{ue} romano sit. sūma ope

+ L^{ittere} scipionis ad regē micipsam de lugurtha.

Bayr. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COD: *lat. 14477*

Nr. *25v*

et ea modo habere. quib; hiemsal caperetur, Aug ubi
 tardius pcedunt. neque lentum ferox. Statuit quis modo
 inceptu pficere. Primo conuentu que ab regulis factum
 supra memorauimus. ppter dissensionem placuerat diuidi thes-
 auros. finelq; imperii singulis constitui. Itaq; tempus ad
 utraq; rem decernit. si maturius ad pecuniam distribu-
 dam. Reguli interea in loca ppinqua thesauris. alui alio
 concessere. Si hiemsal inopido thumida forte eius domo u-
 tebatur. qui pxiuis hic tor uigurthe car' acceptq; ei semphu
 erat. Quem ille ^{casu} ministrum oblatum. pmissis onerat. in-
 pellitq; uti tanquam suam uisens domum. ex portarum cla-
 ues ad uterinas paret. Nam uere ad hiemsaalem referebat.
 ceterum ubi res postularet. se ipsum cum magna uenturum mari.
 Numida mandata breuipfecit. atq; uti docuisset. noctu
 uigurthe milites introduct. Qui pqua incedis inripere.
 diuersi regem querere. dormientes alios. alios occurrentes
 intus cere. Serutari loca abdita. clausa effringere. stre-
 pitu & tumultu omnia miscere. Cum interim hiemsal rep-
 perit. occultantisse tugurio mulieris ancille. quo uquo
 pauidus & ignarus loci pfugerat. Numide capte eius
 uti uisus erant ad uigurtha referunt. Ceterum fama tanta
 cinoris p omne africam breui diuulgatur. Atherbalem.
 omisq; qui sub imperio nucipse fuerant timor inuadit.
 induas partes discedunt numide. plures atherbale se-
 quuntur. si uigurtham bello meliores. Igitur uigur-
 tha quam maximas potest copias armat. urbes partium.

Sine occultis se-
 nifeste.

lectores fuer' q
 uirgas ferebant
 ante reges cederet
 do p'p' q' fuer'
 rex h' uis' semp
 p'p'm incede-
 bat regi

Cat 14977
272

B + D

pot' loci naturā cū armis expugnare pot' : uallo atq; fossa mo-
 ra circūdat. ^{et} tēp' exat. caq; phidī firmat. ^{et} p'ereadit' noē tesq;
 aut' p'uitant' dol' sēptare. ^{et} defenforib; moenū p'mū in. in formidūe
 ostentare. suos hortante aduirtit' erigere. ^{et} p'sentent' cūcta
 parare. Atherbalubr. nūclegit omī fortuna sūa sinextremo
 sita. hoste infestū. auxiliū spē nulla. penuria rerū necessariarū.
 bellū trahī posse. ex his quā cūctā fugerant. tuos maxime impigros.
 delegit. eos multa pollicendo ac miserando casū sūū. ^{et} firmat. ut p
 hostiū munitiōe. ^{et} noē tu ad primū mare. dein romā pgerent. Hu-
 mīde paucis dieb; uisā effluunt. Latere atherbalis in senatu recita-
 te. quē sententia h' fuit. ^{et} Non mea culpa sepe ad uos foratū mit-
 to. p. e. s. uigint' h'c. ^{et} uisū sibi. quē tanta libido ^{et} sanguendi
 me inuasi. ita neq; uos neq; deos in mortales in animo habet.
 sanguine meū quā omnia malit. itaq; q'ntū a m'se locū iamē. ^{et} p. r.
 armis obsess' teneor. neq; inimicisq; patris mei beneficia. neq; uia
 decreta auxiliant'. ferro infame ac r'ū uigear. incert' sū. Plura
 dei uigint' ha scribere. ^{et} dehortat' me fortuna mea. ^{et} etiā antea ex p'
 sū. parū fidei miseris ēē. nisi t'm intelligo. illū sup' quā ego sū petere.
 neq; simul amicitia uiam. ^{et} regnū meū sperare. ^{et} utrū quū exisimet
 nemini occultū ē. ^{et} Hannib' occidit' hiem' salē fr' m' meū. ^{et} deinde patrio
 regno me expulit. ^{et} q'ane fuerit nūq; inuiri. ^{et} nihil ad uos. uerū nē
 ur' regnū armis tenet. me quē uos imperatore numadis posuisti.
 clausi obfide. ^{et} legat' uerba quantū fecerit. ^{et} pericula mea de-
 clarant. ^{et} Quid ē reliquū. nisi uis uia aquo moueri possit. ^{et} q'ā ego
 quidē uellē. ^{et} h'ec q'scribo. ^{et} nulla q' antea in senatu q'st' sum. ^{et} uana foret.
 potui. quā miseria mea fidē ubi faceret. S. q'm eō natū sū. ut ui

Dohs. n'p'at' a
 forib; p'it' in d'f'it'it'
 quim. mōt' e' f'ur'it'
 i' terrore.

Luquithi qui ydol
 fenores tēp'at' a
 atherbal itellect'
 rand' u' mis'abil'it' e'
 sūu narrando e' r'it'it'

vli romā.

phae d' co

LITTERE A THERBAL.

lat 14477
33R

Hand E

etiam uelle manifesta magister illo habere siuera apira. infide et inelemtia p.

et p. timido et ex conscientia diffidenti rebus suis p. suade. quo se p. r. de
dusse. ne u. q. misericordia et expeuri malle. ^{publica fide in p. f. g.} Trium. p. ta fide sua in po
nit. q. ille non minoris qui publica ducebat. Tullus ea tempestate fama
decisio erat. Igitur iugurtha contra deo regiu. quia cultu quam maxime
miserabili cum casio romam uenit. Acta et si in ipso magna uis animi
erat. cum firmatus ab omnibus quor. potentia aut scelere cuncta ea
gesserat que sup. dixim. G. Bebius. Tribunus plebs magna mercede parat.
Cui impudentia contra ius et iniurias omnes munus foret. At. G. Memmius
aduocata ecione. quia regis plebes infesta erat. et pars inuincula du
ci iubebat. pars si socios sceleris sui aperire. morte maior deo sub
plici sumi. dignitati que magis exulens. sedare mot. et uiri illuc
molire. postremo confirmare fide. p. p. sese inuoluntate foret. Post ubi
silentium cepit. p. ducta iugurtha uerba facit. romae nui. mudieq.
facinora ei memorat. scelera in patre frs. q. ostendit. quib. uian
tib. q. b. q. in iustis ea egit. q. n. q. intelligat. p. r. magna spe illi fuit.
Sin. reuertat. si sociis saluti foret. si se sua q. spe corrupturum. Deinde ubi
et emmi. dicendi fine fuit. et iugurtha iussus e. respondere. G. Bebius. Tribunus
plebs que corruptum pecunia supra dixim. regem tacere iubet. acta et similitu
do que in contione aderat uehement. accensa tacebat eum. clamore. uultu. in
petar. atque alius omnibus que ira fieri amat. uic. tui impudentia. ita populi ludibrio
habitu. ex contione discedit. iugurthe bellicose et ceteris q. illa q. stio exagitabat.
animum augescunt. Ca. de pestate erat romae numida noie massua. quidam
masinisse nepos. q. q. in dissensione regu. iugurthe aduersus fuerat. deduxit capta
et herbare intentio p. fugus ex africa abierat. Huic spiritus albinus qui primo
anno p. belia cu. q. munatio natus consulatu gerebat. p. suade. q. m. ex stirpe sit
masinisse. iugurthi ob scelera inuidia cu. metu urgeat. regnum numidie

pl. ad. f. r. cu. q. iu.
et ho. a. m. aug. f.
et p. r.

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Qu. 14477
H/a: 36 v

die aduenabat. Albinus aulo fr̃e incultis^p p̃tore relicto. romā decessit;

Ca. tēpēlate romae seditionib; tribun iuris atrocit. r. p. agnabat. p. l. v
coll. ex. l. amiv. tūni pleb. resistētib; collegis cōtinuare magistratū
nūtebant. ut idē ipsi cōsules p. aliū annū designarēt. quē dissensio totū anno co
mitia inpediebat. Ca. mora ispē adduct. avlus quē p. p. tōro incastris relictū
sup. dixim. aut causa efficiendi belli aut errore ex cret. ab rege pecunie ca
piunde. milites mense ianuario ex hibernis in expeditionē vocat. magnisq;
tingib; p. loca hieme aspa. p. uen. ad opidū suthul ub. regis thesauri erant. q;
q. q. cōsuetudina tēporis & opportunitate loci neq. capt. neq. obsid. erip. poterat.
Ita circa murū sitū in p. f. p. montis ex tremo. planicies limosa hiemalib; aq;
paludē fecerat. tam aut simulandi grā q. regi formidiniē addere. aut cupi
dine cet. ob thesaur. oppidi potius uincis agere aggrē iacere. aliaq;
q. incepto usia forent p. parare. At iugurta cognita uanitate atq; i. p. t. t. a
legatē sub dolo cō. angere amitiā nūstare supplicantes legatos. Ipse q. si uita
bundus p. sal. tuosa loca. extra mites ex cretū ductabat. Demiq; aulū. spe. pacti
onis p. pul. uti. relicto suthul. in abdita. regiones sese ueluti cedon
tē insequeret. Ita delicta iugurta occultiora fuisse. Interea phomi
nes callidos die noctuq; exercitū tēptabat. centuriones du
cesq; turmarū parti uti transfugerent corrūpere. Aliis sig
no dato. locū uti desererent. Que post qm. exsententia
instruit. in tempesta nocte. de impulsio multitudine nu
midarum auli castra circū uenit. Milites romani tu
multu p. cūsi insolito. arma capere. alii se abdere. pars
territos confirmare. trepidare omib; locis. Vis

[illegible]

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Dat 144 77
Nr: 370

uenire. ^{nihil} apud se remissū. neq. apud illos tutū pati. Itaq. iugurthā
 iugurthā ex focus uris pda agentis. sepe aggressos tenere fuderat.
 Ipsiūq. rege haud pcul ab oppido certa armis exuerat. Que p qua glo
 ria facta. neq. belli patrandi cognouit copia. Statuit urbes. q. uis. ut
 loco. phostib. radisuse oportunitissimē erant. singulas circūuenire.
 ita iugurthā aut pfidus nū datū. si ea pteret. aut plio certaturū.
 Itā bocehu nuncios ad eū sepe miserat. uelli populi romani amicitia
 neq. ab se hostile timeret. Id simulauerit ne. q. in pui. guior. accē
 deret. animobilitate ingenii pacē atq. bellū mutare solit. parū ex
 ploratuē. S. cū sit uti statuerit. oppida castellaq. munita adire. parū
 ui. aliametū. aut pma ostentando. auertere ab hostib. Ac pmo
 medio ^{et} a gerebat. existimans iugurthā obsuos tutandis inman
 uenturū. S. ubi illū pcul ab eē. ralus negocus mentū accepit. maio
 ra imāgis aspera agēdi tēp. uisū ē. Itat. ut ⁱⁿ gēntes solitudines op
 pidū magnū atq. ualens noīe capsa. cū conditor hercules libis memora
 bat. Et cū eū apud iugurthā ^{in fine pcepit} immunes. leui imperio. & ob ea fide
 lissima habebant. munita aduersū hostes. nūmoenib. nū. r armis
 atq. uiris. uerū etiā multo magis. locor. asperitate. Nā pē oppido
 p. p. in qua. alia omia uasta. inculta. egentia. atq. infesta serpen
 tib. quarū uis. fieri omiū ferarū inopia cibi acrior. adhūc nātā
 serpentū ^{ipsa} p. uiciosa. sit magis quā alia re accendit. Itū p. p. u
 uendi. mariū maxia cupido inuasit. cū p. p. u. bellū. nūq.
 res aspa uidebat. Imetell oppidū thalā magna glā q. perat.
 haudissimilit. sitū. munitūq. nisi q. p. thalā n. longe. ang.
 nub. aliq. fontes erant. capsesis. uamodo atq. ea intra oppi
 dū iugi aqua. cetera pluuia utebant. Id ibiq. in omia africa

lat 14477
52R

Hand 17

51
 n̄ reliquere. neq. poterant; Et sola neq. dat dono. neq. accipit; sordidū
 me in cultis morib. auunt. q̄ parū sette. eū uū ex orno. neq. hūstrone
 ullū. neq. pluris p̄u coquū quā uiliū habeo; Quis m̄ licet ceteri q̄ri
 tes; Nā ex parente meo iulius sanctus iuris ita accepi. mulierib. munda
 cias. iuris labore euenire. om̄ib. q̄ bonis oportere. plus q̄t̄ quā di
 utiarū. arma n̄ suppellectile decore ēē. ^{ponit} Cum q̄ quū uet. gearū
 estimant. id sēp faciunt. ament. potent. ubi adolescentiā habuisse.
 ibi senectutē agant. in eū uis. dedit uentri t̄pissime paru cor
 poris. sudore ^{p̄uauerē} iulii a talia relinquant nob. q̄b. illa epulsi iucundio
 n̄ sūt. Verū n̄ t̄tē; nā ubi flagiciū se dedecorauere t̄pissimū iuri
 bonorū p̄mia creptū eunt. ita inuistissime luxuria ignauia pes
 sing. artes illis qui coluere eas n̄b. officiunt. s̄ p. innoxie. cladi sunt;
 Ne qm̄ illis quantū mei mores n̄ illoz flagicia poscebant. respondi
 paucis ^{de} p. loquar. Imū om̄iū denumidia bonū habere animū q̄rtes.
 nā q̄ ad h̄ tēp uigurtha tutata sunt. om̄ia remouistis. auaricia ^{f. calp̄m.}
 impericiū. atq. ^{f. metelli.} supbia. Deinde exercit̄ ē ibi locoꝝ sciens. s̄ me hercule
 magis strenuus quā felix; nā magna pars eius. auaricia aut teme
 ritate ducū attrita. Quā obre uos q̄b. militaris ē etas. uinutimū
 meū. & capeſſite rē. p. nequēq̄ ex alacritate alioꝝ aut impera
 toꝝ supbia. met̄ ceperit; Ego met magnū. in p̄lio c̄sultor. idē
 sociis periculi uobē adero. me uosq. in om̄ib. reb. iuxta gerā.
 i p̄fecto diu uiuantib. om̄ia matura sunt. uictoria. p̄da. laus;
 Quis si dubia aut p̄cul ēēt. t̄m om̄ib. bonis rei publice sub
 uenire decet. si enī ignauia nemo immortalis facit. neq. q̄sq. pa
 renſ. liberi uti q̄m forent. optau. magis ut boni honestiq. ui
 tā exigerent; Plura dicere q̄rtes. si timidis uir t̄tē uerba.

lat 14477
512

Hand M

munitos & sibi utiles simul & magnā penā amiserat. Ad bocchū nuncios mittit. q̄ pri
 mū innumidiā copias adduceret. plu faciundi temp̄ adēē. Quē ubi cuncta p̄
 cepit. dubiū belli atq; pacis rationes trahere. rurſū uti antea p̄ximos ei
 domus corruptit. ipsi mauro polliceſ innumidie partē tēiā. si aut romani
 africa expulsi. aut integri suis finib; bellū ēpositū fore. Lōpmuo ille et bocchō
 cū magna multitudine iugurtā accedē. Ita ambō exercitu iuncto. mariū iā in
 hibna p̄ficiſcentē. uix decima parte diei reliq̄ inuaduſ. rati noctē q̄iā aderat
 uictis sibi munimento fore. Et si uiciſſent nullo impedimēto q̄ locō ſcientēſ erant
 ētra romanos utriq; caſū in tenebris difficiliore fore. Igit̄ simul ei ſul ex multis
 de hostiū aduentu cognouit. 7 ipsi hostes aderant. 7 p̄uſ q̄ exerceat aut instrui aut
 ſarcinas colligere. deniq; ante q̄ ſignū aut imperiū ullū accipere quāt. eſtē mau
 ri atq; getuli. nācie neq; ullo more plu ſcatuati uti q̄ſq; forſ ēglobauerat in
 n̄roſ incurrē. q̄ om̄ſ trepidi ī p̄uiſo metu. at tam uirtuti memoreſ. aut arma ca
 piebaſ. aut capienteſ alioſ. ab hostib; deſenſabaſ. parſ eſq; aſcendē. obuiā ire
 hostib; pugna latrocinio magiſ q̄ plio ſimiliſ fieri. ſine ſignū. ſine ordinib;. eſ
 teſ pediteſq; p̄mixti. cedē alioſ. alioſ obtruncare. multō ēt hoſtē acerr
 me pugnanteſ. abigo circūuenire. neq; uirē neq; arma ſatiſ tegere. q̄d hoſtē
 numero plureſ 7 undiq; circūfuſi erant. Deide romani ueſeſ nouiq; 7 oſea ſcientē
 ſiſſiſ ioc aut caſē cūuſerat. orbēſ fecere. atq; ita ab om̄ib; partib; ſimul cēti 7 iſtruc
 ti. hoſtiū uī ſuſtentabaſ. Neq; ideo tā ſpoſo negotio maſi ērit. aut magiſ q̄. antea de
 miſſo animo fut. ſ; cū tēna ſua q̄ ex fortiffimūſ oragiſ q̄ ex familiariffimūſ paraue
 rat uagari paſſi. ac in laborantib; ſuiſ ſuccurrere. in hoſtē ubi eſertiffimū obſtere
 raſ. inuadē. manu ſignificare militib;. qm̄ impare ēturbatiſ om̄ib; n̄ poterat.
 lōq; dieſ ē ſūptuſ erat. cum tam barbari nichil remittere atq; ut regēſ p̄ce
 perant. noctē. p̄ſe rati acruſ inſtare. Tū mari ex copia rerū ē ſiliū cap. atq; uti
 ſuiſ recepatu loē cē. colleſ duos p̄p̄nquoſ uirēſe occupat. q̄rū ut uno caſtriſ
 parū amplo fonſuſ magiſ erat. alē uſui caſtroz oportuū. q̄ magna parte edit. 7 p̄cepſ pau
 ca munimenta gerebat. lētū ap̄d aq̄ ſillā cū eſq̄tib; noctē agitare iubē. ipſe paulatī deſp̄loſ
 neq; mari hoſtib; ēt̄bariſ iuuu ēt̄bit. Dem cunctoſ pleno gradu incolte ſubducit. Ita
 regēſ difficultateſ loci coacti. plio deſerunt. neq; tam ſuoſ longōſ ibire

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Lat. 14477
55 v

sinunt. si ueroq; colle multitudine circūdato. effusi ē sedere. Deinde crebris ignib;
 factis. plerūq; noctis barbari more suo letari. exultare. strepere uocib; ipsi
 duces feroces. qñ fugere. aut pūctorib; agere. sed ea cuncta romanis et tenebris
 & editionib; locis. facilia uisu magnoq; hortamēto erant. Plurimū ū mari impo-
 ritia hostiū cōfirmat. q̄ maximū silentiū habi iubet. ne signa q̄dē uti pugiliae solet. ca-
 nere. Deinde ubi lux aduenabat. defessis iā hostib; ac paulo ante somno captis.
 dein pūso uectigales. itē cohortiū. turmarū. legionū tubicines. simul omēs
 signa canere. milites clamore tollere. & portas erūpere iubet. Mauri atq;
 getuli. ignoto atq; horribili sonitu excitati. neq; fugere neq; arma capere.
 neq; omnino facere aut puidere q̄d quā poterant. ita cunctos strepitu
 atq; clamore. nullo subueniente nrī instantib; tumultu. formidine. ter-
 rore. quasi uerordia ceperat. Deniq; omēs fusi fugatiq; sunt. arma & signa
 militaria pleraq; capta. pluresq; eo plio quā omnib; supib; intēpti sūt. Nā
 somno & metu insolita ipedita ē fuga. Deinde mari uici cepit inhibere uti.
 q̄ p̄p̄t cōmeatū in oppidis maritimis agere decreuerat. Neq; uictoria
 tam socors aut insolens facta. s; parit atq; inspectu hostiū q̄d rati ag-
 mine incedere. silla cū equatu ap̄t extimos in sinistra parte. uulsi
 manū cū fundorib; & sagittariis. p̄terea liguriū cohortes curabat.
 p̄mos & extremos cū expeditis manipulis tribunos collocauerat. p̄fuge
 minime cari. & regionū scientissimi hostiū iter explorabant. Simul & si
 q̄si nullo iposito omnia puidere. ap̄t omēs cō. luadare. & iterare. me-
 rentes. ipse armat. intentq; itē milites cogebat. neq; se atq; u. facere.
 castra munire. excubitu in porta. cohortes ex legionib; p̄ castris equis
 auxiliarios mittere. p̄terea alios supuallū in munimentis locare. uigilias
 ipse circuire. n̄ tam diffidentia futi q̄d imperauisset. quā uti militib;
 exequit cū imperatore labor uolentib; ēet. Itē sane maris illo abisq;
 temporib; iugurthini belli pudore magis quā malo exercitiū coercerat.
 q̄d multi per ambitionē fieri aiebant. q̄d ap̄uericia cōfuetū d̄aricia
 & alia quae ceteri miseriae uocant. uoluptatib; habuisset. nisi tam ^{hoc loco} res p̄
 parit ac seculissimo imperio bene atq; decore gesta. Igitur quarto deniq;
 die hanc longe ab oppido circūba. undiq; simul speculato res citi sese af-
 tendebant. quare hostis adesse intelligit. s; quia diuersi redeuntēs. ali-
 ab alia parte. atq; omēs idem significabant. consilium incert. quo nā modo
 acie instrueret. nullo ordine cōmutato. aduersū omnia parat. ibidē
 opperit. Ita iugurthā spei frustratā. qui copias in quatuor partes distri-

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: *Lat. 14477*
ff/n: *56R*

nec multū post baptizatus ē. Sed perq. martinū salutis suae audi-
it. i. miro colui affectu.

In eodē tempus in eodē oppido ingressus patris familias cuiusda
domū. in limine ipse restitit dicens. I. orribile et atrox domus de-
monio se videre. imperaret ei cū ut discederet. quendam
et familia qui interiore parte aedium morabat arripuit.

Seuire dentib. miser coepit. et obuios quoscumq. lamare. Comota de-
mus. familia turbata. populus infugā uersus. martinus se furem
ti obiecit. ac primū flare ei imperat. Sed cum dentib. fremere. hi-
antiq. re morsū minabatur. Digtos ei maran inos intulit. si ha-
bes inquit aliquid potestatis hos deuora. Tū ū ac sic andens fecti
faucib. accenisset. Longe reductis. dentib. digtos beati dñi uita-
bat attingere. Et cum fugere de obsessio corpore poenis et crucia-
tibus cogeretur. ne tam exire ei pos. liceret. fecta relinqueris
uestigia fluxu uentris egestus ē.

Interea cū demetu atq. impetu barbarorū subita ciuitatē fama
turbasset. doemoniacū ad se exhiberi iubet. Imperat ut anue-
rus eēt hic nuntius fieret. Tunc confessus ē sedecim. doemo-
nes fuisse. qui timore hunc populū disseminassent. ut hoc il-
tam metu. ex illo martinū oppido fugaretur. barbaros nihil
minus quā inruptionē cogitare. Ita cum hec in mundus sps
media in eccla. fieret. metu et turbatione pñenti ciuitas li-
berata ē.

Pud parisiōs ū dū portā ciuitatis illius magnis scēm tur-
bis eumibus introiret. lepsum miserabili facie horrentibus
cunctis. osculat ē atq. benedixit statimq. omi malo emunda-
tus. Postero die ad ecclesiā ueniens. attenti eūte gratias psoni-
tate quā receperat agebat. Sed nec hoc ptereundū ē qd
brie uestimēti ei cilicioq. detractis crebrius sup infirmis
egere uirgites. Nam cū aut digitis inligate. aut collo in dō-

Bayr. Staatsbibliothek München

(Photostelle)

COO:

Vol. 29420 / 2

fl/s:

73a

& psalterius & cytharis scdm dispositionē dauid regi
& Gad uidentis & nathan prophete. Siquide dñi pre
ceptū fuit p manū pphetarū eius. Steteruntq; leui
ty tenentes organa dauid. & sacerdotes tubas. et
iussit Ezechias ut offerrent holocaustū sup altare.
Cumq; offerrent holocausta. ceperunt laudes ca
nere dño & clangere tubis. atq; in diuersis orga
nis que dauid rex israhel pparauerat concrepare.
Omī aut turba adorante cantores & hi qui tene
bant tubas erant in officio suo. donec compleret
holocaustū. Cumq; finita esset oblatio. incurua
tus est rex. & omīs qui erant cū eo. & adorauerunt.
Precepitq; Ezechias & principes leuitis. ut lau
darent dñm sermonibus dauid & asaph uiden
tis. Qui laudauerunt eum magna leticia. &
incuruato genu adorauerunt. Ezechias autem
etiā hec addidit. Implestis manus uestras dño.
accedite & offerre uictimas & laudes in domo
dñi. Obtulit ergo uniuersa multitudo hostias
& laudes & holocausta mente deuota. Porro
numerus holocaustorum que obtulit .m.

Bayer. Staatsbibliothek München
Fotostelle

cod: *Chr. 1300.1*

fol./s.: *139 R*

eiusdē m̄sis ingressi sunt porticū dom̄i dñi. expiauer̄q;
templū dieb; octo. & in die sextadecima m̄sis eidē qđ ce
perant implener̄. Ingressi qđq; s̄t ad ezechia regē. atq;
dixer̄ ei. S̄cificauim̄ omnē domū dñi & altare holocau
storū uasq; ei. necn̄ & mensā ppositionis cū omnib; vasib;
suis. cunctaq; templi suppellectile quā polluerat rex achaz
in regno suo p̄quā preuaricatus ē. & ecce exposita s̄t
omnia corā altari dñi. C̄surgensq; diluculo ezechias
rex adunauit om̄s p̄ncipes ciuitatis. & ascendit in do
mū dñi. Obtuler̄q; simul tauros septē & arietes se
ptē agnos septē & hyrcos vii. p̄ peccato p̄ regno p̄ sc̄uarū
pro iuda. Dixit qđq; sacerdotib; filius aaron. ut offe
rent sup̄ altare dñi. Mactauer̄ igit̄ tauros & susce
per̄ sacerdotes sanguinē & fuder̄ illū sup̄ altare.
Mactauer̄ etiā arietes. & illoꝝ sanguinē sup̄ altare fu
derunt. Immolauer̄ agnos. & fuder̄ sup̄ altare san
guinē. Applicuer̄ hyrcos p̄ peccato corā rege & uni
uersa multitudine. imposuer̄q; man̄ suas sup̄ eos. &
immolauer̄ illos sacerdotes. & asps̄erunt sanguinē
eoꝝ corā altari p̄ piaculo uniuersi israhelis. Pomni
q̄ppe isrl̄ p̄ceperat rex ut holocaustū fieret. & pro
peccato. C̄stituit qđq; leuitas in domo dñi cū cymbalis

INCIPIT CAPITULA IN LIBRUM APOCALYPSIS IOHANNIS APTI .i. De ecclesiis septem. & saluatoris aduentu. **ii.** De er-
 rore & instructione ephesiorum ecclesie. quatuor pristina denuo accipient. **iii.** De instructione smyrneorum ecclesie. **iiii.** De morte
 vnde manna & instructione thyratiorum. **vi.** De instructione sardorum. **vii.** De instructione filadelphi-
 orum. **viii.** De instructione laodicensium. **viii.** De uiginti quatuor senioribus; & vii. spiritibus; & quattuor animalibus. **x.** De libro septem sigillis signato. &
 leonis uictoria. **xi.** De agni laude quod digne librum ut aperiret accepit. **xii.** De multitudine psallentium angelorum & solutione
 primi sigilli. **xiii.** De solutione trium signaculorum. **xiiii.** De martiribus; postulantibus defensionem. **xv.** De iracundia agni. **xvi.** De
 uindicta suspensa propter numerum signandorum. **xvii.** De innumerabili multitudine laudantium dominum. **xviii.** De innumerabili
 multitudine que legit mundum superasse. **xviii.** De septimi sigilli solutionis effectu. **xx.** De effectu cantus tubarum trium. **xxi.** De
 effectu cantus duarum tubarum. **xxii.** De effectu sexti angeli tuba canentis. **xxiii.** De non scribendis. & signandis septem tonitruorum
 uerbis. **xxiiii.** De libro quem ad deuorandum ab angelo missus est propheta accipe. **xxv.** De mensura ierusalem & bello cum bestia duorum prophetarum.
xxvi. De uocatione restitutum duorum in celum. **xxvii.** De bello mulieris & draconis. **xxviii.** De expulsi-
 one draconis a celo. **xxviii.** De matre masculi quam draco per pulsam quam meruit insecutus est. **xxx.** De eptacephalo serpente & dracone. **xxxi.** De caractere
 bestie sine quo uita huius non potest gubernari. **xxxii.** De cantico nouo quod per signatos nullus potuit cantare. **xxxiii.** De
 euangelio eterno & huius mundi supplicio. **xxxiiii.** De beatitudine eorum qui in domino moriuntur. **xxxv.** De septem angelorum multi-
 modis plagis & cantico moysi. **xxxvi.** De effectu plagarum angelorum quatuor. **xxxvii.** De effectu plagarum duorum angelorum. **xxxviii.** De
 forma meretricis magne atque supplicio. **xxxix.** De muliere & bestia que eam portat. **xl.** De ruina & luctu baby-
 lonis. **xli.** De uelocitate interitus babilonie. **xlii.** De uindicta meretricis & agni cene euuio. **xliii.** De iusto
 iudicio & uastatione incolarum meretricis. **xliiii.** De relictione antiqui ^{draconis} & die iudicii. **xlv.** De remuneratione
 diuina ac competenti. **xlvi.** De agno & ierusalem noua. **xlvii.** De commemoratione paradisi & de flumine & de sede dei
 & agni decurrente. **xlviii.** De perfectione bonorum atque malorum.

EXPLICIT CAPITULA

Vnde & instructione ephesiorum ecclesie.

Bayer. Staatsbibliothek München
Fotostelle

cod: Lat. 1300.1.

fol./s.: Pl. zw. 245v-246R

Epē t pbr quando fidelū recipiunt cōfessiones. hu-
miliare se debent. & cū iusticie gemitu lacrimisq;
orare. n̄ solū p̄dictis suis. s̄ & iā p̄ fr̄is casu. Aut enī
ap̄ls. Quis infirmat. & ego n̄ infirmor. Cū q̄ uenit
rē q̄s ad sacerdotē cōfiteri peccata sua. faciat cum
expectare. & ipse intret eccliam & oret. Si autē ap̄s loc⁹
n̄ ē ad hoc. in corde suo dicat hanc orationē. Dñe d̄s
omp̄ns. p̄pici esto m̄ peccatori ut ēdigne possim tibi
gr̄as agere. q̄ me indignū p̄p̄ tuā miām ministrū
fecisti officii sacerdotalis. & me exigūū humilēq;
mediatorē cōstitui ad adorandū & int̄cedendū p̄ pec-
catis. & ad penitentiā reuertentib⁹. Ideoq; dñator
dñe q̄ om̄s homines uis saluos fieri & ad agnitiōē
uenire. q̄ n̄ uis mortē peccatoris s̄ ut cūertat̄ & ui-
uat. suscipe orationē meā quā fundo ante cōspectū
clementie tue. p̄ famulis & famulab⁹ tuis q̄ ad peni-
tentiā uener̄. ut de illis sp̄m cōpunctionis. ut resi-
piscant ad diaboli laqueis aq̄b⁹ capti tenent̄. & ad itē
p̄dignā satisfactiōē reuertant̄. Et uir t̄q;
lenit̄ cōfiteri deside ei⁹ qualit̄ credat & dicat.
Credis in d̄m patrē omnipotentē & in filiū & in sp̄m sc̄m.
Credo. In Credis qd̄ iste t̄s p̄sonę un⁹ sit. & Credo. In
d̄s qd̄ in ista carne quā n̄ es resurgere habes in die in-
dicis. & recipe siue bonū siue malū qd̄ gessisti. & Credo.
Vis dimittere illis q̄ in te peccauerunt. & volo. Et t̄